

Tolna megye Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiája 2022-2028

készült
a TOP_Plusz-3.1.1-21
„Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések”
c. felhívása keretében a

TOP_PLUSZ-3.1.1-21-TL1-2022-00001

2022. november 15.

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
1. BEVEZETÉS	6
1.1. Előzmények, indíttatás, mandátum	6
1.2. Lehatárolás	7
1.2.1 TOP keretében támogatott paktum projektektől való lehatárolás	7
1.2.2 Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	9
1.3. Tervezési folyamat bemutatása	10
1.4. Stratégiai (szakmapolitikai) háttér, illeszkedés	12
1.5. Kapcsolódás egyéb projektek végrehajtásához	16
1.6. TOP Plusz projekt végrehajtásának koordinálása	17
2. STRATÉGIAI KERET	19
2.1. Jövőkép, küldetés	19
2.2. Célrendszer, eredmények	20
2.3. Helyzetelemzés (földrajzi, gazdasági, foglalkoztatási helyzet bemutatása)	24
2.3.1 Földrajzi, természeti adottságok és demográfiai környezet	24
2.3.2 Gazdasági helyzet	27
2.3.3 Foglalkoztatási helyzet	35
2.3.4 A projekt területi különbségek csökkentéséhez való hozzájárulása, a megyei forrásallokáció kialakításának szempontjai a területi különbségekre való tekintettel	38
2.3.5 A Tolna megyei foglalkoztatási paktum (TOP-5.1.1-15-TL1-2016-00001) projekt eredményeinek összegzése	39
2.4. Célcsoport demográfiai/szociális/egészségügyi/stb. jellemzőinek bemutatása	41
2.4.1 A projekt közvetlen célcsoportjai	41
2.4.2 Az álláskereső legfontosabb jellemzői	43
2.4.3 A potenciális munkaerő tartalék kérdésköre	46
2.4.4 Járási szintű inaktivitás vizsgálata	46
2.5. Következtetések (helyzetértékelés, SWOT)	48
2.5.1 SWOT analízis	48
2.5.2 Stakeholder elemzés	51
3. INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA	53
3.1. Tevékenységek konzorciumi partnerenként	53
3.1.1 Tolna Megyei Önkormányzat	53
3.1.2 Tolna Megyei Kormányhivatal	56
3.1.3 Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	56
3.1.4 Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft.	58
3.2. Várható hatások	59
4. TÁMOGATÁSI KÉRELEM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETE	61
4.1. Konzorcium bemutatása	61
4.1.1 Tolna Megyei Önkormányzat – Konzorciumvezető	61
4.1.2 Tolna Megyei Kormányhivatal – Konzorciumi tag	62
4.1.3 Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal – Konzorciumi tag	63
4.1.4 Tolnáért NKKft. – Konzorciumi tag	64
4.2. Projektmenedzsment bemutatása	65
4.3. Partnerség bemutatása	68
5. HORIZONTÁLIS ELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE	71
6. PÉNZÜGYI TERV	73
7. RÉSZLETES CSELEKVÉSI TERV	76
8. NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG	78

Táblázat jegyzék

1. táblázat: 2014-2020 közötti programozási ciklusban működő megyei jogú városi és helyi paktumok Tolna megyében.	7
2. táblázat: TOP_Plusz-3.1.1-21 Foglalkoztatási Fórum tagjai	11
3. táblázat: TOP_Plusz-3.1.1-21 Tolna megye indikátorok	22
4. táblázat: A népmozgalmi események Tolna megyében és ország összesen számokban	26
5. táblázat: Az egy főre jutó bruttó hazai termék változása Tolna megyében, 2016-2020.	28
6. táblázat: A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint, 2022. március 31.	29
7. táblázat: A gazdasági szervezetek beruházásai a Pandémiát követően	30
8. táblázat: A Tolna megyei székhelyű ipar adatai ágazat szerint, 2022. I. negyedév	30
9. táblázat: A Tolna megyei székhelyű cégek sorrendje a 2019-ben regisztrált nettó árbevétel alapján	31
10. táblázat: Összehasonlító lakónépességi és foglalkoztatási adatok (megye – régió – ország) 2022. I. félév	35
11. táblázat: A Tolna megyei járáások fejlettségi rangsorban elfoglalt helyzete a 106/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján	38
12. táblázat: Indikátor tábla Tolna megyei foglalkoztatási paktum (2022. szeptember)	41
13. táblázat: Az álláskereső fontosabb jellemzői Tolna megyében (2021. január)	44
14. táblázat: Lakónépesség, nyilvántartott álláskereső, inaktív Tolna megyében, 2011.	47
15. táblázat: Lakónépesség, nyilvántartott álláskereső száma Tolna megyében, 2021.	48
16. táblázat: SWOT analízis	49
17. táblázat: Stakeholder elemzés összegzése	51
18. táblázat: Várható hatások	59
19. táblázat: Tolna Megyei Önkormányzat adatai	61
20. táblázat: Tolna Megyei Kormányhivatal adatai	62
21. táblázat: Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal adatai	63
22. táblázat: Tolnáért NKKft. adatai	64
23. táblázat: Projekt megvalósításában résztvevők adatai	65
24. táblázat: Projektmenedzsmentben résztvevők adatai	67
25. táblázat: Partnerségben résztvevők	68
26. táblázat: A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt forrásmegoszlása	74
27. táblázat: Fő tevékenységek szerinti forrásmegoszlás konzorciumi partnerek között	74
28. táblázat: A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt költségvetése	75
29. táblázat: Kommunikációs ütemterv	81

Ábra jegyzék

1. ábra: A megyei paktumok időbeli és támogatási lehatárolása	8
2. ábra: A Közép-Duna Mente kiemelt térség program területe	9
3. ábra: Tolna megye Célfája	21
4. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Tolna megyében (2021, %)	26
5. ábra: A térség helye az országban	28
6. ábra: A működő vállalkozások száma a fő nemzetgazdasági szektorokban Tolna megye járáásaiban, 2019.	31
7. ábra: A munkanélküliek és foglalkoztatottak száma Tolna megyében, 2015-2021 (ezer fő)	35
8. ábra: Nyilvántartott álláskereső száma Tolna megye járáásaiban (2022. január, %)	36
9. ábra: A nyilvántartott álláskereső számának alakulása Tolna megyében, 2020. január–2022. január	37
10. ábra: A magyarországi járáások fejlettségi besorolása a komplex fejlettségi mutató alapján	39
11. ábra: Az álláskereső iskolai végzettség szerinti összetétele Tolna megyében	43
12. ábra: Az egy évnél hosszabb ideje állást keresők számának alakulása Tolna megyében (fő)	45
13. ábra: Az újonnan létrejövő munkahelyek megoszlásának alakulása Tolna megyében, álláshelytípus szerint (fő)	45
14. ábra: Nyilvántartott álláskereső aránya a lakónépességhez viszonyítva, 2021. (százalékos arány)	46
15. ábra: Tolna megye részletes cselekvési terve	76

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Tolna Megyei Önkormányzat és konzorciumi partnerei, a Tolna Megyei Kormányhivatal, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, valamint a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. a TOP_Plusz-3.1.1-21 "Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" című felhívás keretében támogatási kérelmet nyújtott be, és a sikeres pályázást követően elindult a TOP_Plusz-3.1.1-21-TL1-2022-00001 azonosítószámú „Foglalkoztatási Partnerség Tolna megyében” című projekt (továbbiakban: TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt) megvalósítása.

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt keretében került beszerzésre a Tolna megye Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiája (2022-2028) (továbbiakban: Stratégia), valamint a kapcsolódó Akcióterv kidolgozása. A tevékenységek elvégzésével a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal az Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft-t bízta meg.

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt négy tagú konzorcium, a konzorciumvezető Tolna Megyei Önkormányzat, a konzorciumpartner Tolna Megyei Kormányhivatal, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, valamint a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. együttműködésében valósul meg. A projekt területi hatálya a megye egésze, beleértve Szekszárd Megyei Jogú Város területét is. A Tolna megyei TOP_Plusz_3.1.1-21 projekt 6 évre szól, a projekt kezdőnapja 2022.08.01., a projekt befejezésének várható dátuma 2028.06.30. Jelen Stratégia ezen időszakot fogja át és Tolna megye teljes területére (beleértve Szekszárd Megyei Jogú Város területét is), minden gazdasági ágára kiterjed.

A helyzetelemzésre és helyzetértékelésre építve a Stratégia bemutatja a megvalósítás legfontosabb elemeit, kijelöli a stratégiai jövőképet és meghatározza a jövőképhez hozzájáruló célrendszert és intézkedéseket. Tolna megye 2028-ig elérni kívánt víziója a következőképpen került definiálásra: „Tolna megyében egy olyan hatékony együttműködés valósul meg a gazdasági szereplők között, ahol a gazdaság fellendítése, a foglalkoztatás bővítése és az életszínvonal növelése érdekében a foglalkoztatási paktum partnerséget egy társadalmi és gazdasági fejlesztő, térségsszervező, dinamizáló erőként kell elképzelni.” Következtetésképpen jelen Stratégia célja, hogy Tolna megye foglalkoztatási helyzetének és gazdaságának fejlesztéséhez hozzájáruljon.

A megfogalmazott jövőkép alapján a következő célrendszer került meghatározásra:

Tolna megye foglalkoztatási szintjének növelése, gazdasági helyzetének javítása, a munkaerő-piaci összhang megteremtése			
Foglalkoztatás magasabb szintje		Munkavállalók egyenlő esélyekkel	
Erős vállalkozások és szektorközi együttműködések		Magasan szakképzett munkavállalói réteg	
A foglalkoztatást ösztönző támogatási rendszer működtetése	Összehangolt akciók az álláskereső számára	Az inaktívakat feltáró, személyiség fejlesztő szolgáltatások bővítése	
Rendszeres információs csomagok kibocsátása a munkaerő-piaci folyamatokról	A befogadó és megtartó vállalkozási szemlélet elterjesztése	Munkaerő-piaci szolgáltatások működtetése	Foglalkoztatási Paktumiroda és a partnerségi hálózat működtetése

A Stratégiában az alábbi rövid távú, operatív célok megvalósítása került megfogalmazásra:

- új álláshelyek teremtése és a meglévők megőrzése aktív együttműködés és információcsere segítségével a munkaerő piaci szereplők között,
- a hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztathatóságának javítása, valamint a szakképzett

- munkavállalók Tolna megyéből történő elvándorlásának megelőzése,
- a térségi humán-erőforrás fejlesztés színvonalának megerősítése, népességmegtartó erejének növelése, főként a fiatalok körében,
 - a helyi munkaerő-igényekhez illeszkedő, kereslet-vezérelt képzési programok fejlesztése,
 - hatékony és célzott toborzás és munkaerő-kiválasztás, valamint az ehhez kapcsolódó humán szolgáltatásokkal a hátrányos helyzetű célcsoport foglalkoztathatóságnak javítása,
 - az inaktív személyek felkutatása és elhelyezkedésüket támogató egészségügyi, szociális szolgáltatások biztosítása,
 - a befogadó és megtartó vállalkozási szemlélet elterjesztése és megerősítése érdekében szakértői tanácsadás elérhetővé tétele a meglévő munkaerő-piaci kapcsolatrendszer fejlődése érdekében, valamint ehhez kapcsolódóan a vállalkozások mentorálása,
 - a célcsoport számára foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása a kereslet és kínálat összehangolásának támogatása érdekében, a megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya információs csatornáinak alkalmazása mellett.

1. BEVEZETÉS

1.1. Előzmények, indíttatás, mandátum

Jelen Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia (továbbiakban: Stratégia) célja Tolna megye 2022-2028 közötti foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési irányainak meghatározása. A TOP_Plusz-3.1.1-21-TL1-2022-00001 kódszámú „Foglalkoztatási Partnerség Tolna megyében” elnevezésű projekt (továbbiakban: TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt) keretében készülő Stratégia célja a helyzetelemzésre és helyzetértékelésre építve bemutatni a TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt megvalósítás legfontosabb elemeit, kijelölni a stratégiai jövőképet és meghatározni a jövőképhez hozzájáruló célrendszert és intézkedéseket.

A 2014-2020 közötti Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) átfogó célja a „(...) térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása.”¹ Ennek megfelelően létrejöttek a megyei és helyi foglalkoztatási paktumok a megyék, valamint a települési önkormányzatok részvételével. Tolna megye területén a 2014-2020-as programozási ciklusban a Tolna megyei foglalkoztatási paktum mellett helyi szinten Szekszárd Megyei Jogú Városban és térségében, járási szinten pedig bonyhádi járásban és a dombóvári-tamási járásban valósultak meg a paktum partnerséget támogató projektek, melyek tapasztalatai hasznosulnak a TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt megvalósításakor, valamint beépítésre kerültek jelen Stratégiába is.

A Stratégia új célokat és irányokat határoz meg, építve a 2017-2021 közötti időszakot felölelő Tolna Megyei Foglalkoztatási Stratégiára és a fejlesztési dokumentumokra. A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal 2014-2020 és 2021-2027 közötti uniós fejlesztési ciklusban elkészítette Tolna megye Területfejlesztési Konceptióját, Területfejlesztési Stratégia/Programját, valamint Integrált Területi Programját. A fejlesztési dokumentumokban kitűzött célok között megjelenik Tolna megye foglalkoztatási helyzetének javítása, mely cél a jelenlegi fejlesztési ciklusban még nagyobb hangsúlyt kap. A Tolna Megyei Területfejlesztési Program 2021-2030 a következőt fogalmazza meg: „Célunk, hogy a Tolna megyei emberek boldogok és elégedettek legyenek, aktívan és egészségesen éljenek egészséges környezetben városban és vidéken egyaránt.”²

A 2021-2027-as időszakban Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (továbbiakban: TOP Plusz) keretében létrehozandó és támogatandó megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések, folytatva a 2014-2020-as időszakban megkezdett munkát, a 30 év feletti, elsődlegesen az álláskereső és inaktívak körébe tartozó személyekre koncentrálnak. A megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések az elmúlt időszakok értékelése alapján hozzáadott értékkel bírnak, továbbvitelük fontos Tolna megye foglalkoztatásának és gazdaságának fejlesztése érdekében.

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt négy tagú konzorcium, a konzorciumvezető Tolna Megyei Önkormányzat, a konzorciumpartner Tolna Megyei Kormányhivatal, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, valamint a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. együttműködésében valósul meg. A projekt területi hatálya a megye egésze, beleértve Szekszárd Megyei Jogú Város területét is. A Tolna megyei TOP_Plusz_3.1.1-21 projekt 6 évre szól, a projekt kezdőnapja 2022.08.01., a projekt befejezésének várható dátuma 2028.06.30. Jelen Stratégia ezen időszakot fogja át és Tolna megye teljes területére (beleértve Szekszárd Megyei Jogú Város területét is), minden gazdasági ágára kiterjed.

¹ https://www.palyazat.gov.hu/az_europai_bizottsag_által_elfogadott_operativ_programok_2014_20

² http://www.tolnamegye.hu/teruletfejlesztes_2016/2021/46_2021_teruletfejlesztési_program-09-24.pdf

1.2. Lehatárolás

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a területi, közigazgatási, finanszírozási lehatárolások a TOP keretében támogatott paktum projektek és a TOP Plusz keretében támogatott projekt között, valamint a Közép-Duna Menti Kiemelt Fejlesztési Térség fejlesztési területeivel való kapcsolódások.

1.2.1 TOP keretében támogatott paktum projektektől való lehatárolás

Tolna megye területén a 2014-2020-as programozási ciklusban a megyei paktum projekt mellett két helyi (TOP-5.1.2-15) és egy megyei jogú városi (TOP-6.8.2-15) paktum működött. Szekszárd Megyei Jogú Város paktumterülete Szekszárdi járás közigazgatási területe, a helyi paktumok a TOP-5.1.2-15 keretében az alábbi illetékességi terület szerint kerültek meghatározásra:

1. táblázat: 2014-2020 közötti programozási ciklusban működő megyei jogú városi és helyi paktumok Tolna megyében

MJV/Helyi paktum neve – Kedvezményezett neve	Lehatárolás	Projekt azonosító száma	Projekt befejezésének dátuma
Szekszárd Megyei Jogú Város és várostérsége foglalkoztatási helyzetének javítása SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	Jelen projekt működése a szekszárdi járás területét érinti.	TOP-6.8.2-15- SE1-2016- 00001	2022.12.31.
Bonyhád járási foglalkoztatási paktum BONYHÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	Aparhant, Bátaapáti, Bonyhád, Bonyhádvarasd, Cikó, Felsőnána, Grábóc, Györe, Izmény, Kakasd, Kéty, Kisdorog, Kismányok, Kisvejke, Lengyel, Mórág, Mócsény, Mucsfa, Murga, Nagymányok, Nagyvejke, Tevel, Váralja, Závod, Zomba	TOP-5.1.2-15- TL1-2016-00001	2020.11.24.
Foglalkoztatási paktum létrehozása Tamási és Dombóvár városok környezetében TAMÁSI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	A Tamási járás érintett települései: Értény, Felsőnyék, Iregszemcse, Magyarkeszi, Nagykónyi, Nagyszokoly, Pincehely, Tamási. A Dombóvári járás érintett települései: Dalmand, Dombóvár, Kocsola, Szakcs, Várong települések érintettek.	TOP-5.1.2-15- TL1-2016-00002	2020.02.28.

Forrás: palyazat.gov.hu

A TOP-6.8.2-15 Szekszárd Megyei Jogú Város és várostérsége projektben az utolsó támogatás kihelyezések 2022. júliusában megtörténtek, a projekt technikai zárása zajlik 2022. december végéig. A helyi paktumok 2020-ban lezárultak.

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt végrehajtásában, finanszírozásában a fentiek szerint független a korábbi térségi

TOP foglalkoztatási paktumoktól.

Tekintettel arra, hogy a TOP-5.1.1-15-TL1-2016-00001 keretében elindított megyei foglalkoztatási paktum projekt várhatóan 2023. szeptember 30-án zárul, ezért a 2022. augusztus 1-én induló új, TOP_Plusz-3.1.1-21 foglalkoztatási paktum 14 hónapos átfedésben lesz a kifutó fázisban tartó elődprojekttel. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy habár az új projekt tevékenységei hatványozottan építenek az elődprojekt keretében elért eredményekre, a két projekt párhuzamosan futó tevékenységei nem mutatnak átfedést, kettős finanszírozásra nem kerül sor. Az elődprojektben a Kormányhivatal, mint konzorciumi partner a munkaerőpiaci programban 2023. április 30-ig tervezi a célcsoport támogatásokat kihelyezni. Az elődprojekt 2023. október 31-i zárása azért szükséges, mert a célcsoportok esetében a hat hónapos továbbfoglalkoztatás (mint célindikátor) csakis így biztosítható. Amennyiben megítélik a többlettámogatást, a Kormányhivatal szakmai megvalósítóinak és a paktumirodai dolgozóknak a bérköltségét is lehet átmenetileg finanszírozni a menedzsment költségek mellett a többlettámogatást tartalmazó módosított Támogatási Szerződés hatályba lépésétől a meghosszabbított időszak végdátumáig.

Az új, TOP Plusz által finanszírozandó paktum projekt (Foglalkoztatási Partnerség Tolna megyében) 2023. május 1-től tervezi indítani a célcsoporti támogatásokat. A további tevékenységek tekintetében ez az átmeneti időszak az előkészítésről fog szólni, mely alatt a szakmai dokumentumok elkészítéséhez szükséges beszerzési eljárások előkészítése, lebonyolítása, valamint a dokumentumok – részbeni – elkészítése, a monitoring rendszer felállítása, a partnerségi együttműködés kialakítása fog megtörténni. Mindezzel párhuzamosan, a paktumiroda és a menedzsment feladatok ellátásának biztosítása érdekében ez idő alatt személyi költségek elszámolása valósul meg.

1. ábra: A megyei paktumok időbeli és támogatási lehatárolása

Paktum projekt/tevékenység	2022. 07	2022. 08	2022. 09	2022. 10	2022. 11	2022. 12	2023. 01	2023. 02	2023. 03	2023. 04	2023. 05	2023. 06	2023. 07	2023. 08	2023. 09	2023. 10	2023. 11
TOP-5.1.1 megyei paktum projekt																	
TOP Plusz-3.1.1 megyei paktum projekt																	
TOP-5.1.1 szakmai megvalósítók finanszírozása																	
TOP Plusz-3.1.1 szakmai megvalósítók finanszírozása (a Kormányhivatal finanszírozása nem kezdődött meg)																	
TOP-5.1.1 célcsoporti támogatások finanszírozása																	
TOP Plusz-3.1.1 célcsoporti támogatások finanszírozása																	

Forrás: saját szerkesztés

A TOP Plusz a megyei szükségletek alapján azonosított, jól definiálható és a szakpolitikai felelőssel a Munkaerőpiaci Stratégiai Terv keretében egyeztetett, kétévente kiértékelt és szükség esetén módosított, 30 év feletti célcsoportokat támogatja. A támogatott célcsoport kiválasztása során jól körülhatárolható, a térség helyzete szempontjából releváns és hátrányos helyzetű csoportra indokolt fókuszálni. Ezen elvárás

figyelembe véve, a célcsoport megjelölése és részletes bemutatása a Stratégia 2.4 Célcsoport jellemzőinek bemutatása című fejezetben kerül ismertetésre.

Tolna megyében TOP_PLUSZ-3.1.2-21 „Szociális célú városrehabilitáció” projekt előre láthatólag nem valósul meg, így a projektek lehatárolására a stratégia nem tér ki.

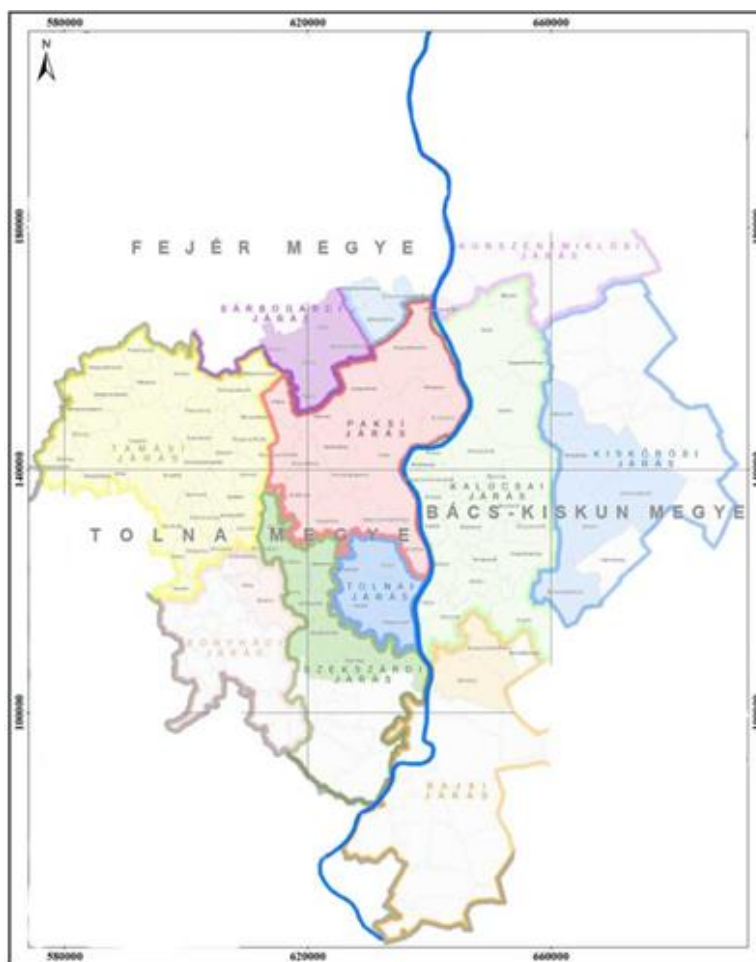
1.2.2 Közép-Duna Menti Kiemelt Térség

Az Országgyűlés által 2020 tavaszán lehatárolt, 99 települést magába foglaló Közép-Duna mente az ország legújabb kiemelt fejlesztési térsége. A Közép-Duna Mente kiemelt térséggé nyilvánítása a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat kiegészítésével vált lehetővé.

A Közép-Duna Menti térség elsősorban a Duna-völgyi területet és az egymással szorosabban együttműködő Mezőföldi és Kiskunsági települések összességét jelenti. A kiemelt térség három megye (Bács-Kiskun, Fejér és Tolna megyék), illetve három régió közös metszete. A korábbi évtizedekben belső perifériának tekintett terület-együttes, a közös értékek megerősítésében és az együttműködésben érdekelt.

A tervezett fejlesztési tevékenységek térségi szemléletet, folyamatos fejlesztési együttműködést, hatékony szervezeti koordinációt igényelnek a központi és a helyi, valamint a térségi, megyei önkormányzati és a kormányzati szereplőktől. Ehhez nélkülözhetetlen a szélesebb körű térségi együttműködés kialakítása, a meglévő kapcsolatrendszer megerősítése, a professzionális térségfejlesztési szervezet működtetése. A fejlesztési tevékenység rendkívül szerteágazó jellege a hazai és európai uniós fejlesztési lehetőségekkel is összekapcsolódik.

2. ábra: A Közép-Duna Mente kiemelt térség program területe

Forrás: KDM Területfejlesztési Program

A Közép-Duna Mente kiemelt térség három megye (Bács-Kiskun, Fejér és Tolna) határán fekszik, de egyik megyének sem fedi le a teljes területét, a közigazgatási térfelosztás jelenlegi rendszerébe járási szinten sem illeszkedik pontosan. A térség területének 56 százaléka, településeinek és népességének megközelítően 60 százaléka Tolna megyéhez tartozik, továbbá Bács-Kiskun megyének a nyugati ötöde, illetve Fejér megye pereméből néhány település került bele a lehatárolásba. Tolna megye esetében 5 járás, a Paksi járás, a Tamási járás és Tolnai járás érintett teljes területileg, a Bonyhádi járás és a Szekszárdi járás pedig részben, de több települését érintően (a Bonyhádi 3 illetve a Szekszárdi 8 településsel).

Az 1457/2022. (IX. 23.) Korm. határozat a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési Konceptiójáról és Területfejlesztési Programjáról elírja, hogy a 2021-2027 időszak operatív programjai tervezése során figyelembe kell venni a Kiemelt Térség területfejlesztési programjának operatív programrészében rögzített, a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács hatáskörében tervezett, a 2021-2027 időszak operatív programjai tartalmához illeszthető fejlesztéseket.

1.3. Tervezési folyamat bemutatása

A Stratégia és az Akcióterv elkészítésével a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal az Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft-t bízta meg, amely a korábbi 2014-2020-as programozási ciklusban is részt vett a TOP paktumok tevékenységének sikeres megvalósításában az ország több megyéjében, kiemelten Tolna megyében is, így a

Tolna Megyei Foglalkoztatási Stratégia (2017-2021) elkészítésében és a paktum keretében a humánerőforrástérkép felépítésében.

A tervezési folyamat részeként, a TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt előkészítésekor a konzorciumi partnerek 2022. január-február hónapokban partnerségi egyeztetéseket tartottak a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, a Tolna Megyei Kormányhivatal és a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft részvételével. A Felhívás áttekintését követően felmerülő kérdéseikkel iránymutatásért fordultak a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság RFP Programvégrehajtási Főosztályához a projekt megalapozottsága érdekében.

Továbbá együttműködés keretében a Paktum Partnerekkel szándéknyilatkozat készült a megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködésben való részvételről. A Paktum Partnerség részleteit a 4.3 Partnerség bemutatása című fejezet tartalmazza.

A projekt megvalósítás során folyamatos szakmai kapcsolattartás mellett két Foglalkoztatási Fórum kerül megszervezésre, mely tovább erősíti a széleskörű partneri együttműködést. A Foglalkoztatási Fórum a következő szervezetekkel kerül megszervezésre, melyek a Foglalkoztatási Fórum tagjai is:

2. táblázat: TOP_Plusz-3.1.1-21 Foglalkoztatási Fórum tagjai

Ssz.	Pályázati előírás	Szervezet, szervezeti egység neve	Cím
1	megyei önkormányzat (konzorciumvezető)	Tolna Megyei Önkormányzat	7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.
2	megyei kormányhivatal (konzorciumi partner)	Tolna Megyei Kormányhivatal	7100 Szekszárd, Augusz I. u. 7.
3	megyei önkormányzati hivatal (konzorciumi partner)	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.
4	konzorciumi partner	Tolnáért Nonprofit Közhasznú Kft.	7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.
5	megyei jogú városok önkormányzata	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	7100 Szekszárd, Béla k. tér 8.
6	érintett helyi önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok	Bonyhád Város Önkormányzata	7150 Bonyhád, Széchenyi tér 12.
7		Dombóvár Város Önkormányzata	7200 Dombóvár, Szabadság u. 18.
8		Tamási Város Önkormányzata	7090 Tamási, Szabadság u. 46-48.
9		Paks Város Önkormányzata	7030 Paks, Dózsa György u. 55-61.
10		Tolna Város Önkormányzata	7130 Tolna, Hősök tere 1.
11		Dunaföldvár Város Önkormányzata	7020 Dunaföldvár, Kossuth L. u. 2.
12		Bátaszék Város Önkormányzata	7140 Bátaszék, Szabadság u. 4.
13		Simontornya Város Önkormányzata	7081 Simontornya, Szent István k. u. 1.
14		Gyöng Város Önkormányzata	7064 Gyöng, Ady E. út 562.
15		Nagymányok Város Önkormányzata	7355 Nagymányok, Dózsa Gy. u. 28.
16		Tolna Megyei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat	7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.
17		Tolna Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat	7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.

18	megyei kereskedelmi és iparkamara	Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	7100 Szekszárd, Arany J. u. 23-25.
19	megyei agrárkamara	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Tolna Megyei Szervezete	7100 Szekszárd, Keselyűsi út 9.
20	megyei munkaadói és munkavállalói érdekképviselők	KISOSZ Vállalkozók Tolna Megyei Szervezete	7100 Szekszárd, Arany J. u. 17.
21		VOSZ-Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Tolna Megyei Szervezete	7100 Szekszárd, Arany J. u. 6-8.
22	jelentősebb szakképző intézmények, felnőtt- és egyéb képzők, felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek	Tolna Megyei Szakképzési Centrum	7100 Szekszárd, Széchenyi u. 2-14.
23	jelentős szereplők terület és vidékfejlesztési, kereskedelmi területen, innovációs ügynökségek, gazdaságfejlesztési szervezetek	Tolna Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	7100 Szekszárd, Garay tér 16.
24		Tamási és Térsége LEADER Egyesület	7090 Tamási, Szabadság u. 46-48.
25		Közép- Duna Menti Fejlesztési Tanács	7020 Dunaföldvár, Kossuth L. u. 2.
26		Kapos-menti Terület-és Vidékfejlesztési Társulás	7211 Dalmand, Hősök tere 5.
27		Tolnai Hármas Összefogás Vidékfejlesztési Szövetség	7181 Tevel, Fő u. 396.
28		Kaposszekcsői Ipari Park és Logisztikai Központ NKft.	7361 Kaposszekcső Táncsics M. u. 32.
29		Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség Kft.	7621 Pécs, Mária u. 3.
30		TMFÜ- Tolna Megyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.	7100 Szekszárd, Széchenyi u. 23.
31		Megyei Felzárkózási Fórum	7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.
32	megyei civil és non-profit szféra	Presidium Közhasznú Egyesület	7200 Dombóvár, Kinizsi u. 37.
33		"Emberekért" Közhasznú Nonprofit Kft.	7100 Szekszárd, Epreskert u. 7.
34		Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete	7100 Szekszárd, Hunyadi u. 4.
35		Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület	7132 Bogyiszló, Kossuth u. 28.

Forrás: saját szerkesztés

1.4. Stratégiai (szakmapolitikai) háttér, illeszkedés

A Stratégia kialakítása során megvizsgálásra került a foglalkoztatás-gazdaságfejlesztési célok illeszkedése az egyes uniós, nemzeti, szakpolitikai és területi stratégiai dokumentumokhoz. A Tolna megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia koherenciavizsgálatát – a tágabb dimenziótól a közelebbig – az alábbiakban foglaljuk össze:

A 2021–2027-es időszakra szóló kohéziós csomag öt fő prioritása közül a **szociálisabb és befogadóbb Európa** a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával célul tűzte ki az aktív befogadás ösztönzését, többek között az esélyegyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára. A jelen stratégia

alkotásakor az Európai Unió Bizottságához benyújtásra került **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz** dokumentum, melynek **Gondoskodó megye** prioritása többek között a megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések támogatja a munkaerőkereslet és kínálat megyei összehangolása érdekében, kiemelten az országos átlagnál alacsonyabb foglalkoztatással rendelkező, kevésbé fejlett régiókban. Az együttműködések a munkaerő keresletkínálat összehangolását, foglalkoztatási programok koordinálását, a vállalkozások munkaerőigényének aktív munkaerőpiaci eszközökön keresztül történő támogatását, a foglalkoztathatóság javítását fejlesztik³.

Program a Versenyképesebb Magyarorszáért

A 2019-ben kihirdetett program foglalkoztatási eleme kiemeli, hogy a Magyarországhoz hasonló népességszámú országokban még mindig magasabb a foglalkoztatottak száma, ami azt mutatja, hogy a hazai gazdaságnak komoly munkaerő-tartalék áll rendelkezésére. Elsősorban a veszélyeztetett korcsoportok (fiatalkorúak, kismamák, idősebb munkavállalók) esetében tűnik lehetségesnek az előrelépés, de hosszabb távon arra kell felkészülni, hogy a képzettségi szint emelésére helyeződik át a fókusz. Ebben a folyamatban jelentős szerep hárul a foglalkoztatási osztályokra, valamint a kereskedelmi és iparkamarákra. A paktum együttműködés egyes szolgáltatásai, támogatási elemei Tolna megyében támogatják a munkaerő-tartalék aktivizálását, így a projekt közvetlenül hozzájárul a Versenyképesebb Magyarország Programhoz⁴. A Program kiemeli az M9-es autópálya megépítésének célját is. A megfelelően megtervezett autópálya-nyomvonal megvalósítása az ország jelenleg legnagyobb munkaerő-potenciállal rendelkező területeit – köztük Tolna megyét – juttatná gazdasági lehetőségekhez.

Nemzeti Reform Program

A magyar Kormány foglalkoztatási célkitűzése, hogy a 20-64 éves népesség foglalkoztatási rátája 2030-ra érje el a 85 százalékot (az EU-s cél 78 százalék). A cél megvalósulását egyrészt a foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben részt nem vevő (ún. NEET) fiatalok arányának csökkentésével, az Ifjúsági Garancia megerősítésével, továbbá a nemek közötti foglalkoztatási rés csökkentésével, azaz a nők (kiemelten a kisgyermekes és a hozzátartozó ápolását végző nők) munkaerőpiaci részvételét előmozdító rugalmas foglalkoztatási formák bevezetésével és elterjesztésével tervezi a Kormány elérni. A képzéssel kapcsolatos célkitűzés, hogy a teljes felnőtt lakosság 60 százaléka minden évben vegyen részt képzésben. A közép- és hosszú távú munkaerő-piaci igényekre az iskolarendszer ad választ, míg a rövid távú – az új beruházásokhoz, a kapacitásbővítéshez, modernizáláshoz kapcsolódó – elvárásokra a felnőttképzésnek kell megoldást adni. A szakmai oktatás keretében megvalósuló felnőttoktatás esetében a képzési szakterület stratégiája az, hogy a képzéseknek illeszkedniük kell az eltérő gazdasági fejlettségű régiók munkaerő-piaci igényeihez, figyelembe véve a hátrányos helyzetű régiókban élő álláskeresőket és inaktív személyeket, akik munkaerő-piaci tartalékot jelentenek⁵.

A jelen stratégia egy olyan foglalkoztatási programot valósít meg, amely jelentős mértékben járul hozzá a foglalkoztatási intézményrendszer – megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés – hatékony működéséhez. A Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések fejlesztése keretében a partnerségek (paktumok) hajthatják végre képzési és foglalkoztatási programjaikat, melyek célja a helyi keresletnek megfelelő munkaerő biztosítása, az álláskereső hátrányos helyzetű személyek

³ <https://www.palyazat.gov.hu/terulet-es-telepulesfejlesztesi-operativ-program-plusz>

⁴ <https://2015-2019.kormany.hu/download/7/91/91000/Program%20a%20Versenykepesebb%20Magyarorszag%20a%20g%20a%20r%20t.pdf#!DocumentBrowse>

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/nrp_2022_hu.pdf

foglalkoztathatóságának javítása, a munkáltatói igényen alapuló képzések és foglalkoztatás támogatása.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030⁶

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 a foglalkoztatás terén célul tűzte ki a leghátrányosabb helyzetű munkaerőpiaci csoportok, köztük a romák foglalkoztatási mutatójának emelkedését (2030-ra 60% a cél). Kiemelt rész cél a hátrányos helyzetű, köztük roma nők foglalkoztatottságának növelése a szociális, egészségügyi, oktatási és más közszolgáltatásokban. A paktum projekt Tolna megyében a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és tevékenységek összehangolásával a felzárkózási stratégiában kiemelt célcsoport munkaerő-piaci részvételét segíti elő.

Tolna Megye Területfejlesztési Koncepciója és Programja⁷ 2021-2030

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (továbbiakban: Tftv.) 2011. decemberi módosításával és annak 2012. január 1-ei hatályba lépésével a jogalkotó a területfejlesztési feladatokat területi szinten a regionális fejlesztési tanácsok megszüntetésével a megyei önkormányzatok hatáskörébe utalta. A megyék területfejlesztési koncepciót és programot készítettek a 2014-2020 közötti uniós hétéves pénzügyi periódus helyi szinten felhasználható forrásainak a felhasználására, illetve felelnek a 2021-2027 közötti időszak területi (megyei) fejlesztéspolitikai dokumentumainak elkészítéséért, a fejlesztések területi koordinációjáért.

A Tolna megyei gazdaság versenyképességének erősítése prioritás, valamint a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése prioritás térségi gazdaság- és turizmus-fejlesztésre vonatkozó intézkedése céljaihoz, beavatkozási területeihez is illeszkedő, széleskörű partnerségen alapuló, kiemelt fontosságú fejlesztési elképzelés a megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés megvalósítása. Az együttműködés célja kettős: egyrészt a megye vállalkozásait kívánjuk segíteni abban, hogy a tevékenységükhöz szükséges számú és képzettségű szakembergárda rendelkezésre álljon, ezáltal működő- és versenyképességük biztosított legyen, a következő időszak országos szinten is legjelentősebbnek mondható fejlesztésének, a Paksi Atomerőmű bővítésének ne elszenvedői, hanem haszonélvezői legyenek a Tolna megyei cégek. Fontosnak tartjuk, hogy a térségben jelenleg is működő gazdasági szereplők (elsősorban a KKV-k) számára a Paksi Atomerőmű bővítésével járó humán erőforrás elszívó hatást enyhítsük, a gazdasági trendekre rugalmasan reagáló foglalkoztatáspolitikai segítségével (képzések, átképzések támogatásával), a termék- vagy technológiaváltás, -fejlesztés irányába tett törekvéseik támogatásával hozzájáruljunk működőképességük megtartásához, a bér- és bérköltség támogatással pedig enyhítsük a paksi fejlesztés generálta bérszínvonal-növekedés okozta terheket.

Másrészt kezelni kell a pandémiás időszak következtében a foglalkoztatási helyzetben kialakuló negatív irányú tendenciákat: az állásukat elvesztő embereket vissza kell irányítani a munka világába, munkaerőpiaci szolgáltatásokkal, továbbképzésekkel, átképzésekkel kell segíteni, hogy ismét a térség aktív munkavállalóivá váljanak. Fentiek mellett továbbra is feladat, hogy az inaktív réteget megtaláljuk, inaktivitásuk okait feltárjuk, és azok megszüntetésében lehetőség szerint segítsük őket. A Program horizontális céljai között kiemeli a családbarát foglalkoztatáspolitikai fontosságát és atipikus foglalkoztatási lehetőségek kiterjesztésének lehetőségét. A távmunka, a részmunkaidős foglalkoztatás és az egyéb alternatív foglalkoztatási módok elterjedésével jelentősen javulhatna a falvak munkanélküliségi rátája, valamint a nők foglalkoztatási helyzete.

Szekszárd Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027⁸

⁶ <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/mntfs2030.pdf>

⁷ http://www.tolnamegye.hu/teruletfejlesztes_2016/2021/46_2021_teruletfejlesztési_program-09-24.pdf

⁸ <https://szekszard.hu/hu/gazdasag/fejlesztési-dokumentumok>

Szekszárd Megyei Jogú Város a 2011/2021. (XII. 29.) számú, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat módosításáról szóló Kormányhatározat 1. sz. mellékletének 4. pontja értelmében városi szintű forráskeretre jogosult a fenntartható városfejlesztésre kijelölt keretből. A város ennek megfelelően kidolgozta a 2021-2027-es időszakra vonatkozó középtávú Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját (FVS). A dokumentum helyzetértékelő rész megállapítja, hogy Szekszárd befektető vonzóképességét jelentősen befolyásolja a rendelkezésre álló megfelelő képzettséggel bíró munkaerő hiánya. Bár jelentős középiskolai állománnyal bír, közöttük szakképzéssel foglalkozó középfokú oktatási intézményekkel, az oktatási struktúra és a piaci igények egymásra épülése még nem történt meg.

A város számos befektetési lehetőségtől esett el, és eshet el a jövőben, amennyiben az oktatási struktúrát nem sikerül a munkaerőpiaci igényekhez adaptálni. A stratégia a kockázatok értékelése során kitér arra, hogy a város legjelentősebb kockázati tényezője lakosságszámának folyamatos csökkenése, elsősorban az elvándorlás következtében. Miután nem áll rendelkezésre megfelelő számú, megfelelő kvalifikációt igénylő munkahely, a fiatalok a munkaerőpiacra lépve máshol keresnek boldogulást. A képzett munkaerőt igénylő munkahelyek megfelelő jövedelemforrást és fejlődési lehetőséget biztosítanak, ennek elmaradása azonban a további lakosságszám csökkenéshez vezet. Mivel a digitális szolgáltatások elérhetősége a fiatal képzett munkaerő helyben tartására is jelentős hatást gyakorol, ezért ennek a területnek a fejlesztése feltűnik a stratégiai célok közt is és van rá hivatkozás a város jövőképében, valamint a „megtartó város” és a „digitális város” kérdéskörök kapcsán tervezett fejlesztési intézkedésekben is.

Szekszárd gazdasági versenyképessége jelentősen javult az M6-os autópálya és a Szent László híd elkészültével. A tervezett M9-es autópálya (melynek egy kis része már elkészült és összeköti a várost a Szent László híddal) tovább javítja majd az elérhetőséget. A megye közlekedési infrastruktúráját az alacsony vonalsűrűség, a lassú haladási sebesség és az utak rossz minősége jellemzi. A térség vonatkozásában szükséges lenne az M9-es út Kaposvárig terjedő szakaszának megépítése.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési koncepciója 2021-2035, valamint a kapcsolódó Stratégiai program 2021-2027.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési Koncepciója tartalmazza az elérendő jövőképet, az ehhez kapcsolódó horizontális, ill. komplex (átfogó) célokat, fejlesztési elveket, a területi sajátosságokat. Emellett bemutatja a belső és a külső koherencia-vizsgálatát, a terület-felhasználás alapelveit, valamint részletesen ismerteti a kapcsolódó tervezési folyamatot, ill. a társadalmasítás és legitimáció legfontosabb elemeit.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség kiemelt célja a Kiemelt Térség „zöld zónává” fejlesztése a paksi nagyberuházás generálta térségfejlesztési, gazdasági és innovációs lehetőségek kihasználásával, stratégiai fejlesztési célokkal. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség települései, vállalkozói, lakosai számára kézzel foghatóak a paksi nagyberuházás teremtette lehetőségek, sokan már jelenleg is sikerrel élnek ezekkel a lehetőségekkel – akár bekapcsolódva a beruházás és az üzemeltetés feladataiba, akár kihasználva az erőmű bővítése generálta piaci, ill. tudástranszfer lehetőségeket, infrastruktúra-fejlesztéseket. Kiemelt stratégiai cél, hogy valamennyi – a későbbiekben bemutatásra kerülő – ágazati prioritás, illetve a hozzákapcsolódó alcélok és az azok elérése érdekében megvalósított tevékenységek egyaránt a paksi beruházás által teremtett lehetőségek minél célzottabb és hatékonyabb kihasználását támogassák, mind ágazati, mind pedig területi szinten.

A tervezett nagyberuházás támogatja a gazdaságfejlesztési (KKV-k arányának növelése, beszállítók fejlesztése stb.), humánerőforrás- és munkaerőpiac-fejlesztési törekvéseket (szakemberképzés, munkahelyteremtés, életpályamodell stb.), hozzájárul továbbá a Kiemelt Térség átfogó infrastrukturális fejlesztéséhez is. A fejlesztésben részesülő iparterületek, ipari parkok, illetve a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások megfelelő

háttérrel biztosítanak a térségi K+F+I tevékenységek széleskörű, multiszektorális elterjesztéséhez, a helyi intézményrendszer, ill. az informális közösségek megerősítéséhez.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség legfontosabb szereplőinek összefogása a 2021-2027-es időszakban kiterjed a munkaerőpiac, ill. a térségi képzési portfólió folyamatos nyomon követésére, felülvizsgálatára, a leszakadó (kevésbé reziliens) társadalmi csoportok felzárkóztatásával párhuzamosan, a térségi foglalkoztatók igényeinek kielégítésével, a hiányszakmák számának csökkentésével. Stratégiai fontosságú, hogy a helyi lakosság megtartását (különösen a szelektív elvándorlás csökkentésével) a társadalmi tőke láthatóvá tétele és folyamatos (proaktív és egyben adaptív) fejlesztése kísérje. Rövid-, ill. középtávon képessé kell válnia a lakosságnak az önfenntartó, társadalmilag érzékeny, a térségi változásokat jól kezelő életvitel irányába történő elmozdulásra. Kiemelt figyelmet kell fordítani a nemzeti Szakképzés 4.0 stratégiában megfogalmazottakra, a Stratégia és a kapcsolódó Operatív Program megvalósítása során. A felnőttképzésben kiemelten szükséges a vállalkozásoknál felmerülő képzési igények kielégítése, különös tekintettel a digitális kompetenciákra, amely illeszkedik mind az Ipar 4.0, mind a Szakképzés 4.0 stratégia elemeihez.

1.5. Kapcsolódás egyéb projektek végrehajtásához

Az alábbiakban a megyében tervezett nagyobb beruházásokat mutatjuk be, melyek gazdaságfejlesztő hatása révén jelentős kihatással lesznek a foglalkoztatás volumenére és minőségére, ezek közül is a legnagyobb jelentőségű a Paks II. Atomerőmű beruházás, amelynek megvalósulása vagy esetleges elmaradása komoly hatással lehet a megye teljes gazdaságára és foglalkoztatási helyzetére. A Magyarország és egyes Kiemelt Térségeinek területrendezési tervéről rendelkező 2018. évi CXXXIX. törvény a Térség nagytérségi közúti közlekedési hálózatát jórészt megfelelőnek ítéli meg, mindössze három lényeges fejlesztéssel számol. Az egyik az M9-es autópálya kiépítése, amely a Térség déli határán húzódva a belső kohézió erősítésében csak kisebb szerepet játszhat majd, ugyanakkor fontos a szekszárdi híd hálózati hatásainak szétesztésében.

A másik két fejlesztés nagyobb, regionális hatású lesz, az egyik a Paks–Foktő közti híd (512-es út), amely Paks és Kalocsa, illetve hinterlandjaik összekötését fogja segíteni, egyben bevonva ezzel a harmadik tervezett fejlesztést, Kalocsa és Kecel közvetlen főúti összekötését is. Számba veendő egy negyedik terv is, amely érinti a Térséget (Soltvadkert–Kiskunmajsa), azonban ennek peremi fekvésénél fogva kifelé lesz csak szerepe. Kisebb léptékű, de helyi szinten fontos fejlesztés az eddigieken túlmenően, hogy az 51-es út Kalocsa északi elkerülőitől (5122 j. út. a későbbi 512. sz. főút Paks felé) az M9-es gyorsforgalmi útig terjedő szakaszán útkorszerűsítést hajtanak végre és előkészítik a kerékpárút kialakítását is.

A kiemelt térségi vasúthálózat jelenlegi állapotát és kiépítettségét a KDMKT helyzetelemzése ⁹részletesen bemutatja. A Térségen keresztülhaladó személy- és/vagy teherszállításra alkalmas vasútvonalak többnyire képesek kiszolgálni a térségi igényeket, azonban megállapítható, hogy a pályaállapot több vonal esetében is jelentős mértékben fejlesztésre szorul, a jelenlegi sebességkorlátozások jövőbeni feloldása érdekében. A területi lefedettség tekintetében jól látható, hogy a korábbi vonalak felszedése (pl. Dunaföldvár-Solt között) ellehetetlenítette például Baja elérését Budapest irányából, a Dunán keresztül. A tervezett hídépítés ezen a területen is kiemelt előrelépést jelenthet, különösen annak figyelembevételével, hogy a Térség területére tervezett nagyberuházások (többek között a Paksi Atomerőmű bővítése) miatt a teherforgalom növekedése várható, mely tendencia új vonalak lefektetését, illetve a jelenlegi pályák folyamatos karbantartását teszi indokolttá. Ezen az intézkedésterületen kifejezetten indokolt lenne továbbá (az elérési idő csökkentése érdekében) a KDMKT nyugati és keleti részterületeinek bekapcsolása a vasúti közlekedésbe.

⁹ https://kdmfu.hu/wp-content/uploads/2021/10/A_KDMKT_Helyzetelemzes_20210528.pdf

A hazai vízi közlekedési hálózat legfontosabb eleme a Duna, mely a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztési koncepciójában is kiemelt jelentőséggel bír, mind az Infrastruktúra-fejlesztési, mind pedig az Innováció és környezetbarát (zöld) fejlesztési, ill. Gazdaságfejlesztési ágazati prioritásokhoz kapcsolódóan. A vízi közlekedés és vízi áruszállítás - más közlekedési módokhoz képest - számos környezeti előnyt, ill. jónéhány költséghatékonysági szempontot is magában hordoz. A hazai vízi utak kihasználtságáról elmondható, hogy a bennük rejlő potenciálhoz képest jelenleg alacsonynak minősül, a Duna magyarországi szakaszának tehát a kapacitása jóval nagyobb, mint a jelenlegi kihasználtsága. (Ez a mintázat európai szinten is megfigyelhető).

A fentiek alapján megállapítható, hogy a belvízi áruszállítás nagysága és részaránya jelentősen növelhető lenne a hajózás feltételeinek javításával. Ennek teljesüléséhez elengedhetetlen a multimodalitás fokozása, a vízi közlekedési hálózatra való jobb csatlakozás, valamint a közlekedési csomópontok – mint a belvízi kikötők is – korszerűsítése, infrastrukturális fejlesztése, illeszkedve az Országos Kikötőfejlesztési Főterv stratégiai céljaihoz. A tervezett fejlesztés (paks-gerjeni kikötő fejlesztése) hozzájárul a KDMKT Fejlesztési Koncepcióban rögzített célok eléréséhez, mivel környezetterhelés csökkentését célzó beavatkozásként képes ösztönözni a kiemelt térségi beruházásokat, ill. a vállalkozásfejlesztéshez tartozó intézkedések eredményes megvalósulását, a térségi nagyberuházásokhoz kapcsolódóan. Ennek oka, hogy az új kikötő közvetlen közelében több ipari park is megtalálható, melyek célzott fejlesztése szintén kiemelt térségi feladat.

Szintén infrastruktúra- és gazdaságfejlesztési célok mentén indokolt az ősényi repülőtér fejlesztése, a sport- és oktatórepüléshez kapcsolódó funkciók mellett a gazdasági és turisztikai szerepvállalás erősítése érdekében. Jelenleg a repülőtér használhatósága nagyban függ az időjárási viszonyoktól, ezen faktor kiküszöbölése kizárólag fejlesztés útján lehetséges. A Kiemelt Térségben található repülőtér szilárd burkolatú pályáinak megépítésével lehetővé válik továbbá a személy- (menedzsment és beszállítók fogadása) és áruszállítás a Paks II. beruházáshoz kapcsolódóan is, továbbá megvalósul térségi szinten a nagyvárosok (Szekszárd, Paks) bekapcsolása Európa gazdasági vérkeringésébe, beruházásösztönzési és turisztikai (gyógy-, wellness-, bor- és vadászati turizmus) célok mentén. Kiemelt jelentőséggel bírnak – a fejlesztés kiegészítő elemeként – a lakosságot tájékoztató, szemléletformáló kommunikációs tevékenységek is.

A Paksi Atomerőmű az ország villamos-energia szükségletének 40%-át termeli, stratégiai szerepet játszik a gazdasági életben, termelése pozitív irányban téríti el a megye gazdasági mutatóit és jelentősen befolyásolja a foglalkoztatási mutatókat. A Paks II. Atomerőmű beruházás és a kapcsolódó fejlesztések hozzájárulnak a Térség fejlődéséhez is (pl. infrastrukturális fejlesztések), valamint a foglalkoztatás bővítésének is a legnagyobb lehetőségét hordozza a megyében. A tervezett atomerőmű-bővítési beruházáshoz kapcsolódóan jelentős munkaerő (ill. hozzátartozóik) betelepülésére kell felkészülni a megyében (különösen Paks városa és vonzáskörzete érintett ebben a folyamatban).

1.6. TOP Plusz projekt végrehajtásának koordinálása

A paktumfeladatok (Felhívás 2.1.1 és 2.1.1.1 A. pontjai) és a Tolna Megyei Kormányhivatal által ellátott munkaerőpiaci feladatok (Felhívás 2.1.1 és 2.1.1.1 B. pontjai) közötti koordinációs mechanizmus az alábbiakban kerül bemutatásra.

Időben egymás mellett, folyamatosan valósulnak meg a paktumfeladatok és a Tolna Megyei Kormányhivatal által ellátott munkaerőpiaci feladatok. A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt „B. Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó” projektrészt megvalósító Kormányhivatalnak együtt kell működnie a Paktumiroda által vezetett „A. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” projektrésszel, a Foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket (továbbiakban: FET) megvalósító szervezetekkel.

A FET és a Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások (továbbiakban: FESz) a munkaerőpiacra való be- vagy visszalépést elősegítő személyre szabott támogatásokat foglalnak magukban. A két tevékenység eredményüket tekintve egymásra épül, azonban a FET igénybevétele nem kötelező előfeltétele a FESz igénybevételének. Azon álláskeresőket esetében, ahol kompetencia hiány merül fel a sikeres munkaerőpiaci integrációhoz, ott a Kormányhivatal FESz-el látja el a célcsoportot.

A Tolna Megyei Kormányhivatal által nyújtott FESz a következő tevékenységeket foglalja magába:

- információnyújtás,
- tanácsadás (egyéni és csoportos),
- rendezvényhez kötött szolgáltatás,
- munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatás (képzés).

A foglalkoztatást elősegítő támogatások közé pedig a:

- foglalkoztatást elősegítő bértámogatás,
- mobilitási támogatás (lakhatási és utazási támogatás),
- vállalkozóvá válást elősegítő támogatás tartozik.

A fenti tevékenységek közötti koordinációs mechanizmus komplex megközelítést igényel, mely magában foglalja a foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket, valamint a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és/vagy támogatások összehangolását, egymásra épülő nyújtását, az ezek megvalósításában érintett releváns intézményrendszer partnerségi együttműködésével. Ennek eredményeként a teljes célcsoportban rejlő addicionális munkaerő kínálati tartalékok feltárása és mozgósítása valósulhat meg.

A Tolna Megyei Önkormányzat, mint konzorciumvezető felelős mind a belső, mind a külső koordinációs tevékenységekért. A külső koordinációs tevékenysége keretében a megyei humán fejlesztési projektekkkel, valamint a többi megyei paktummal való kapcsolattartásért és a fejlesztések összehangolásáért felel.

A belső koordinációs folyamat részeként a munkaerőigény a foglalkoztatók részéről egyrészt a Paktumirodába kerülhet, illetve közvetlenül a Kormányhivatalba is. A Paktumirodába kerülő igényeket a Tolna Megyei Kormányhivatalba továbbítják. A Kormányhivatal az álláskeresőket, inaktívak közül a TOP Plusz célcsoportjának megfelelő személyeket közvetíti a munkaadók felé, és támogatást nyújtanak a foglalkoztatásukhoz. A célcsoportok elérése és megszólítása történhet a Kormányhivatal alapfeladat ellátása során, rendezvényhez kötött szolgáltatáson keresztül, illetve infokommunikációs eszközökkel egyaránt.

2. STRATÉGIAI KERET

2.1. Jövőkép, küldetés

A Tolna megyei új, 2022-2028 évekre kiterjedő foglalkoztatási stratégia kidolgozásának első lépcsője egy vízió meghatározása, amelynek mentén a Stratégia átfogó célját azonosítunk. Tekintve, hogy elvárt a korábban már bemutatott magasabb szintű stratégiai célokhoz történő illeszkedés, ezért célszerű a megyei területfejlesztési program jövőkép és általános céljainak figyelembevételével. Erre alapozva került sor az érintett partnerek, munkaeő-piaci szereplők igényeinek és elvárásainak felmérésére, majd ezekből a megyei foglalkoztatás fejlesztési célok meghatározására. Ezt követően meghatározásra kerülnek az azonosított célok eléréséhez szükséges erőforrások, melyhez elsősorban a TOP_Plus-3.1.1-21 pályázat által biztosított megyei forrás jelentette az alapot. Ezután következik a célok, a kialakított stratégia megvalósítását szolgáló akciótervezés, a konkrét tevékenységek megtervezése és a megvalósítás kereteinek és feltételeinek meghatározása, melyek alapján megkezdődhet a megvalósítás.

A Stratégia a 2022-2028-as időszakra vonatkozik, tekintve, hogy az elsődleges pályázati forrással való tervezés ezen időtávra tehető meg. Ugyanakkor ez kellő idő ahhoz, hogy a kitűzött operatív célokra túlmutató, távlati célok megvalósításának alapjai is biztosítottak legyenek. Természetesen a stratégiát a folyamatosan változó körülményekhez, a gazdasági vagy foglalkoztatási helyzetben bekövetkező változásokhoz igazítani szükséges, amelyhez elengedhetetlen a paktumban résztvevő tagok szoros együttműködése. A rendszeres korrekció alapját képezi a megvalósulás monitorozása, a folyamatos visszacsatolás, a tapasztalatok összegzése és feldolgozása.

A vízió 2028-ra:

Tolna megyében egy olyan hatékony együttműködés valósul meg a gazdasági szereplők között, ahol a gazdaság fellendítése, a foglalkoztatás bővítése és az életszínvonal növelése érdekében a foglalkoztatási paktum partnerséget egy társadalmi és gazdasági fejlesztő, térszervező, dinamizáló erőként kell elképzelni.

Tolna megye egy, a jelenlegi hátrányos helyzetéből induló, de növekvő vállalkozásokkal rendelkező, az előnyös természeti és mezőgazdasági adottságait és a földrajzi helyzetéből eredő előnyöket kihasználni tudó, a partnerségi együttműködésekre nyitott és az esélyegyenlőséget biztosító és a kulturális örökségét, a turisztikai lehetőségeket hasznosító megyévé válik. Olyan megye lesz, ahol innovatív képzési és foglalkoztatási programok megvalósulnak, amelyek hozzájárulnak a munkához jutás feltételeinek javításához, a területi különbségek mérsékléséhez. Mindezt segítik a hátrányos helyzetű csoportok képzésével a társadalmi kohézió erősítéséhez, a helyi erőforrások fenntartható használatához kapcsolódó foglalkoztatáshoz, a munkanélküliség minimálisra való csökkentéséhez hozzájáruló programok. Tolna megye ezáltal egy vonzó és élhető megyeként az ott élők számára jó életminőséget biztosító, versenyképes, innovatív térséggé válik.

A küldetés az, hogy a megyei paktum területén a meglévő munkaeő-hiány csökkenjen, miközben a helyi gazdaság versenyképessége javul. Fontos, hogy a képzőintézmények és munkaadók között szorosabb kapcsolat alakuljon ki, szervezettebb a pályaaorientációs tevékenység, ebből adódóan tudatosabb pályaválasztás, illetve életpálya-tervezés valósuljon meg. Ha a gyakorlati szakképzésben a munkaadók a jelenleginél aktívabb szerepet vállalnak, akkor a szak- és felnőttképzési rendszer rugalmasan és gyorsan reagál

majd a munkáltatói igényekre, és színvonalas képzési tematikával, gyakorlati oktatással készíti fel a munkavállalókat a munkába állásra.

A jövőben az innovációk hatása erősödik, a gazdasági koordináció a szociális partnerség intézményeivel együttműködve fejlett lesz. A rugalmas, atipikus foglalkoztatási formák szélesebb körű alkalmazásával a helyi vállalkozások a gazdasági alkalmazkodóképességgel, így jó versenyképességgel bírnak. Az ilyen módon képzett munkavállalókat a foglalkoztatók versenyképes jövedelemmel és minőségi munkahelyek, munkakörülmények biztosításával tartják meg a térségben hosszú távon, és a rugalmas munkavégzés különböző módszereinek bevezetésével a munkavállalók még szélesebb körét képesek foglalkoztatni.

2.2. Célszisztéma, eredmények

A vízió alapján Tolna megyére az alábbi célszisztéma került megfogalmazásra:

A TOP_Plus-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” c. felhívása keretében projekt célja Tolna megye foglalkoztatási és gazdasági helyzetének javítása, a térség gazdaságának fellendítése, foglalkoztatási szintjének és a lakosság életszínvonalának növelése.

Ehhez illeszkedően a Tolna megye Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiája 2022-2028 elnevezésű jelen stratégiai dokumentum célja, hogy hozzájáruljon Tolna megye foglalkoztatási helyzetének és a megye gazdasága fejlesztéséhez, annak érdekében, hogy a Tolna megye vonzó és élhető legyen. Ezen jövőkép megvalósításához járul hozzá a Tolna megyei TOP_Plus-3.1.1-21 projekt végrehajtása is.

Tolna megye területfejlesztési programjában foglalt cél az, hogy a Tolna megyei emberek boldogok és elégedettek legyenek, aktívan és egészségesen éljenek egészséges környezetben városban és vidéken egyaránt.

Az átfogó cél Tolna megye foglalkoztatottságának bővítése, a helyi munkaerő foglalkoztat-hatóságának javítása és megyei szinten a gazdasági növekedés megindítása. A helyi erőforrások, értékek megőrzésével és fejlesztésével fenntartható és együttműködő paktum partnerség kialakítása, amely a térségi igényeknek megfelelő oktatással, stabilan működő foglalkoztatókkal, megfelelő munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtásával segítik a munkaerő-piaci aktivitás növelését és a részvétel ösztönzését, a munkavállalók alkalmazkodó képességének fejlesztésével pedig biztosítják a lakosság megfelelő szintű életvitelét.

A célfa felső szintjén átfogó célként szerepelnek az elérendő távoli célok, amelyek elérése érdekében az alattuk található sorokban megfogalmazott stratégiai, illetve a legalsó szinten szereplő operatív célokat szükséges teljesíteni.

3. ábra: Tolna megye Célfá

Tolna megye foglalkoztatási szintjének növelése, gazdasági helyzetének javítása, a munkaerő-piaci összhang megteremtése			
Foglalkoztatás magasabb szintje		Munkavállalók egyenlő esélyekkel	
Erős vállalkozások és szektorközi együttműködések		Magasan szakképzett munkavállalói réteg	
A foglalkoztatást ösztönző támogatási rendszer működtetése	Összehangolt akciók az álláskereső számára	Az inaktívakat feltáró, személyiség fejlesztő szolgáltatások bővítése	
Rendszeres információs csomagok kibocsátása a munkaerő-piaci folyamatokról	A befogadó és megtartó vállalozási szemlélet elterjesztése	Munkaerő-piaci szolgáltatások működtetése	Foglalkoztatási Paktumiroda és a partnerségi hálózat működtetése

Forrás: Saját szerkesztés

Átfogó célok:

Tolna megye foglalkoztatási szintjének növelése, gazdasági helyzetének javítása, a munkaerő-piaci összhang megteremtése, hogy érdemben járuljon hozzá a fentiekben definiált hosszú távú, illetve középtávú jövőkép megvalósulásához. A foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési célok kapcsán fontos egy olyan proaktív partnerségi együttműködést kialakítani a megyei munkáltatók, közintézmények, szociális intézmények, képzőhelyek és a foglalkoztatást segítő szolgáltatásokat nyújtó civil szervezete között, amely partnerség a megye gazdasága fellendítéséhez járul hozzá.

A TOP_Plus-3.1.1-21 paktum projekt a megye foglalkoztatási helyzetének javítását, a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek létrehozását támogatja, a térségi gazdasági adottságokra és speciális helyi igényekre alapozva. A projekt megvalósítása során fő szempont az elvándorlás megelőzése, a munkaerő helyben tartása, új foglalkoztatási lehetőségek teremtése a szakképzett munkaerő biztosítására annak érdekében, hogy a megyében minél többen és minél magasabb minőségben legyenek foglalkoztathatók. Az együttműködés révén összehangolhatók a megyében prosperáló cégek munkaerő-piaci igényei és a képző intézmények képzési kínálata, ami hozzájárul a helyi vállalkozások fejlődéséhez és a munkaerő helyben tartásához is.

Hosszú távú célok:

A megyei foglalkoztatási paktum projekt hosszabb távú céljai között szerepel a foglalkoztatás magasabb szintjének elérése, ehhez pedig erős vállalkozások és szektorközi együttműködések kellenek. A Tolna Megyei Területfejlesztési Program fő céljai között szerepel a megye gazdasági potenciáljának növelése, a vállalkozói aktivitás erősítése és a társadalmi megújulás, társadalmi kohézió megvalósítása is. Fontos, hogy a munkavállalók egyenlő esélyekkel legyenek jelen a munkaerőpiacon és a magasan szakképzett munkavállalói réteg megszerzett tudása, szakértelme helyben maradjon, hogy a gazdaság igényeit jobban ki lehessen elégíteni.

Ennek érdekében a megyei foglalkoztatási paktum működtetésének célja, hogy általa a térségi munkaerő-piaci és foglalkoztatási potenciálja erősödjön, ezért indokolt minél több érintettet és releváns szereplőt bevonni a foglalkoztatási paktum együttműködésbe, hiszen a paktum-partnerség keretében lehetőség van a megyei érdekek folyamatos egyeztetésére, a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek és szolgáltatások összehangolására. A széles körű partnerség létrehozásával összhangba lehet hozni a humánerőforrás-fejlesztés céljait a térség gazdaság-és területfejlesztésének elképzeléseivel.

Rövid távú, operatív célok:

A foglalkoztatási együttműködést operatív célja Tolna megye foglalkoztatási szintjének növelése, aktív együttműködés és információcsere segítségével a munkaerő piaci szereplői között. További cél a hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztathatóságának javítása, valamint a szakképzett munkavállalók Tolna megyéből történő elvándorlásának megelőzése, növelni annak népességmegtartó erejét főként a fiatalok körében és a térségi humán-erőforrás fejlesztés színvonalát megerősíteni. További közvetlen cél tehát a helyi munkaerő-igényekhez illeszkedő, kereslet-vezérelt képzési programok fejlesztése, a hatékony és célzott toborzás és munkaerő-kiválasztás, valamint az ehhez kapcsolódó humán szolgáltatásokkal a hátrányos helyzetű célcsoport foglalkoztathatóságának javítása. Ehhez kapcsolódik az inaktív személyek felkutatása és elhelyezkedésüket támogató egészségügyi, szociális szolgáltatások biztosítása a megyei inaktivitási arányt meghaladó inaktivitási rátájú járásokban is.

A foglalkoztatási paktum keretében külső szolgáltatók bevonásával a befogadó és megtartó vállalozási szemlélet elterjesztése és megerősítése érdekében szakértői tanácsadást kell elérhetővé tenni a meglévő munkaerő-piaci kapcsolatrendszer fejlődése érdekében, a vállalkozásokat pedig mentorálni kell. A fentiekhez kapcsolódóan pedig másik oldalon a célcsoport számára foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokat kell nyújtani kereslet és kínálat összehangolását támogatása érdekében, a megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya információs csatornáinak alkalmazása mellett. Több paktum tevékenység külső szolgáltatók bevonásával és a paktum menedzsment, partnerség közreműködésével lesz ellátható rövid távon, ilyen lehet az inaktív személyek felkutatása és elhelyezkedésüket támogató tevékenységek és szolgáltatások nyújtása is. Ehhez egy, az inaktív személyek elérését segítő módszertant kell kidolgozni, majd pedig a feltárt inaktív személyek részére diagnózis alapú segítséget kell nyújtani.

Az operatív célok elérését a stratégia az alábbi tématerületek köré szerveződve kívánja megvalósítani:

- A foglalkoztatást ösztönző támogatási rendszer működtetése
- Összehangolt akciók az álláskeresők számára
- Az inaktívakat feltáró, személyiség fejlesztő szolgáltatások bővítése
- Rendszeres információs csomagok kibocsátása a munkaerő-piaci folyamatokról
- A befogadó és megtartó vállalozási szemlélet elterjesztése
- Munkaerő-piaci szolgáltatások működtetése
- Foglalkoztatási Paktumiroda és a partnerségi hálózat működtetése

A Tolna megyei Önkormányzat működtetett foglalkoztatási partnerség a kitűzött stratégia célok megvalósításával elérheti, hogy a paktum területén a meglévő munkaerő-hiány csökkenjen, miközben a helyi gazdaság versenyképessége javuljon, az álláskeresők pedig minél nagyobb számban el tudjanak helyezkedni. A képzőintézmények és munkaadók között szorosabb kapcsolat alakul ki, a szak- és felnőttképzési rendszer rugalmasan és gyorsan reagál majd a munkáltatói igényekre, akik viszont a rugalmas munkavégzés különböző módszereinek bevezetésével a munkavállalók még szélesebb körét képesek foglalkoztatni. A foglalkoztatási paktum területén a paktumiroda és a konzorciumi partnerek információs, tanácsadási, koordinációs-szervezési szolgáltatásaival hatékonyan segíti a vállalkozásokat, a képzőintézményeket, az önkormányzatokat, valamint a civil szervezetek együttműködését és szakmai továbbfejlődésüket.

A foglalkoztatási paktum projekt célja a megye valamennyi gazdasági ágazatát érintő, a megyei területfejlesztési programra épülő képzési és foglalkoztatási program megvalósítása, amely hozzájárul a munkához jutás feltételeinek javításához, a területi különbségek mérsékléséhez, a hátrányos helyzetű csoportok képzésével, a társadalmi kohézió erősítéséhez, a helyi erőforrások fenntartható használatához kapcsolódó foglalkoztatáshoz az alábbi indikátor értékek elérésével:

Indikátor neve	Mérték egység	Célérték 2025. október 31.	Célérték projekt zárás	Azonosító
Programban résztvevő munkanélküliek száma	<i>fő</i>	140	677	TPO05
Programban résztvevő munkanélküliek száma - férfiak	<i>fő</i>	64	311	
Programban résztvevő munkanélküliek száma - nők	<i>fő</i>	76	366	
Programban résztvevő inaktív személyek száma	<i>fő</i>	16	79	TPO06
Programban résztvevő inaktív személyek száma összesen - férfiak	<i>fő</i>	4	20	
Programban résztvevő inaktív személyek száma összesen - nők	<i>fő</i>	12	59	
Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma	<i>fő</i>	35	426	TPR02
Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma - férfiak	<i>fő</i>	16	196	
Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma - nők	<i>fő</i>	19	230	

Forrás: Saját szerkesztés

Az indikátorok meghatározásakor figyelembe vettük a következő, 2.3 Helyzetelemzés című fejezetben bemutatandó gazdasági-munkaerőpiaci helyzetképet. Összefoglalóan megállapíthatjuk ezekből az adatokból, hogy a munkaerőhiány visszavezethető többek között az ország egészére jellemző élenkülő munkaerő keresletre az aktivitási ráta továbbra is alacsony szintje mellett. Cél tehát az inaktívak, illetve a munkavállalásra alkalmas munkanélküliek visszasegítése a munka világába, amit a gazdaság élénkülésének köszönhetően megnyíló lehetőségek is segítenek.

2.3. Helyzetelemzés (földrajzi, gazdasági, foglalkoztatási helyzet bemutatása)

2.3.1 Földrajzi, természeti adottságok és demográfiai környezet

Földrajzi, természeti adottságok

Tolna megyének igen változatos a domborzata, a keleti fele alföldi jellegű síkvidék: a Sárköz és a Mezőföld egy része tartozik ide. Belsőbb területein dombvidékek húzódnak, melyek közül legjelentősebb a Szekszárdi-dombság, a Tolnai-hegyhát, a Geresdi-dombság és a Völgyesség. A megye területének nagy részét ezek a patak völgyek által tagolt dombsági területek teszik ki. Délen átnyúlnak a Mecsek vonulatai is, itt található (Váralja mellett) a megye legmagasabb pontja, az 593 m-es Dobogó.

Tolna megye éghajlata mérsékelt meleg, ám a felszíni tagoltsága miatt jelentős különbségek tapasztalhatóak mind a hőmérséklet, mind a csapadékviszonyok alakulásában, amely gazdag mezo- és mikroklímát eredményez. A Dunántúli-dombvidék kiegyenlítettebb éghajlata fokozatosan megváltozik, a kontinentalitás mértéke nyugatról keletre jelentős mértékben növekszik. A megyében a növénytermesztéshez elegendő napfény, kellő hő és nedvesség áll rendelkezésre. Az éghajlatnak köszönhetően Magyarországon itt a leghosszabb a tenyészidőszak.

Tolna megye felszíni vizekben viszonylag gazdag terület. A megye legjelentősebb folyója a Duna, amely 101 km hosszan képezi a megye keleti határát.

A felszín alatti vízkészletek – mind a talajvíz, mind pedig a rétegvíz – tekintetében a megye adottságai kevésbé kedvezőek. Hévízfeltárás szempontjából nem tartozik Tolna megye a kedvező földtani adottságú megyék közé, a működő termálkutak alig fele ad 35 °C-nál magasabb hőmérsékletű vizet.

Tolna megye legnagyobb természeti kincse a kiváló minőségű termőtalaj, termőhelyi értékszámban csak Békés megye előzi meg. Változatos a talajtakaró is.

A megye területének jelentős része mezőgazdasági terület, aminek közel 2/3 részén búzát és kukoricát termelnek, Szekszárd környékén pedig kiterjedt szőlős domboldalak vannak.

Településszerkezet

Tolna megye területe az ország területének 4%-át fedi le, a Dunántúl legkisebb megyéje, 3703,31 km² kiterjedésű, a dél-dunántúli régióhoz tartozik, nyugatról Somogy, északról Fejér, keletről a Duna, illetve Bács-Kiskun, délről Baranya megye határolja. A megye területe 6 járásra oszlik. A legtöbb település (32 település, ebből 3 város) a tamási járáshoz tartozik, legkevesebb település a tolnai járásban található (4 település, ebből 1 város). A járasok székhelyeiként szolgáló városok (Bonyhád, Dombóvár, Paks, Tamási, Tolna) mindegyike országosan átlagos méretű járásszékhelynek számít, Szekszárd megyei jogú város a megyeszékhely, Magyarország egyik legkisebb területű megyeszékhelye. Tolna megye településszerkezete abból a szempontból rendhagyó, hogy a megye középső része város- és központihiányos, mert a városok a megyehatár vonalában helyezkednek el – Tamási és Gyöngyös kivételével.

A megye településszerkezetének fontos sajátossága a kiegyensúlyozottság: a megyeszékhelyen kívül még két, közel 20 ezer lakosú várossal (Dombóvár és Paks) rendelkezik. Paks mint foglalkoztatási központ, Dombóvár pedig mint közlekedési csomópont szárnyalják túl a megyeszékhely jelentőségét. A megye településeinek száma 109 db, 11 városa Bátaszék, Bonyhád, Dombóvár, Dunaföldvár, Gyöngyös, Nagymányok, Paks, Simontornya, Szekszárd, Tamási, Tolna. Városhálózatának legszembetűnőbb jellegzetessége a nagyváros hiánya: Szekszárd megyei jogú város 30.963 fős lakosságszámával az ország legkisebb megyeszékhely városa. A legnagyobb a tamási járás, a legkisebb a tolnai járás területe, legnagyobb népessége a paksi járásnak van. A térségi és nemzetközi kapcsolatokban az észak-déli irányú vonalak erősek, a keresztirányú, kelet-nyugati tengely nem alakult ki.

Közlekedési adottságok

Mivel a főbb közlekedési csomópontok a városokban találhatóak, a megye középső részének városhiányos sajátossága a nagyobb foglalkoztatók, ipari parkok nehezebb elérhetőségét is eredményezi. A megye regionális és nemzetközi kapcsolatait döntően befolyásolja az észak-déli irányú Duna-völgy, valamint a Duna mellett kiépült városok. Mind a belső szerkezetet, mind a térségi kapcsolatokat alapvetően meghatározzák a Dunával párhuzamosan haladó főutak (az M6 gyorsforgalmi út és a 6-os főút). A belső perifériának köszönhetően a megye egyes településeiről könnyebb a környező megyék székhelyeire való eljutás (Pécs, Kaposvár), mint a tolnai megyeszékhelyre, Szekszárdra.

Összességében elmondható, hogy Tolna megyének is elsősorban a fővárossal vannak a legerősebb közlekedési kapcsolatai. Az M6-os autópálya összeköttetést biztosít Baranya és Fejér megyével, a tolnai városok közül érinti Dunaföldvárt, Paksot, Tolnát, Szekszárdot és Bátaszéket. Az M6 elérhetősége a megye jelentős – nyugati –részéről kelet-nyugati irányú gyorsforgalmi és főúti kapcsolatok híján nehézkes. A megye területén három híd biztosítja a Dunán való közúti átkelést, a Dunaföldvári híd (52. sz. főút), Szekszárdi híd (M9), és a Bajai híd (55. sz. főút).

A megyét átszelő vasútvonalak a közúthoz képest kevésbé szolgálják a lakosság megyén belüli közlekedését, inkább a régióközponttal és a fővárossal teremtenek kapcsolatot. Fővonalak közül a Kapos völgyében futó Budapest–Sárbogárd–Dombóvár–Pécs vonal a legfontosabb, melynek jelentős kiágazása található. A megyén belül Dombóvár a legjelentősebb vasúti csomópont, a várost két transzeurópai vonalon kívül egy törzshálózati vasút is érinti.

A megye helyközi személyszállítási forgalmát tekintve az autóbusz-közlekedés a meghatározó. A távolsági, autóbusz közlekedés vonalain indított járatokkal Szekszárdról a Dunántúl valamennyi megyeszékhelye elérhető. Az aprófalvas térség településein az autóbusz-közlekedésnek kiemelten fontos infrastruktúrapótló (intézmények, szolgáltatások elérhetőségének biztosítása) szerepe van. A településszerkezet lefedettségét a jelenlegi közúthálózaton a helyközi autóbuszos szolgáltatás tudja biztosítani.

Tolna megyében az ingázási adatok megmutatják, hogy a megyeszékhely és a járásszékhelyek oktatási, munkaerő-piaci, egészségügyi és szolgáltatási kínálatát a környező – jellemzően az adott járáson belüli – települések lakói is igénybe veszik. Így Szekszárd, Bonyhád, Dombóvár, Paks, Tamási és Tolna funkcionális várostérsége is túlmutat a székhelytelepüléseken. Érdemes megemlíteni, hogy a megye keleti felében a Duna mentén található települések az agglomerálódás jeleit mutatják a Dunaföldvár–Paks–Tolna–Szekszárd–Bátaszék-tengely mentén.

Demográfiai környezet

Tolna megye állandó népességszáma – a KSH adatai szerint – 2022. január 1-én 211.172 fő volt, ezzel az ország második legkisebb lakosságszámú megyéje. Tolna egyben az ország második legritkábban lakott megyéje, népsűrűsége 61 fő/km².

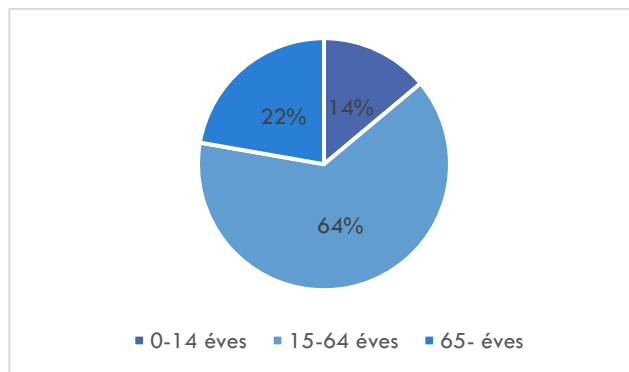
Az elmúlt hat évben a megye területén élők száma mintegy 10.627 fővel csökkent. A népességszám csökkenése részben a fogyó születésszámnak, részben az elvándorlásnak köszönhető. Az elvándorlás főként Budapest felé irányul, de jelentős a külföldre távozók száma is. Az elmúlt 25 évben folyamatosan csökkent a születések száma, amely előrevetíti, hogy amennyiben nem történik befelé irányuló migráció, vagy a születések számának nagyarányú emelkedése, a népességszám csökkenésével kell a jövőben is számolni. Az elmúlt 10 évben a hazai vándorlási különbözet 18.928 fő volt. Tolna megye lakónépessége folyamatos csökkenést mutat, folytatódik a korábbi tendencia.

4. táblázat: A népmozgalmi események Tolna megyében és ország összesen számokban

Területi egység neve	Területi egység szintje	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Élveszületés											
Tolna	megye	1 945	1 915	1 976	1 963	2 000	1 887	1 884	1 807	1 979	1 950
Ország összesen	ország	90 269	88 689	91 510	91 690	93 063	91 577	89 807	89 193	92 338	93 039
Halálozás											
Tolna	megye	3 056	3 025	3 104	3 191	3 052	3 226	3 203	3 209	3 458	3 904
Ország összesen	ország	129 440	126 778	126 308	131 697	127 053	131 674	131 045	129 603	141 002	155 621
Természetes szaporodás, illetve fogyás (–)											
Tolna	megye	-1 111	-1 110	-1 128	-1 228	-1 052	-1 339	-1 319	-1 402	-1 479	-1 954
Ország összesen	ország	-39 171	-38 089	-34 798	-40 007	-33 990	-40 097	-41 238	-40 410	-48 664	-62 582
Csecsemőhalálozás											
Tolna	megye	10	14	11	8	7	8	9	6	4	6
Ország összesen	ország	438	454	421	383	368	332	304	335	319	309
Házasságkötés											
Tolna	megye	832	833	861	1 093	1 156	1 086	1 106	1 578	1 469	1 553
Ország összesen	ország	36 161	36 986	38 780	46 137	51 805	50 572	50 828	65 268	67 095	72 030
Válás											
Tolna	megye	441	523	386	453	408	413	380	378	308	389
Ország összesen	ország	21 830	20 209	19 576	20 315	19 552	18 495	16 952	17 600	14 979	18 092
Belföldi vándorlási különbözet											
Tolna	megye	-581	-766	-614	-961	-733	-1 148	-1 009	-1 052	-926	-418
Ország összesen	ország	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nemzetközi vándorlási különbözet											
Tolna	megye	101	-70	-318	-129	-34	5	474	505	232	203
Ország összesen	ország	16 044	6 656	13 004	14 921	1 066	20 907	35 623	37 180	9 910	20 820
Tényleges szaporodás, fogyás (–)											
Tolna	megye	-1 591	-1 946	-2 060	-2 318	-1 819	-2 482	-1 854	-1 949	-2 173	-2 169
Ország összesen	ország	-23 127	-31 433	-21 794	-25 086	-32 924	-19 190	-5 615	-3 230	-38 754	-41 762

Forrás: KSH

4. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Tolna megyében (2021, %)

Forrás: KSH

2021-ben a megye lakosságának 0-14 éves korosztályának létszáma 29.676 fő volt, ez az össznépeség 14%-a, szemben a 65 év feletti 47.472 fős számával, amely a lakosság 22%-át jelenti (1. ábra). Az aktív korú népesség (15-64 év) száma 2021-ben 136.193 fő volt, így minden aktív korúra 1,76 fő eltartott jutott.

A megye népessége korcsoportos megoszlásának az elmúlt évben történő alakulását vizsgálva megállapítható, hogy a 0-14 éves korosztály létszáma 2011-hez képest 2021-re 2376 fővel csökkent. A 65 év feletti létszáma ugyanezen időszakban 7315 fővel növekedett, így az öregedési index értéke 2012. év 125,3 értékéhez képest 2021-re 160,0 emelkedett (az országos átlag 2021-ben 139,5 volt). A lakosság korszerkezetére – az országos folyamatokhoz hasonlóan – változatlanul az elöregedés jellemző.

2.3.2 Gazdasági helyzet

Tolna megye gazdasága vegyes, kifejezetten szegmentált képet mutat: a megye keleti felén a Paksi Atomerőmű és az autópálya hatása dominálja a gazdasági és foglalkoztatási helyzetet, míg a megye nyugati területein elsősorban a mezőgazdasági termelés, s kisebb részben a munkaerő-intenzív gépipari, elektronikai összeszerelő üzemek hatása érvényesül. Ennek megfelelően jelentős kelet-nyugati fejlettségi „lejtő” alakult ki a megyei gazdasági fejlettség tekintetében. Az ipar elsősorban a városok köré koncentrálódik, a községekben a mezőgazdasági termelőtevékenységen túl nincs számottevő gazdasági/foglalkoztatási potenciál.

Ugyanakkor pozitívként elmondható, hogy Tolna megye mezőgazdasági adottságai kifejezetten kedvezőek. Kiemelkedően magas a mezőgazdasági termőterület aránya a megyében (70,4%), amelyhez a megye keleti oldalán a szekszárdi és tolnai borvidékek is párosulnak. A szőlő-, gyümölcs- és zöldségtermelési kapacitás leginkább a vidéki részekben jelentős, azonban a feldolgozó kapacitások hiányoznak. Azonban a kedvező adottságok és a magas színvonalú alapanyag-termelés ellenére hiányzik a mezőgazdasági alapanyagokat feldolgozó vállalkozások széles köre, amely alapvetően az alacsony hozzáadott érték előállítását biztosító, egysíkú, szántóföldi tömegtermék előállítására koncentráló termelési módnak köszönhető, mely a megye mezőgazdasági prosperálásának lehetőségeit nagyban korlátozza.

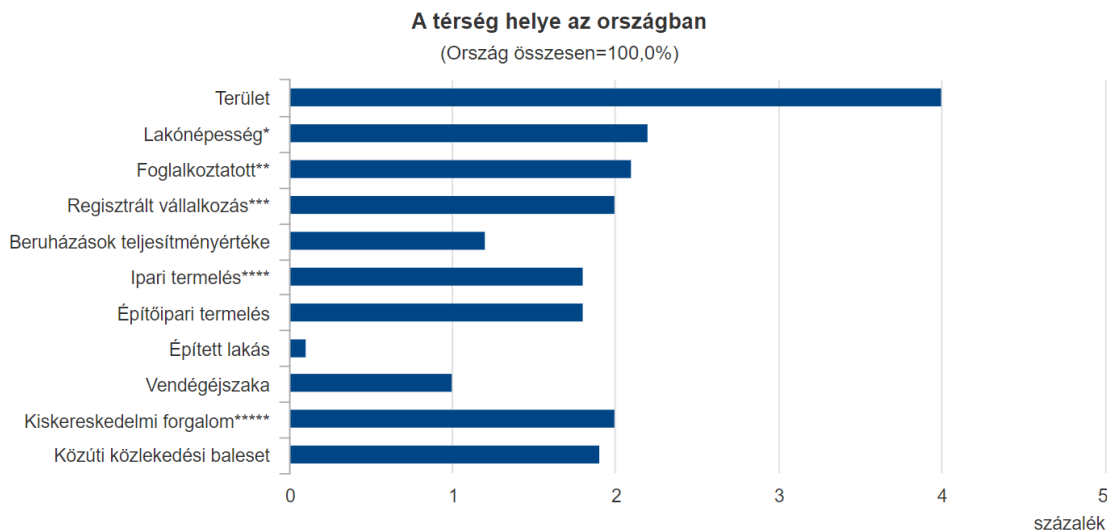
A vidéki (kis)településeken a jelenleg is szűkös munkalehetőségek mellett a jövőbeni kilátásokat is rontja az a tény, hogy hiányoznak azok a vállalkozások, illetve vállalkozáskezdeményezések, amelyek képesek nemcsak a kvalifikált munkaerőnek, hanem a sokszor csak alacsony szakképesítéssel rendelkező vidéki népesség számára is munkahelyet biztosítani. A megyében mindezeket túl problémát jelent a diplomás munkavállalók térségben tartása, emiatt igen alacsony az innovatív fejlesztésekhez szükséges szellemi tőkén alapuló újszerű vállalkozások száma is. Mindezt jól szemlélteti, hogy a kutatás-fejlesztésre fordított ráfordítás (GDP arányosan és volumenében egyaránt) országos szinten Tolna megyében az egyik legalacsonyabb.

A megyében a külföldi tőke jelenléte, illetve a gazdálkodó szervezetek tőkével való ellátottsága az országos átlagtól messze elmarad, a vállalkozások jellemzően alacsony hozzáadott értéket termelve működnek. Mindezt jól szemlélteti, hogy Tolna megyében 2021. III. negyedévében a beruházások egy főre jutó teljesítményértéke 390,5 ezer forint, az ipari termelés fajlagos értéke pedig 2,6 millió forint volt (ez utóbbit főként a paksi erőmű torzítja pozitív irányba), addig ezen mutatók értéke az országos átlag tekintetében 640 ezer és 3,1 millió forinton áll. A térség fejlődésének így mindenképpen gátat szab a működő tőke és a befektetők hiánya. A megyében öt településen (Szekszárdon, Pakson, Dunaföldváron, Dombóváron és Bonyhádon) található ipari park, de utóbbi három vonzáskörzete nem jelentős.

A megye gazdasági húzóágazatainak tekintetében elmondható, hogy a mezőgazdaság országos összevetésben itt kiemelt szereppel, jelentőséggel bír. Vagyis Tolna megye gazdasági szerkezetén belül figyelemre méltó, hogy a mezőgazdaság részesedése a jövedelemtermelésből jóval magasabb (9,3%) az országos átlagnál (4%). A Paksi Atomerőműnek köszönhetően ugyanakkor kiemelkedő a villamosenergia-termelés részesedése (kb. 15%). A feldolgozóipar megyei szinten a bruttó hozzáadott érték 19,1%-át állította elő, amely 1,8 százalékponttal marad el az országos átlagtól. A megyei székhelyű feldolgozóiparon belül – a 2020. évi termelési érték alapján – a legnagyobb jelentőségű ágazatok az élelmiszeripar (33,7%), a gépipar (32,3%) és a

villamosberendezés-gyártás (20,6%), míg kisebb arányt képvisel fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása (13,2%), textil, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása (8,3%), valamint a járműgyártás (8,3%). A „piaci” (vagyis nem közösségi) szolgáltatások aránya (28,8%) az országos átlagnál 18,2 százalékponttal volt kisebb. A „közösségi” szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, egyéb közösségi szolgáltatás) területén kerül előállításra a megye bruttó hozzáadott értékének 19,8%-a, amely az országos átlaghoz (19,5%) közeli érték.

5. ábra: A térség helye az országban

* 2022. január 1-jén. ** 2022. I. negyedévben. *** 2022. március 31-én. **** A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján. ***** A megyei és regionális adatok a csomagküldő és internetes kiskereskedelem, valamint a piaci és egyéb, nem bolti kiskereskedelem adatait nem tartalmazzák.

Forrás: KSH

Tolna megye, az ország gazdaságilag közepesen fejlett megyéi közé tartozik, de az országos átlag alatt van. A KSH adatai alapján az ország 2020. évi GDP-jének mindössze 1,7%-a került Tolna megyében előállításra. Az egy lakosra jutó bruttó hazai termék 3.718 ezer forint volt, amely az országos átlag 75,5%-át tette ki, amely az országos megye-rangsorban – a fővárost is figyelembe véve – a 10. helyet jelentette.

A 2016-2020 közötti egy főre jutó GDP adatok alapján a megye az országos átlag 73,7-77 %-án teljesített, emellett pedig a megyék egy főre jutó GDP szerinti rangsorában 2015 óta a 8-12. helyet foglalta el, tehát a helyzete országos szinten romlott, de még így is a Dél-dunántúli régió legjobban teljesítő megyéje.

5. táblázat: Az egy főre jutó bruttó hazai termék változása Tolna megyében, 2016-2020.

Egy főre jutó bruttó hazai termék piaci beszerzési áron	2016	2017	2018	2019	2020
ezer Ft	2 798	2 956	3 419	3 692	3 718
az országos átlag százalékában	75,8	73,7	77,0	75,9	75,5
a megye sorszáma az egy főre jutó GDP szerinti csökkenő rangsorban	10	12	8	9	10

Forrás: KSH

A gazdasági aktivitás tekintetében érdekes, hogy Tolna megyében a regisztrált vállalkozások száma a legkisebb a régióban, de a 2008-as I. félévi számokhoz képest 1120-szal nőtt, pedig a pandémia már a térségekben ellenkező irányú változásokat váltott ki.

A beruházások egy lakosra jutó teljesítményértéke jelentősen csökkent a 2008 évi I. féléves számokhoz képest (128,1 eFt-ról 112,2 eFt-ra), de még mindig a régiós átlag felett van.

A telephelyi adatok alapján az ipar 2022 I. negyedévi teljesítménye 5,1%-kal csökkent, a megyei székhelyű építőipari szervezetek termelése pedig 17%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A beruházások volumene 11%-kal visszaesett. 2022. I. negyedévében csökkent az épített lakások száma az előző év azonos időszakához viszonyítva, a lakásépítések népességre vetített száma a legalacsonyabb volt az országban, az országos átlag mindössze 3,0%-át érte el.

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma 2022 I. negyedévében többszörösére nőtt az előző évihez képest, de kevéssel elmaradt a járvány előtti szinttől. A kiskereskedelmi forgalom volumene 7,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, egy lakosra jutó összege 307 ezer forint volt, az országos átlagnál (337 ezer forint) kevesebb.

Gazdasági szervezetek

A 100 lakosra jutó gazdasági szervezetek száma Tolna megyében az országos átlag alatt van. A megye legnagyobb foglalkoztatója az MVM Paksi Atomerőmű Zrt., amely jelentősen befolyásolja Tolna megye gazdasági helyzetének képét. Az atomerőmű és a köré szerveződött beszállítói társaságok miatt jelentős szerepet játszik nem csupán a járás, hanem a megye gazdasági életében is. Az atomerőmű fejlesztése további gazdasági erősödést hozhat Tolna megyének és a régiónak. Mindezek mellett a megye azon részei, amelyeket nem ér el az atomerőmű pozitív hatása, a megyei átlagnál jóval gyengébb gazdasági mutatókkal rendelkeznek.

A regisztrált gazdasági szervezetek száma 2022. márciusában 40.426 db volt, ebből társas vállalkozás 7.145 db, az önálló vállalkozó 30.108 db, és nonprofit gazdasági szervezet 2.658 db. volt.

6. táblázat: A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint, 2022. március 31.

Gazdasági ág		Gazdasági szervezetek száma összesen	Ebből:			
			társas vállalkozás	önálló vállalkozó	vállalkozás összesen	nonprofit szervezet
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	13 164	495	12 654	13 149	15
B	Bányászat, kőfejtés	6	5	1	6	–
C	Feldolgozóipar	1 838	728	1 108	1 836	2
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	89	59	29	88	1
B+C+D	Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	1 933	792	1 138	1 930	3
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyvezérlésmentesítés	54	26	17	43	4
B+C+D+E	Ipar	1 987	818	1 155	1 973	7
F	Építőipar	3 214	1 036	2 175	3 211	2
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	3 291	1 529	1 758	3 287	3
H	Szállítás, raktározás	721	261	460	721	–
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 280	333	927	1 260	4
J	Információ, kommunikáció	769	252	515	767	2
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	594	124	469	593	–
L	Ingatlanügyletek	4 776	315	3 593	3 908	800
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	3 224	1 117	2 093	3 210	12
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	1 138	280	849	1 129	9
O	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	273	–	–	–	12

P	Oktatás	1 288	104	912	1 016	192
Q	Humán egészségügyi, szociális ellátás	912	290	428	718	161
R	Művészet, szórakoztatás, szabadidő	1 391	75	706	781	590
S	Egyéb szolgáltatás	2 378	116	1 412	1 528	848
T, U	Egyéb tevékenységek	26	–	2	2	1
	Összesen	40 426	7 145	30 108	37 253	2 658

Forrás: KSH

A legtöbb vállalkozás a Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat ágazatban működik, számuk 13.164 db volt 2022 első negyedévének a végén. Ez a már korábban is bemutatásra került adottságoknak köszönhető, mivel Tolna megye mezőgazdasági adottságai kifejezetten kedvezőek, magas a mezőgazdasági termőterület aránya a megyében. A szőlő-, gyümölcs- és zöldségtermelési kapacitás leginkább a vidéki részekben jelentős, a bortermelés is jelentős tradíciókra tekint vissza, a szőlészeti/borászati tevékenység két borvidéken zajlik. A Szekszárdi borvidék a Szekszárdi-dombság legkeletibb területén, a dombság és a Sárköz találkozásánál fekszik. A szőlőtermesztésre alkalmas terület nagysága kb. 6 000 ha, amelyből jelenleg kb. 2 600 ha területen természetesen szőlőt.

7. táblázat: A gazdasági szervezetek beruházásai a Pandémiát követően

Időszak		Beruházás összesen	Ebből:		
			épületek és egyéb építmények	belföldi	import
				gépek, berendezések, járművek	
Millió Ft					
2021.	I. negyedév	23 044	13 616	5 299	3 735
2022.	I. negyedév	23 679	10 252	7 445	5 565

Forrás: KSH

A beruházások adatainál látható, hogy a gép és berendezések beszerzése nőtt jobban, ez a foglalkoztatási helyzet változásának is betudható, mivel az infláció mértéke az adott időszakban még elhanyagolható volt, inkább az építőipari alapanyagárak és bérek növekedtek. A gazdasági szervezetek beruházásainak értéke és indexe gazdasági ágak szerint, 2022. I. negyedévében az előző év azonos időszakának a 88,7%-a volt, legjobban a Szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek ágazata nőtt (309,7%), a legjobban pedig az építőipar csökkent (47,8%).

8. táblázat: A Tolna megyei székhelyű ipar adatai ágazat szerint, 2022. I. negyedév

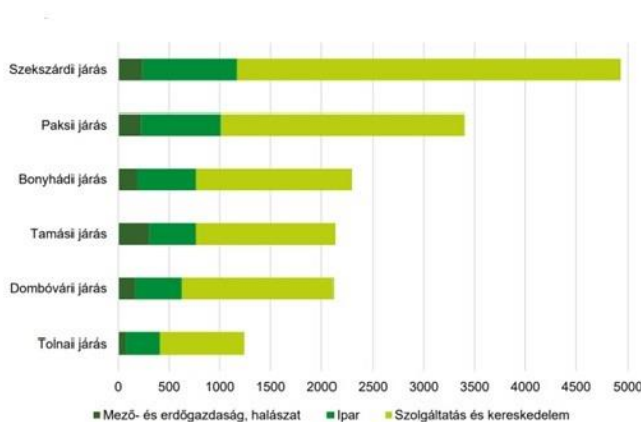
Ágazat, ágazatcsoport		Termelés	Belföldi	Export-	Összes
			értékesítés		
			millió Ft		
B+C+D	Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	124 316	75 965	46 799	122 764
	Ebből:				
C	Feldolgozóipar	77 127	28 758	46 799	75 557
	ezen belül:				
CA	élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	25 110	17 731	7 533	25 264
CB	textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	7 280	468	6 478	6 946
CG	gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	8 443	1 565	6 655	8 220
CH	fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	10 883	2 029	8 746	10 774
CJ	villamos berendezés gyártása	11 780	1 570	9 973	11 542
CL	járműgyártás	6 457	1 172	4 556	5 728
CI-CL	gépipar	21 499	3 091	17 388	20 479

CM	egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	3 707	3 707	–	3 707
----	--	-------	-------	---	-------

Forrás: KSH

A megyei feldolgozóipar egészének termelése 2021-ben az előző évhez képest 14,6%-kal emelkedett, a legjelentősebb emelkedés az élelmiszeripar és a fémfeldolgozás teljesítményében következett be. Az építőipar termelése 28,2%-kal nőtt 2020-hoz képest, a kiskereskedelem forgalma stagnált, a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma – a COVID-járványnak betudható – 2020. évi közel 40%-os visszaesést követően 2021-ben 8,8%-kal nőtt.

6. ábra: A működő vállalkozások száma a fő nemzetgazdasági szektorokban Tolna megye járásaiban, 2019

Forrás: KSH adatok alapján AKI

Tolna megyében található az országban működő vállalkozások 1,9%-a. A mező-, erdőgazdasági és halászati vállalkozások aránya viszont eléri a 3,5%-ot. A Dél-Dunántúli régióban működő vállalkozások 23,5%-a, a régió mezőgazdasági vállalkozásainak pedig közel fele (26,8%) található a megyében. A vállalkozásszámban a járások közül kiemelkedik a Szekszárdi járás, ahol a megye összes vállalkozásának 31%-a működik. A legkevesebb a működő vállalkozás a Dombóvári és a Tolnai járásokban.

9. táblázat: A Tolna megyei székhelyű cégek sorrendje a 2019-ben regisztrált nettó árbevétel alapján

Rangsor	Név	Település	Tevékenység	Nettó árbevétele 2018	Nettó árbevétele 2019
1.	MVM Paksi Atomerőmű Zrt.	Paks	Villamos-energia termelés	173 281 022	185 825 732
2.	AO IK ASE Magyarországi Fióktelepe	Paks	Elektromos, híradástechnikai célú közmű építése	0	65 597 527
3.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
4.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
5.	Hőgyészí Agrokémia Kft.	Szakály	Vegyi áru nagykereskedelme	32 386 015	35 667 927
6.	SAMSONITE-HUNGÁRIA Kft.	Szekszárd	Táskafélék, szíjzat gyártása	31 643 806	26 477 868
7.	Tamási-Hús Kft.	Tamási	Húsfeldolgozás, -tartósítás	18 586 262	21 296 239

8.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
9.	MVMI Zrt.	Paks	Számítógép-üzemeltetés	14 707 640	15 897 099
10.	Alisca Agrárház 2021 Kft.	Szekszárd	Vegyestermékkörű nagykereskedelem	15 494 351	15 617 383
11.	FERROPATENT Zrt.	Szekszárd	Fémáru, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme	14 170 028	15 411 643
12.	Tolnagro Kft.	Szekszárd	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme	13 591 146	15 033 601
13.	Dalmand Zrt.	Dalmand	Vegyes gazdálkodás	11 816 250	14 626 720
14.	SYGNUS Kft.	Szekszárd	Vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás	11 813 756	14 344 662
15.	ATOMIX Kft.	Paks	Személybiztonsági tevékenység	8 542 078	10 759 582
16.	TARR Kft.	Szekszárd	Vezetékes távközlés	9 746 060	10 751 434
17.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
18.	Nemzeti Üzleti Szolgáltató Zrt.	Paks	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység	6 500 831	8 500 744
19.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
20.	GOLDKERN Kft.	Öcsény	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	6 422 827	7 130 263
21.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
22.	JAKO Kft.	Szekszárd	Járművillamossági, -elektronikai készülékek gyártása	5 766 888	6 306 815
23.	TOLNATEXT Bt.	Tolna	Textilkészítés	6 267 870	6 297 845
24.	PRIM-A-VET Kft.	Szekszárd	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme	5 321 060	6 103 345
25.	Viessmann Technika Dombóvár Kft.	Dombóvár	Központ fűtési kazán, radiátor gyártása	5 280 658	6 030 893
26.	SOLVARO Kft.	Szekszárd	Fémmegmunkálás	5 934 740	5 673 744
27.	Zambelli COLORFERR Kft.	Gyölköny	Fémalakítás, porkohászat	5 091 565	5 527 173
28.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
29.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
30.	ALISCA BAU Zrt.	Bátaszék	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése	3 667 905	4 806 674
31.	Kop-Ka Zrt.	Tamási	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	4 373 930	4 602 174
32.	KJ AGRO Kft.	Kaposzsekcső	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	1 571 131	4 600 185
33.	Korrekt-Kút Kft.	Szekszárd	Gépjárműüzemanyag-kiskereskedelem	3 797 313	4 296 805
34.	VÖLGYSÉG AGRÁR Kft.	Bonyhád	Vegyí áru nagykereskedelme	774 311	4 288 036
35.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
36.	DANUBIANA Kft.	Bonyhád	Szőlőbor termelése	4 486 433	4 186 702
37.	EU-DiákOK Iskolaszövetkezet	Lengyel	Munkaközvetítés	3 949 916	4 124 600
38.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Állatkórház Kft.	Szekszárd	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme	3 467 592	3 892 261
39.	PEMAC Kft.	Nagymányok	Egyéb villamos berendezés gyártása	3 628 840	3 731 664
40.	HILCS ÉS FIA Kft.	Kakasd	Személygépjármű-, könnyűgépjármű-kereskedelem	3 242 603	3 599 135
41.	WEBÉPKER Kft.	Kaposzsekcső	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem	2 789 291	3 560 425

42.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
43.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
44.	Döbröközi Mg. Zrt.	Döbrököz	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése	3 320 561	3 280 722
45.	ALISCA AUTÓCENTRUM Kft.	Szekszárd	Személygépjármű-, könnyűgépjármű-kereskedelem	Nny.	Nny.
46.	AGRO-TIPP No.1. Kft.	Tolna	Egyéb gépjármű kereskedelem	2 480 069	3 038 178
47.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
48.	KISGAZDA Bt.	Kaposszekcső	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	1 733 201	2 864 773
49.	CPH Kft.	Szekszárd	Vegyestermékkörű nagykereskedelem	2 341 208	2 810 585
50.	SIÓ-TRANS Kft.	Szekszárd	Közúti áruszállítás	2 636 876	2 657 789
51.	SZ+C STÚDIÓ Kft.	Szekszárd	Lakó- és nem lakó épület építése	3 667 792	2 645 728
52.	Petissimo Kft.	Szekszárd	Csomagküldő, internetes kiskereskedelem	2 111 919	2 638 981
53.	E.R.Ü.V. Víziközmű Zrt.	Szekszárd	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	2 522 142	2 566 913
54.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
55.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
56.	KEMI-KER Kft.	Dunaföldvár	Iparcikk jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	2 257 367	2 325 927
57.	DUNAMELLÉKI Szövetkezet	Bikács	Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelme	2 244 222	2 258 908
58.	„SZAKÁCS” Kft.	Szekszárd	Víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló szerelés	949 353	2 235 462
59.	„TAM-BAU” Kft.	Tamási	Lakó- és nem lakó épület építése	2 833 942	2 185 912
60.	GENERÁL-INSPEED Kft.	Bonyhád	Közúti áruszállítás	2 115 548	2 157 421
61.	EZER és Társa Bt.	Bonyhád	Cukor, édesség nagykereskedelme	1 576 177	1 993 391
62.	Mátyás Fakereskedő Kft.	Kölesd	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem	1 625 764	1 952 025
63.	TOLNAI AGROKÉMIAI EGYESÜLÉS	Mózs	Vegyi áru nagykereskedelme	1 884 176	1 932 198
64.	TARINOX Kft.	Paks	Fémszerkezet gyártása	579 394	1 925 799
65.	NEWCOPHARM HUNGARIA Kft.	Szekszárd	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése	2 165 727	1 922 093
66.	Gyulaj Zrt.	Tamási	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység	1 745 705	1 870 337
67.	FarmForg Kft.	Szekszárd	Vegyi áru nagykereskedelme	1 551 603	1 816 470
68.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
69.	ISO-SZER Kft.	Paks	Építési betontermék gyártása	662 882	1 752 511
70.	HERBAVIT Kft.	Bonyhád	Fémáru, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme	1 563 100	1 750 630
71.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
72.	PONTEX Kft.	Tolna	Ágybetét gyártása	1 491 784	1 719 751
73.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
74.	VÁRADI METAL Kft.	Dunaföldvár	Fémszerkezet gyártása	1 579 167	1 626 278

75.	Gépszer Kft.	Paks	Ipari gép, berendezés javítása	1 716 720	1 597 860
76.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
77.	ROLLECATE Kft.	Tengelic	Fémmegmunkálás	1 669 892	1 577 366
78.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
79.	WARM Kft.	Paks	Egyéb épületgépészeti szerelés	1 583 661	1 529 433
80.	RÉGIÓ-MILK Szövetkezet	Felsőnána	Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelem	1 471 661	1 527 181
81.	Kabelit Kft.	Bonyhád	Egyéb villamos berendezés gyártása	1 779 568	1 523 126
82.	STUCO Kft.	Nagymányok	Lábbeligyártás	1 410 665	1 487 196
83.	CIKÁDOR-TERRA Kft.	Szekszárd	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése	732 358	1 474 772
84.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
85.	Közép-Dunántúli Olajnövény Szövetkezet	Szakály	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	1 236 660	1 454 031
86.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
87.	Topa és Társa Építési Kft.	Tamási	Lakó- és nem lakó épület építése	770 436	1 406 027
88.	SIMOTRADE Kft.	Simontornya	Villamos és világítóeszköz gyártása	1 658 922	1 401 668
89.	„LAVINA” Kft.	Paks	Kenyér; friss pékáru gyártása	1 347 370	1 393 918
90.	BAUMGARTNER TŰZÉP Kft.	Bonyhád	Vasáru-, festék-, üveg-kiskereskedelem	1 292 541	1 385 421
91.	MÁNYOKI VASVIRÁG Kft.	Szekszárd	Lakó- és nem lakó épület építése	914 289	1 381 758
92.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
93.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
94.	AGRÁR-BÉTA Kft.	Dombóvár	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése	1 242 414	1 338 469
95.	Szekszárdi Távhitelzolgáltató Nonprofit Kft.	Szekszárd	Gőzellátás, légkondicionálás	1 266 819	1 316 500
96.	Naki Mezőgazdasági Zrt.	Nak	Sertésenyésztés	1 429 017	1 292 951
97.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				
98.	GEOTECHNIKA '84 Kft.	Sióagárd	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése	796 952	1 267 328
99.	TSB CUKORRÉPATERMELŐ MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZET	Iregszemcse	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	1 285 795	1 263 701
100.	Nem járult hozzá az adatai közléséhez				

Forrás: NAV Tolna Megyei Adó és Vámigazgatósága¹⁰

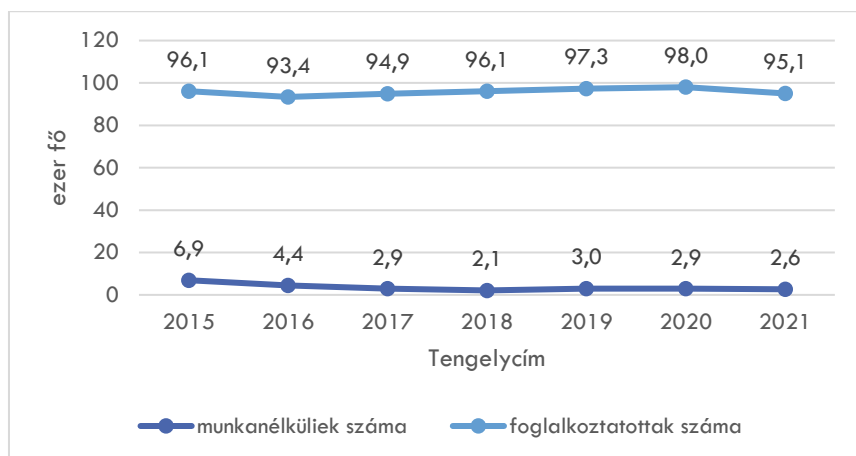
Fontos megyei jellemző, hogy az atomerőművön kívül alig találhatók nagyméretű foglalkoztatók, ezért a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározó szerepet töltenek be.

¹⁰ Adatok: ezer forint, Nny: nem járult hozzá az adatok közléséhez

2.3.3 Foglalkoztatási helyzet

Tolna megye munkaerőpiaci helyzete az országos átlagnál kissé kedvezőtlenebb, de a megyében az országos tendenciát követve 2020-ig folyamatosan növekedett a foglalkoztatotti létszám és ezzel párhuzamosan csökkent a munkanélküliek száma. Tolna megye a Dél-dunántúli régió legkisebb lakosságú megyéje, de a gazdasági aktivitása meghaladja a régiós átlagot, a foglalkoztatási átlag pedig megközelíti az országos átlagot, a munkanélküliségi átlag pedig jelentősen az országos átlag alatt van. Az alkalmazásban állók átlagkeresete a legmagasabb a régióban, de még így is jóval az országos átlag alatt marad.

7. ábra: A munkanélküliek és foglalkoztatottak száma Tolna megyében, 2015-2021 (ezer fő)

Forrás: KSH adatok alapján AKI

A KSH munkaerő-felmérésének adatai szerint a foglalkoztatottak száma 2021 átlagában 95,1 ezer fő volt, arányuk 71,1%-ot tett ki a 15-64 éves népesség körében, ami az országos átlagnál 2 százalékponttal volt alacsonyabb. Fontos jellemző továbbá, hogy míg országosan 2021-ben 2010-hez képest 18%-kal volt magasabb a foglalkoztatottak száma, addig Tolna megyében a növekedés mértéke csak 6,7%-os volt. A munkanélküliek körébe 2,6 ezer fő tartozott, a munkanélküliségi ráta értéke pedig 2,6%-os volt, szemben az egy évvel korábbi 2,9%-kal. Ezzel a rátaértékkel Tolna megye a 6. helyet foglalja el a legalacsonyabb rátával rendelkező magyar megyék rangsorában. (Az országos átlag a munkanélküliségi rátát tekintve 4,1% volt.)

10. táblázat: Összehasonlító lakónépességi és foglalkoztatási adatok (megye – régió – ország) 2022. I. félév

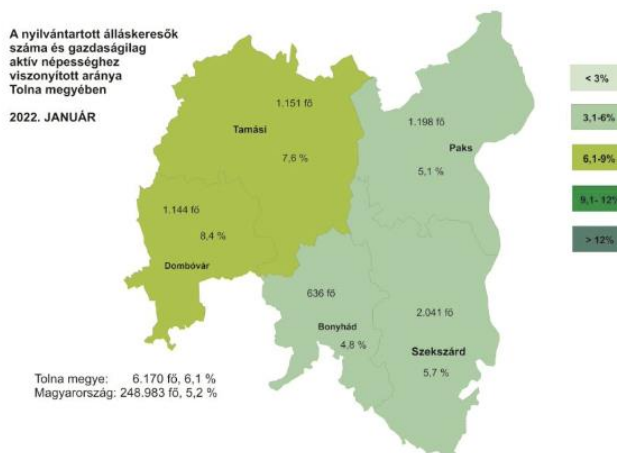
Megnevezés	Baranya	Somogy	Tolna	Dél- Dunántúl	Ország	
	megye					
	Lakónépesség					
Népesség száma, ezer fő	354		299	211	864	9 689
Népesség indexe	99		99	99	99	100
Népsűrűség, fő/km²	80		49	57	61	104
	Gazdasági aktivitás					
Aktivitási arány, %	72,5		71,2	74,4	72,6	76,9
Foglalkoztatási arány, %	69,3		66,3	72,4	69,0	74,0
Munkanélküliségi ráta, %	4,5		6,9	2,8	4,9	3,8
	Alkalmazásban állók, keresetek					
Alkalmazásban állók						
száma, ezer fő	86,9		68,8	49,5	205,2	3 206,7
számának indexe	101,6		103,2	102,1	102,3	102,7

Teljes munkaidőben alkalmazásban állók						
havi bruttó átlagkeresete, Ft	421 995		405 381	452 247	423 610	508 279
havi bruttó átlagkeresetének indexe	122,0		120,2	116,7	120,0	121,0
havi nettó átlagkeresete, Ft	280 627		269 579	300 744	281 701	338 005
havi nettó átlagkeresetének indexe	122,0		120,2	116,7	120,0	121,0

Forrás: KSH

Ahogy azt a Tolna Megyei Kormányhivatal statisztikai jelzik, 2022 januárjában Paks, Szekszárd és Bonyhád térségeiben az állás keresők aránya – a gazdaságilag aktív lakosság számához viszonyítva – 4,8-5,7% között alakult, míg a Dombóvári és Tamási járások esetében ez a mutató 7,6 és 8,4%-ot tesz ki (5. ábra). A 3,8 %-os hazai munkanélküliségi rátához képest azonban foglalkoztatási értelemben Tolna megye egésze jelentős elmaradást mutat, így a térség foglalkoztatási felzárkóztatása (főként a Tamási és Dombóvári járások esetében) kiemelt jelentőséggel bír.

8. ábra: Nyilvántartott állás keresők száma Tolna megye járásaiban (2022. január, %)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal

A megye foglalkoztatási felzárkózását, a térségi egyensúlytalanságok felszámolását azonban nagyban nehezíti a munkaerő-piaci kereslet és kínálat kiegyenlítetlensége (inkongruencia), mely Tolna megyével hasonló módon az egész vidéki Magyarországot érinti. Mindez azt okozza, hogy a megyében egyszerre van jelen a szinte minden ágazatot érintő, magasabb képzettségi szint iránt irányuló munkaerőhiány, valamint a relatíve magas arányú, főként alacsony képzettséggel rendelkező állás keresők által alkotott munkaerőkínálat, mely az esetek többségében nem teszi lehetővé a munkaerő-piaci (re)integrációt.

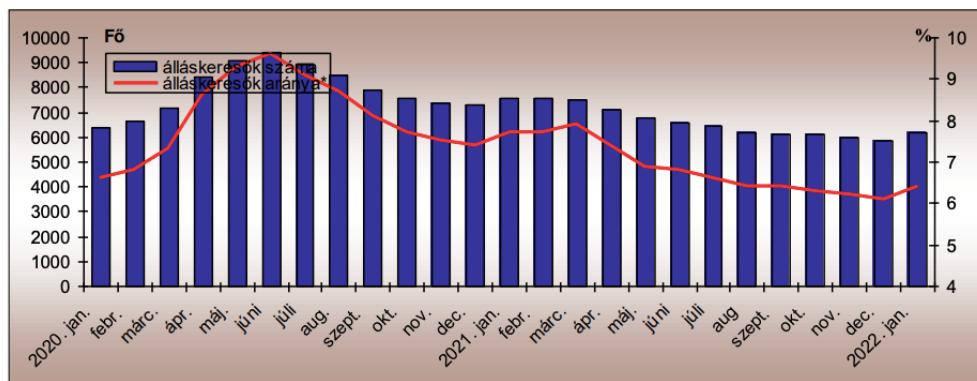
Tolna megyében a helyzetet ráadásul csak nehezíti, hogy a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező népesség aránya az országos átlagnál közel 5 százalékponttal magasabb, az érettségivel vagy felsőfokú végzettséggel rendelkezőké pedig csaknem 9 százalékponttal alacsonyabb, vagyis a minőségi munkaerőkínálat iránti igények kielégítését még inkább megnehezíti. Így a munkaerő iránti kereslet egy része folyamatosan kielégítetlen marad, a megfelelő képzettséggel rendelkező, jó hozzáállású munkatársakból sok munkáltató nem talál elegendőt.

Pozitívként értékelhetjük ugyanakkor, hogy a koronavírus világjárvány hatására megnövekvő munkanélküliség – az országos trendhez idomulva – tendenciáját nagyságrendileg egy év alatt sikerült mérsékelni. A járvány által okozott gazdasági és egészségügyi restriktiók hatására 2020 januárját követően a

megyei munkanélküliség aránya 6,5%-ról 2020 júniusára jóval 9% fölé emelkedett, mely a szigorítások fokozatos felszámolásának, illetve az oltási kampány kibontakozásának következményeként 2020 decemberére 7% környékére mérséklődött.

Ezt követően, a vírus harmadik hulláma a munkanélküliség arányában egy 2021 márciusáig tartó ismételt, ugyanakkor kisarányú növekedést eredményezett, a 8%-os tetőzést követően azonban a munkanélküliség szintje az év végéig folyamatos csökkenést realizált, elérve ismét a 6%-os (válság előtti) szintet (6. ábra).

9. ábra: A nyilvántartott állás keresők számának alakulása Tolna megyében, 2020. január–2022. január

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal

Ami a legfrissebb, 2022. januári megyei munkaerőpiaci helyzetképről részletesebben elmondható:

- Tolna megyében a legnagyobb munkaerő-kínálat (2.041 fő) a Szekszárdi térséget jellemezte. Paks térségében 1.198 fő, Dombóvár körzetében 1.144 fő regisztráltat tartottak nyilván, míg Tamási nyilvántartásában 1.151-en szerepeltek. A legkevesebb állás kereső (636 fő) továbbra is a Bonyhádi Járás Foglalkoztatási Osztályának regiszterében volt.
- A nyilvántartott állás keresők Tolna megye gazdaságilag aktív népességének 6,1%-át tették ki, mely megegyezik a december havi arányszámmal, az előző év azonos időszaki arányszámánál pedig 1,7 százalékponttal kevesebb. A Tolna megyei tárgyhavi mutató az 5,2%-os országos átlagnál 0,9 százalékponttal kedvezőtlenebb volt.

Tolna megyében a közfoglalkoztatásban résztvevők éves átlagos létszáma 2021-ben 1.674 fő volt, ez 10,2%-kal volt kevesebb, mint a 2020. évi adat. A közfoglalkoztatottak száma 5 éve folyamatosan mérséklődik, 2016-hoz viszonyítva 2021-ben 64%-kal csökkent a létszám. Az érintettek 45,9%-a az ún. hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban vett részt, a járási startmunka mintaprogramok keretében dolgozók aránya 36,7%-ot, az országos programokba bevontaké 17,4%-ot tett ki.

A közfoglalkoztatásnak kiemelt szerep jut a Tamási járásban, teljes megyei létszám 43,2%-a itt dolgozott.

A közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacra történő kivezetését általánosságban nehezíti a helyi munkalehetőségek hiánya, az utazási lehetőségek korlátozott volta, az iskolázatlanság és szakképzetlenség mellett az is, hogy erre a jelentősen lecsökkentett létszámmal az önkormányzatoknak – sok esetben – már ténylegesen szüksége van feladataik ellátásához.

2.3.4 A projekt területi különbségek csökkentéséhez való hozzájárulása, a megyei forrásallokáció kialakításának szempontjai a területi különbségekre való tekintettel

A területi különbségek azonosításában elsősorban a támogatások intenzitását szabályozó jogszabályi háttér tud kézenfekvő orientációs segítséget nyújtani. A 106/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet módosítása, a benne meghatározott módszertan szerint, egy komplex mutató segítségével újra közzétette a járások fejlettségük szerinti rangsorát. A komplex mutatót négy mutatócsoport (társadalmi és demográfiai helyzet mutatói, lakás és életkörülmények mutatói, helyi gazdaság és munkaerőpiaci mutatók, valamint infrastruktúra és környezeti mutatók) 24 mutatójának használatával alakították ki.

A komplex mutató által kijelölt fejlettségbeli rangsor emelkedő, vagyis az 1. sorszámú járás tekinthető a legfejletlenebb térségnek. Magyarország 197 járása (beleértve a fővárosi kerületeket is) közül a leginkább leszakadó, a magyarországi népesség 10%-a által lakott, 36 komplex programmal fejlesztendő járás közé Tolna megyéből Tamási járás került, mely a rangsorban a 36. helyen szerepel (8. táblázat). Mivel a megye teljes lakónépessége 215.514 fő (2019), megállapítható, hogy a lakosság 16,6 %-a a leginkább leszakadó, komplex programmal fejlesztendő járásban él.

További 18 járással kiegészülve, az ország népességének 15%-át teszik ki a fejlesztendő járások, ezek között azonban Tolna megyei járást nem találunk. A komplex mutató alapján az 55-109. rangsorszámú járások (melyeknek a komplex mutatójuk 46,68 alatti) tekinthetők a kedvezményezett járásoknak. Közülük egyedül a Dombóvári járás (30.073 fő) található Tolna megyében. E területnek a komplex mutatója az országos átlag alatt van, a fejlettségi rangsorban pedig a 90. helyen található, míg lakossága a megyében élők 14%-át teszi ki.

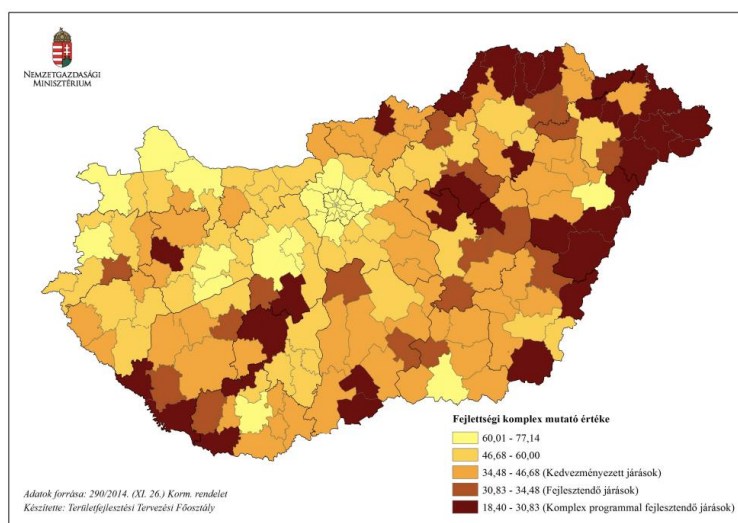
11. táblázat: A Tolna megyei járások fejlettségi rangsorban elfoglalt helyzete a 106/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján

Járas neve	Járas lakosságszáma (2019, fő)	A fejlettségi rangsorszám
Tamási	35.784	36.
Dombóvári	30.073	90.
Tolnai	17.515	110.
Bonyhádi	29.143	121.
Paksi	47.164	128.
Szekszárdi	55.835	138.

Forrás: Magyar Közlöny

Elmondható, hogy gazdasági fejlettségük miatt komplex programmal fejlesztendő vagy fejlesztendő, illetve kedvezményezett kategóriába sorolt Tolna megyei két járás össznépsége 65.857 fő, azaz a megye lakosságának közel egyharmada, 30,5%-a olyan járásokban él, melyek az országos átlagnál gyengébb mutatókkal rendelkeznek. A megye további, az országos átlagnál kedvezőbb helyzetű járásai: a Tolnai (110.), a Bonyhádi (121.), a Paksi (128.) és a Szekszárdi (138.) járások. Az alábbi (9.) ábrán összesítve közöljük a 197 hazai járás besorolását, mely Tolna megye hazai fejlettségi pozícióját egyértelműen megjeleníti.

10. ábra: A magyarországi járások fejlettségi besorolása a komplex fejlettségi mutató alapján

Forrás: Nemzetgazdasági Minisztérium

Tekintettel arra, hogy a fentiekben bemutatott mutatók tekintetében Tolna megye fejlettségi megosztottsága egyértelműen tetten érhető, stratégiai fontosságú, hogy a foglalkoztatási paktum keretében megvalósítandó tevékenységek a területi kiegyenlítődés célkitűzéseit fokozottan támogassák. Éppen ezért a tevékenységek tervezése és megvalósítása során a konzorcium kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a kedvező hatásokból a teljes paktum-terület részesüljön. A források teljesen kiegyensúlyozott eloszlása nem elvárható és nem vállalható, mivel mind a potenciális munkaadók, mind a rendelkezésre álló munkavállalók területileg koncentráltan helyezkednek el, de biztosítani kell, hogy minden érintett szereplő – legyen szó akár munkavállalóról, akár munkaadóról – egyenlő eséllyel vegyen részt a programban, ami lehetőséget nyújt arra, hogy a különböző gazdasági, társadalmi és munkaerőpiaci mutatókban kirajzolódó területi különbségek csökkenjenek a következő relációkban:

- járásokon belül a járásszékhelyek és az egyéb városok, települések között,
- a paktum-területen belül az egyes járások, járásszékhelyek között,
- a megyén belül a paktum-terület és a megyei jogú városok között,
- az országon belül a megyei szinten.

2.3.5 A Tolna megyei foglalkoztatási paktum (TOP-5.1.1-15-TL1-2016-00001) projekt eredményeinek összeglése

A megvalósulás alatt álló Tolna megyei foglalkoztatási paktum implementálása konzorciumi formában történik. A 2023. szeptember 30-ai befejezési dátummal záró projekt konzorcium tagjai a Tolna Megyei Kormányhivatal, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft., valamint a Kék-Madár Alapítvány. A konzorcium vezetője a Tolna Megyei Önkormányzat, felelőssége és alapvető feladata a paktumszervezet létrehozása és működtetése, a projekt teljes szakmai megvalósítása. A megyei önkormányzat kulcspartnere a Tolna Megyei Kormányhivatal, amely biztosítja a munkaerőpiaci eszközöket, támogatásokat a célcsoport és a foglalkoztatók részére. A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal koordinálja a projektet és működteti a projektmenedzsmentet. A Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. feladata a paktum iroda működtetése, fórumok, egyeztetések szervezése, együttműködések kialakítása, a projekt rész-tevékenységeinek végrehajtása.

Ebben a szerepkörben a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. feladata, hogy támogassa a szociális gazdaság fejlődését, valamint munkaerőpiaci, képzési és foglalkoztatási programokat dolgozzon ki és valósítson meg. Közreműködik stratégiai jelentőségű megyei vállalkozási fejlesztések munkaerő-igényének kielégítésében. Hozzájárul a programjában megfogalmazott célokhoz, és az abban vállalt indikátorok teljesítéséhez. Közvetlen feladatuk a helyi képzési és foglalkoztatási programok támogatása, tevékenységi körük, eredményességük és hatékonyságuk növelése, továbbá a foglalkoztatás helyi szintű akciótervek megvalósításával való bővítése, az álláskereső munkához juttatása, teszi mindezt a Tolna Megyei Szakképzési Centrum, a Tolna Megyei Kormányhivatal, valamint a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara együttműködésével.

A projektiroda az elmúlt évek alatt 2 db partnerségi találkozót tartott, az együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírásának és a partnerség bővítése (újjonnan belépő tagszervezetek) alkalmából. Összesen 14 db szakmai rendezvény került megrendezésre, ebből 7 db Vállalkozói workshop és 5 db Pályaorientációs rendezvény formájában, valamint 2 db kiemelt rendezvény a „Kalandörület” online pályaorientációs vetélkedő, a pályaválasztás előtt álló 7-8. osztályos diákok számára. Emellett folyamatos Irányító csoport üléseken, konzorciumi üléseken és megyei paktumok regionális értekezletén vesz részt.

A munkaerőpiaci szolgáltatások ellátására a jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező Kék Madár Alapítvány került bevonásra. Az alapítvány szerepvállalásával biztosítja, hogy azok, akik a munkaerőpiacra való belépés tekintetében fokozott nehézségekkel szembesülnek, személyre szabott segítséget kapjanak hátrányaik leküzdéséhez, foglalkoztathatóságuk javításához és az elhelyezkedéshez. Tekintettel arra, hogy Tolna megyében az országos átlagnál is magasabb a munkanélküliségi ráta, míg a munkanélüliek között magas az alacsony képzettséggel rendelkezők aránya, így a program átfogó célja a foglalkoztathatóság és foglalkoztatás növelése. A projekt megvalósítása során a közvetlen cél, hogy az együttműködés keretében olyan képzési és foglalkoztatási programok megvalósítására kerüljön sor, melyek a munkaerőpiac bővítéséhez, a célcsoportok képzéséhez, elhelyezkedéséhez és a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek.

A fejlesztés szintén hozzájárul a megyei stratégiai célok eléréséhez, a gazdaság fejlődéséhez szükséges szakemberállomány biztosításhoz, és ezzel párhuzamosan a hátrányos helyzetű munkavállalók aktivizálásához. A konzorcium projekt céljait egyrészt a munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javításával, illetve munkaerőpiaci hátrányainak csökkentésével, másrészt a munkaerő minőség és tudás fejlesztésével kívánja megvalósítani. A megyei paktum ugyanakkor további ernyőszervezeti feladatokat is ellát a megyében működő helyi tevékenységek vonatkozásában, biztosítva a szakmai támogatást, a monitoring tevékenységet és a koordinációt.

A Tolna megyei foglalkoztatási paktum kiemelt projekt keretében rendelkezésre álló forrásból, képzések és munkaerőpiaci szolgáltatások segítségével összesen, a módosított támogatási szerződés értelmében 1.198 fő (eredetileg 1.051 fő) hátrányos helyzetű álláskereső és inaktív személy munkaerőpiaci (re)integrációját valósítja meg, ugyanakkor előkészíti, segíti a helyi foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési kezdeményezéseket, és biztosítja a megyei szintű koordinációt.

A Kék Madár Alapítvány szakmai beszámolójának tapasztalatai alapján elmondható, hogy a szervezet szakemberei a járványügyi helyzetre tekintettel 2021 januárjában a korábbi hónapokhoz hasonlóan, a személyes érintkezést kerülve, a munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtását elsősorban telefonon, elektronikusan látták el. A személyes találkozásokra főként az előzetes időpontfoglalást követően ügyfélfogadásaikon tudták megtartani. A szolgáltatási tevékenység ebben az időben elsősorban telefonos és elektronikus úton valósulhatott meg.

A munkaerőpiaci folyamatokhoz igazodva, a téli és a tavaszi időszakban az álláskereső motivációjának megtartására került a hangsúly, valamint további képzéseken való részvételét kezdeményezték a szolgáltatáskérőknek. Az ismételt lezárások sajnos további akadályokat jelentettek a munkájukat elvesztő emberek sikeres elhelyezkedésében. A munkaerőpiac vérkeringésének lelassulása sajnos a szakemberek és az ügyfelek számára is az elmúlt időszakhoz képest nagyobb kihívást jelentett.

A paktum munkaerőpiaci szolgáltatásnyújtásainak elemei ügyfelenként egyénileg kerültek kiválasztásra, a munkaerőpiacra való belépés érdekében. Új ügyfelek esetében az első találkozás során a kapcsolatfelvételen túl az első beszélgetés során kerültek kiválasztásra a szolgáltatások, valamint egyéni fejlesztési terv az első találkozás után készülhetett el. Ezt követően a szakemberek a tanácsadási naplóban rögzítették azokat a szolgáltatásokat, amiket igénybe tudtak venni az ügyfelek, valamint rögzítésre kerültek azok a fejlesztésre kiválasztott területek, célok, ehhez kapcsolódó tevékenységek, melyek támogatást nyújthatnak az ügyfelek részére a munka világába történő sikeres be vagy visszalépésben.

12. táblázat: Indikátor tábla Tolna megyei foglalkoztatási paktum (2022. szeptember)

Azonosító	Indikátor neve	Tervezett célérték 2018. október 31. (fő)	Tervezett célérték projekt zárás (fő)	Teljesült érték Férfi (fő)	Teljesült érték Nő (fő)	Összesen
PR25	A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma	92	597	243	403	646
PR26	A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma	60	316	149	229	378
PO25	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma	210	1160	491	707	1198
-----	Képzést sikeresen befejezők száma	Célérték nélkül	Célérték nélkül	2	9	11
-----	A munkaerő-piaci programot sikeresen befejezők száma	Célérték nélkül	Célérték nélkül	431	642	1073

Forrás: Saját szerkesztés

A megyei programban 2022 szeptemberig összesen 1.198 fő vett részt. A foglalkoztatási paktumok keretében 646 fő jutott álláshoz, s közülük a támogatást követően 6 hónappal is állással rendelkezők száma 378 fő. Képzésben 17 fő vett részt és 11 fejezte be sikeresen. Vállalkozóvá válás elősegítésében 2 főnél tudott a megyei paktum konzorcium aktívan közreműködni. A Tolna megyei foglalkoztatási paktum mellett helyi szinten Szekszárd Megyei Jogú Városban és térségében, járási szinten pedig bonyhádi járásban és a dombóvári-tamási járásban voltak a paktum partnerséget támogató projektek, ezek mostanra már lezárultak.

2.4. Célcsoport demográfiai/szociális/egészségügyi/stb. jellemzőinek bemutatása

2.4.1 A projekt közvetlen célcsoportjai

A munkaerőpiaci hátrányok és a kirekesztődés kockázata fokozottabban érint egyes csoportokat, a projekt közvetlen célcsoportját elsősorban e munkanélküli/álláskereső személyek alkotják. Főként hátrányos helyzetben vannak az alacsony iskolai végzettségű emberek, a romák, bizonyos demográfiai csoportok, elsősorban életciklushoz köthetően (közéjük tartoznak a fiatalok és az 50 év feletti munkavállalók, a

gyermeket vállaló nők), a megváltozott munkaképességűek. A tartós leszakadás veszélye különösen sújtja a tartósan munka nélkül lévőköt, akiknek döntő része csak ideiglenes foglalkoztatást biztosító, közfoglalkoztatási programokon keresztül jut foglalkoztatási lehetőséghez. A hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerőpiacra való visszatérését, a célcsoportok munkába állásának esélyének növelését a foglalkoztathatóság fejlesztését célzó képzések, a munkába álláshoz szükséges kompetenciák megszerzését segítő, személyre szabott munkaerőpiaci és mentori szolgáltatások, valamint az elhelyezkedést segítő, foglalkoztatáshoz nyújtott támogatások révén segítik elő, figyelembe véve az egyes eltérő célcsoporti igényeket, a helyi munkaerőpiaci sajátosságokat.

A projekt célcsoportjait az alábbi társadalmi rétegek alkotják:

- 55. életévüket betöltött álláskereső,
- lakóhelyükből adódó hátránnyal küzdő álláskereső (a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett járás: Tamási és a Dombóvár járás),
- inaktívak.

A projekt célcsoportjai a Tolna Megyei Kormányhivatal, valamint az Innovációs és Technológiai Minisztérium Foglalkoztatáspolitikáért Felelős Államtitkárságának egyeztetésével, utóbbi jóváhagyásával kerültek meghatározásra.

A TOP_Pluszt-3.1.1-21 projekt közvetett célcsoportjába az alábbi szervezetek tartoznak:

- megyei jogú városok önkormányzata és érintett helyi önkormányzatok,
- megyei kereskedelmi és iparkamara,
- megyei agrárkamarak,
- a megye területén működő foglalkoztatók (vállalkozások és egyéb szervezetek),
- megyei civil és non-profit szféra, szociális szövetkezetek, kisebbségi önkormányzatok,
- megyei munkaadói és munkavállalói érdekképviselők (kiemelten hátrányos helyzetűek),
- jelentősebb szakképző intézmények, felnőtt- és egyéb képzők, felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek,
- területfejlesztési és innovációs ügynökségek, gazdaságfejlesztési szervezetek,
- megyei HACS-ok képviselői.

A fentiekben meghatározott célcsoportok megjelölése során a projektet megvalósító konzorcium az alábbi négy szempontot kívánja egy időben érvényesíteni:

- A célcsoport által megjelölt álláskereső és inaktív hátrányos munkaerő-piaci helyzete, és segítségben részesítésük szükségessége egyértelműen megállapítható.
- A viszonylag magas szinten előírt indikátorok csak akkor teljesíthetők, ha megfelelő számú potenciális résztvevőt fednek le a célcsoportok.
- A célcsoportok meghatározása a lehető legkevesbé jelentsen akadályt a GINOP Plusz projektek megvalósítása során, figyelembe véve azt az előírást, hogy ugyanezen kritériumok alapján oda nem vonhatók be álláskereső.
- A célcsoportok definíciója alapján egyértelműen megállapítható legyen minden egyén esetében, hogy megfelel-e a programba vonás feltételeinek.

A megfogalmazott célok elérése érdekében a konzorcium a következő eszközöket alkalmazza:

- információszolgáltatás, állasközvetítés, mentorálás, munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő továbbképzés és átképzés, vállalkozóvá válás támogatása, mobilitási támogatás, bérköltség támogatások, tanácsadás, gyakorlatban hasznosítható információszolgáltatás (telefon, weboldal), egyéni mentorálás, PR-kampány.

A projekt megvalósítása során a konzorcium szintén kiemelt hangsúlyt helyez arra, hogy csak olyan munkáltatók kaphassanak foglalkoztatási célú támogatást, amelyek megfelelő és méltányos munkakörülményeket biztosítanak munkavállalóik számára.

A GYES-ről, GYED-ről visszatérő kisgyermekes szülők munkába állása során a projekt figyelembe veszi az atipikus foglalkoztatási formák által nyújtott lehetőségeket, ezzel megkönnyítve a fiatal anyukák munkaerőpiaci reintegrációját, a munkahely és a családi élet összehangolása során keletkező kihívásaik kezelését.

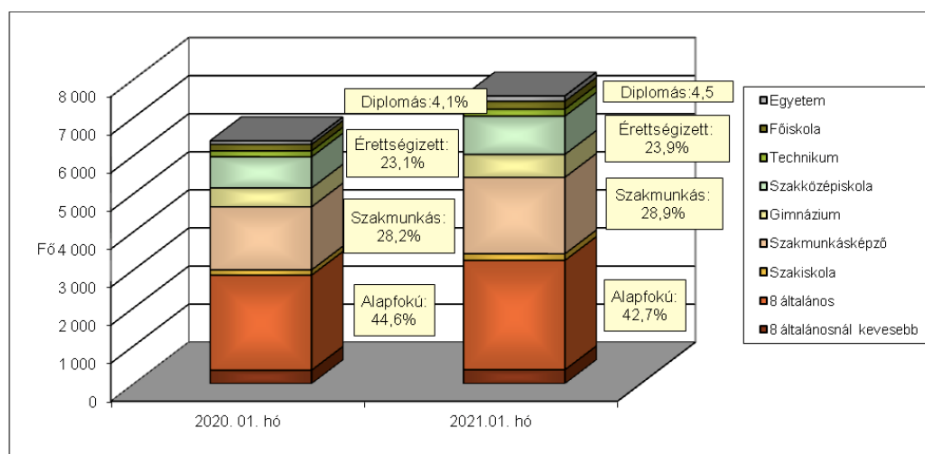
A program során a konzorcium szintén külön figyelmet szentel a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási lehetőségeinek feltérképezésére, számukra a képességeiknek megfelelő, méltányos munkahelyek felkutatására és munkaerőpiaci reintegrációjuk elősegítésére.

2.4.2 Az álláskereső legfontosabb jellemzői

A projekt célcsoportjainak munkaerő-piaci helyzete kapcsán a rendelkezésünkre álló – legutóbbi – kormányhivatali és KSH statisztikák alapján a következő fontosabb megállapításokat fogalmazhatjuk meg:

- az álláskereső legnagyobb hányadát (43%) az alapközü végzettséggel rendelkező személyek alkotják
- az általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső részaránya 39%
- szakmunkás képesítéssel az álláskereső további 29%-a rendelkezik, míg érettségivel 24%-uk bír
- felsőfokú végzettség megléte az álláskereső csupán 4,5%-ának esetében mondható el, mely egyértelműen jelzi a minőségi munkaerőkínálat iránti fokozott foglalkoztatási igény meglétét.

11. ábra: Az álláskereső iskolai végzettség szerinti összetétele Tolna megyében

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal

Megyei átlagban – 2021 januári adatok szerint – az álláskereső 28,7%-a 50 évnél idősebb, vagyis a munkaerőkínálat közel egyharmada idősebb személyekből áll, mely ugyanakkor kedvezőbb megyei helyzetképet mutat a 33,7%-os országos átlaghoz viszonyítva (10. táblázat). Ebben a tekintetben a legkedvezőtlenebb helyzet a Tamási járást érinti, ahol az álláskereső 33,2%-a tekinthető 50 évnél idősebb

személynek, vagyis a térség munkaerőkínálatát az előregedés demográfiai trendje fokozottan érinti. A 12 hónapnál tartósabb munkanélküliség megyei aránya 26,1%-on áll, mely 2 százalékponttal marad el a hazai átlagtól. Itt a Paksi járás tekinthető a leghátrányosabb térségnek, mivel a járás esetében az egy évnél tartósabban állást kereső személyek aránya 29,1%-ot tett ki.

Tolna megye foglalkoztatási helyzete azonban a szociális ellátásban részesülők és a pályakezdők tekintetében az országos átlaghoz viszonyítva kedvezőtlenebbnek tekinthető. A Megyei Kormányhivatal kimutatásai szerint ugyanis a megyében szociális ellátásban részesülő állás keresők aránya 27,3%-ot tesz ki, 2 százalékponttal meghaladva a 25,1%-os nemzeti átlagot. A járások viszonylatában ebben az összehasonlításban szintén a Paksi járás tekinthető a leghátrányosabb helyzetűnek, mivel itt a mutató értéke 35,7%-on áll.

A pályakezdő állás keresők megyei arányát vizsgálva pedig elmondható, hogy míg országos összesítésben a pályakezdő fiatalok összesen 7,4%-os részaránnyal bírnak az állás keresők csoportján belül, addig ez az arány Tolna megyében 9,3%-on áll. Ebben a kategóriában a megye legelmaradottabb területét a Bonyhádi járás adja, ahol a pályakezdő állás keresők aránya 11,4%.

13. táblázat: Az állás keresők fontosabb jellemzői Tolna megyében (2021. január)

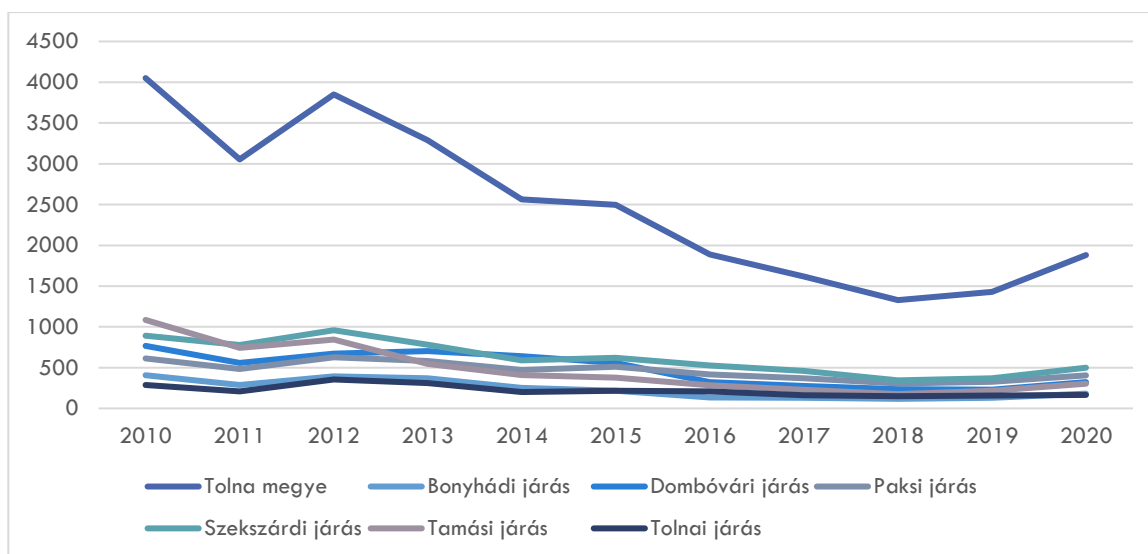
Járási Foglalkoztatási Osztály	Legfeljebb általános iskolát végzettek	50 év felettiek	Több mint 12 hónapja folyamatosan regisztráltak	Szociális ellátásban részesülők (EGYT, FHT)	Pályakezdők
aránya a nyilvántartott állás keresők körében, 2021. január					
Bonyhádi	29,7%	24,3%	22,7%	19,9%	11,4%
Dombóvári	42,0%	27,4%	26,7%	30,0%	7,8%
Paksi	46,1%	29,9%	29,1%	35,7%	10,3%
Tamási	48,7%	33,2%	22,6%	21,0%	8,3%
Szekszárdi	42,4%	27,5%	27,3%	27,3%	9,5%
Tolna megye	42,7%	28,7%	26,1%	27,3%	9,3%
Magyarország	39,2%	33,7%	28,1%	25,1%	7,4%

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal

Az egy évnél hosszabb ideje állást kereső személyek kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy számuk megyei szinten 2012 óta – nagyrészt a közmunkaprogramnak és a nemzetgazdaság fellendülésével járó erősödő foglalkoztatásnak köszönhetően – 2012 és 2018 között csökkenő tendenciát mutatott, melynek következtében az egy éven túli állás keresők csoportjához tartozók száma 3.850 főről 1.328 főre mérséklődött (9. ábra).

A közmunkaprogram intenzitásának csökkenésével, illetve a koronavírus járvány negatív foglalkoztatási hatásainak köszönhetően azonban ezen személyek száma Tolna megyében 1.880 főre növekedett, vagyis a hosszan tartó állás keresés által okozott foglalkoztatási kihívás jelentősége ismételtelen fokozódik.

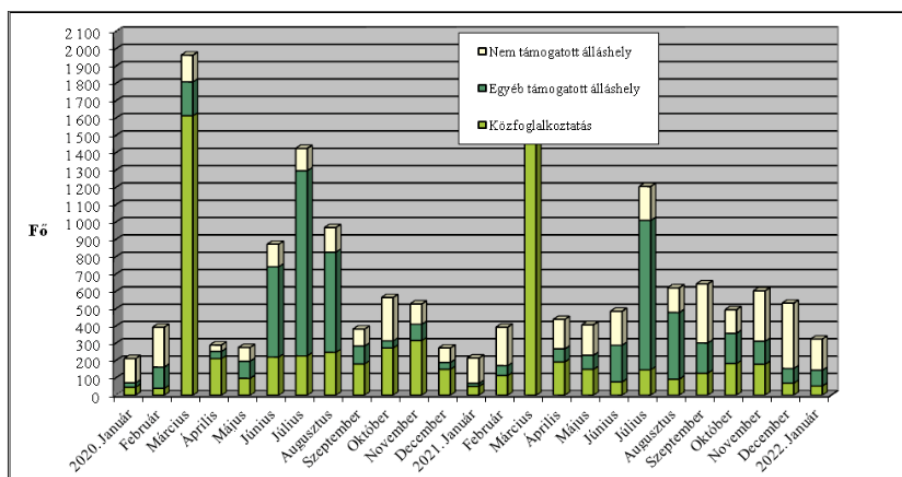
12. ábra: Az egy évnél hosszabb ideje állást keresők számának alakulása Tolna megyében (fő)

Forrás: KSH

A megyei foglalkoztatás szerkezetében a közfoglalkoztatás és az egyéb foglalkoztatási támogatások (pl. bértámogatás, mobilitási támogatások) stratégiai fontosságúak. Mindezt, vagyis a közmunkaprogram és a foglalkoztatási támogatások segítségével létrehozott új munkahelyek jelentőségét a megyei kormányhivatal statisztikái egyértelműen alátámasztják. A koronavírus járvány negatív foglalkoztatási hatásainak mérséklése érdekében bevezetett kormányzati bértámogatási sémáknak, illetve a közmunkaprogram időszakosan újrainduló foglalkoztatási programjainak következtében 2020 során Tolna megyében az újonnan létrejövő munkahelyek döntő többsége ezekhez a támogatásokhoz volt köthető (10. ábra). 2021 utolsó negyedétől azonban a nem támogatott új állások részaránya erősödő trendet mutat, mely a munkaerőpiac válság utáni konszolidációját jelzi. A megyei kormányhivatal kimutatása szerint 2022 januárjában a nem támogatott munkahelyek többsége a feldolgozóipar (96 álláshely), az építőipar (49 álláshely), a kereskedelem, gépjárműjavítás (15 álláshely), valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (10 álláshely) területén jött létre.

13. ábra: Az újonnan létrejövő munkahelyek megoszlásának alakulása Tolna megyében, álláshelytípus szerint (fő)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal

Ugyanerre a következtetésre juthatunk, ha az aktív foglalkoztatáspolitikai támogatásokban részesülők számának alakulása mellett megvizsgáljuk az álláskeresői és szociális ellátásban részesülő álláskeresői számának időbeli változását. Ebből szintén kiderül, hogy a támogatott álláskeresői száma 2013-2015 óta egészen 2019-ig kismértékű mérséklődést mutatott. A koronavírus járvány következményeként azonban 2019-et követően a támogatott álláskeresői száma ismételtelen növekedni kezdett, mely várhatóan a 2022-es évtől – a munkaerőpiaci konszolidáció eredményeként – visszatér a 2019. előtti trendhez.

2.4.3 A potenciális munkaerő tartalék kérdésköre

A hátrányos megyék esetében a célcsoport bővíthetősége érdekében mindig felmerül, hogy a munkanélküliek és a jelenleg gazdaságilag inaktívak köréből milyen számban lehet munkaerőt biztosítani az elsődleges munkaerőpiac részére, illetve, hogy mely területeken és milyen beavatkozások esetén van erre a legnagyobb esély.

A KSH által közölt definíció szerint potenciális munkaerő-tartaléknak tekintendők az ILO-munkanélküliek mellett mindazon inaktív személyek, akiknél – az ILO-munkanélküliségre vonatkozó hármass definíciójából – vagy az aktív munkakeresés, vagy a két héten belüli rendelkezésre állás kritériuma nem teljesül. További tartaléknak számítanak az alulfoglalkoztatottak, vagyis azok, akik teljes munkaidős állás hiányában kényszerülnek részmunkaidőben dolgozni.

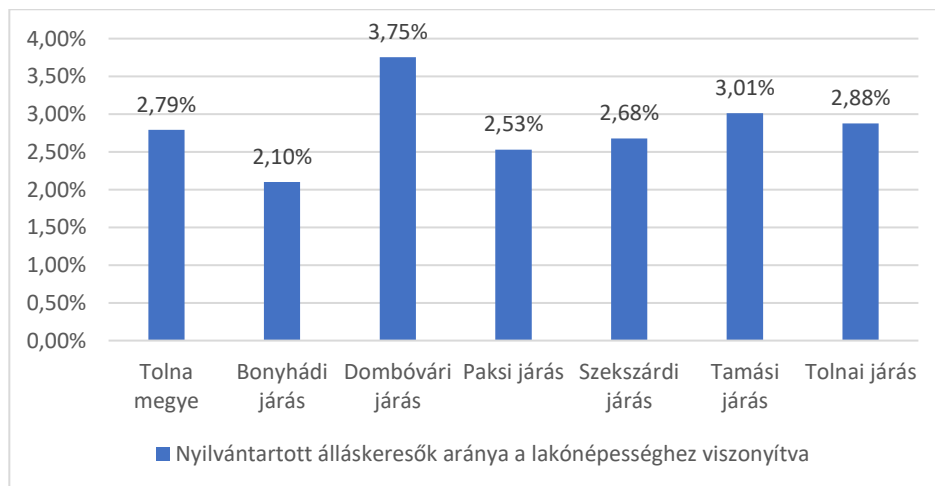
Tolna megyében 2021-re vonatkozóan a KSH 5.036 főben határozta meg a potenciális munkaerőtartalékba tartozók számát. Közülük 51,1% volt munkanélküli és 48,9% inaktív státuszú. A munkaerő-felmérés ezen adatairól további részletek nem érhetők el. (Leginkább közelítő adatnak a nyilvántartott álláskeresői összetétele tekinthető, amelyről az előző pontban számoltunk be.)

Tolna megyében a 15-64 éves népesség körében a gazdaságilag inaktívak aránya 2021-ben 27%-ot tett ki, ami az országos átlagnál 3,2 százalékponttal magasabb. Erre vonatkozó járási szintű friss statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, azonban az alábbiakban részletezett módszertan alapján megbízható következtetésekre juthatunk.

2.4.4 Járási szintű inaktivitás vizsgálata

2021-ben a következő három járásban a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresői száma: Dombóvári járás, Tamási járás, Tolnai járás. A megyei átlag (2,79%) alatt csak a Szekszárdi, a Paksi és a Bonyhádi járás végez.

14. ábra: Nyilvántartott álláskeresői aránya a lakónépességhez viszonyítva, 2021. (százalékos arány)

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A járási szintű inaktivitást különös hangsúllyal szükséges megvizsgálni. Amennyiben a járási szintű inaktivitási arány meghaladja az adott megye inaktivitási arányát akkor a foglalkoztatást támogató tevékenységek tervezése kötelező az adott járásban.

A járási szintű inaktivitásról a KSH 2011 évi népszámlálási adatai a legfrissebbek, a 2016 évi mikrocenzus esetében csak megyesoros adatok érhetőek el, a KSH által készített egyéb munkaerő-piaci felmérésekből származó adatok validitási problémák miatt nem alkalmazhatóak járási szintre.

Az elavult adatok miatt megvizsgáltuk a korrelációt a 2011 évi járási szintű nyilvántartott állás keresők száma és az inaktívak száma között.

A korreláció kölcsönös kapcsolatot jelent, a két változó kapcsolata közötti erősség mérésére szolgál. A korreláció értéke minimum -1 és maximum 1 között mozoghat. Amennyiben a korreláció értéke 1, akkor a két változó között tökéletes egyenes arányosság áll fent, ha 0, akkor nincs kapcsolat a két változó között, azaz függetlenek egymástól. -1 értéket abban az esetben vesz fel, ha a két változó között összhang van, azonban a kapcsolat jellege fordított arányosság.

14. táblázat: Lakónépesség, nyilvántartott állás keresők, inaktívak Tolna megyében, 2011.

Terület	Mutatók						
	Lakónépesség száma (fő)	Nyilvántartott állás keresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott állás keresők aránya a lakónépességhez viszonyítva	Inaktívak száma összesen (fő)	Inaktívak aránya a lakónépességhez viszonyítva	Inaktívak száma nyugdíjasok és járadékosok nélkül (fő)	Inaktívak (nyugdíjasok és járadékosok nélkül) aránya a lakónépességhez viszonyítva
Tolna megye	231 533	13 837	5,98%	76 964	33,24%	10 408	4,50%
Bonyhádi járás	31 796	1 509	4,75%	11 037	34,71%	1 294	4,07%
Dombóvári járás	32 603	2 297	7,05%	11 481	35,21%	1 565	4,80%
Paksi járás	49 846	2 410	4,83%	15 290	30,67%	2 032	4,08%
Szekszárdi járás	59 758	3 133	5,24%	18 855	31,55%	2 486	4,16%
Tamási járás	39 133	3 285	8,39%	14 012	35,81%	2 235	5,71%
Tolnai járás	18 397	1 203	6,54%	6 289	34,18%	796	4,33%

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A 2011 évi adatok alapján a két változó – nyilvántartott állás keresők és inaktívak száma - között rendkívül erős és pozitív korreláció van (korrelációs együttható értéke 0,84). Ezt követően megvizsgáltuk a nyilvántartott állás keresők lakónépességhez viszonyított aránya és a lakónépességhez viszonyított inaktívak (nyugdíjasok és járadékosok nélkül) aránya közötti korrelációt járási szinten. A két változó között ebben az esetben is rendkívül erős és pozitív együtt járás van (a korrelációs együttható: 0,94).

15. táblázat: Lakónépesség, nyilvántartott állás keresők száma Tolna megyében, 2021.

Terület	Mutatók		
	Lakónépesség száma (fő)	Nyilvántartott állás keresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott állás keresők aránya a lakónépességhez viszonyítva
Tolna megye	211 172	5 891	2,79%
Bonyhádi járás	28 416	597	2,10%
Dombóvári járás	29 515	1 108	3,75%
Paksi járás	46 571	1 177	2,53%
Szekszárdi járás	54 259	1 453	2,68%
Tamási járás	35 175	1 060	3,01%
Tolnai járás	17 236	496	2,88%

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A 2021. évi KSH adatok alapján Tolna megyében 2,79% a nyilvántartott állás keresők aránya a lakónépességhez viszonyítva, a megyei átlagot 3 járás haladja meg: a Dombóvári járás, (3,75%), a Tamási járás (3,01%) és a Tolnai járás (2,88%).

A fentiek alapján következtetésképpen a 2021. évi nyilvántartott állás keresők járási szintű adatai alapján azt mondhatjuk, hogy Tolna megyében a Dombóvári járás, Tamási járás, Tolnai járás esetében magasabb az inaktivitási arány a megyei inaktivitási aránynál, így legalább ezekben a járásokban FET tervezése kötelező. Ezt a 2022 évi népszámlálás adatainak feldolgozottságát követően aktualizálni szükséges.

2.5. Következtetések (helyzetértékelés, SWOT)

2.5.1 SWOT analízis

A korábbi fejlesztési dokumentumokból, a helyzetelemzés adataiból kiindulva és a szakértők által jelzett észrevételek, illetve vélemények alapján elkészítettük a megyére vonatkozó, foglalkoztatási jellegű SWOT elemzést, amelynek során összegyűjtésre kerültek a megyére vonatkozó erőforrások, a külső környezet által kínált lehetőségek, illetve megfogalmazásra kerültek azok a hiányosságok, illetve kockázatok, amelyeket mindenképpen szükséges számba venni a stratégia tervezésekor.

Módszertanilag a SWOT analízis során a külső és belső tényezők megkülönböztetésekor belső tényezők azok, amelyek a stratégia keretében és időtávjában befolyásolhatók, míg külső tényezők azok, melyeket a stratégia keretében nem tud befolyásolni. A kedvező belső tényezők az „erősségek”, míg a kedvezőtlenek a „gyengésségek”. A kedvező külső tényezőket „lehetőségekné”, a kedvezőtleneket „veszélyeknek” nevezzük.

Tolna megye munkaerőpiaci helyzete az országos átlagnál kissé kedvezőtlenebb. A megyén belül jelentős területi eltérések érhetők tetten a gazdasági fejlettség és a munkaerőpiaci helyzet tekintetében. A nyugati, hagyományosan inkább agrárjellegű térségek, Tamási és Dombóvári járás helyzete lényegesen kedvezőtlenebb, mint az iparosodottabb Paksi és Bonyhádi járásoké. A Szekszárdi és Tolnai járás mutatói a megyei átlagot közelítik, ezen belül viszont a megyeszékhely és közvetlen környéke sokkal jobb mutatókkal rendelkezik, mint a többi település. Tamási térségében a munkanélküliség kezelésében jelenleg jelentős szerep jut a közfoglalkoztatásnak.

Az elmúlt évek gazdasági növekedése és az ezzel párhuzamosan jelentkező foglalkoztatás-bővülés Tolna megyei mértéke jelentősen elmarad az országos átlagtól. Fontos megyei jellemző, hogy az atomerőművön kívül alig találhatók nagyméretű foglalkoztatók, ezért a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározó szerepet töltenek be.

A megyében csak egy jelentős nagyberuházásról van információ, ez a Paks2 atomerőmű beruházáshoz kapcsolódik. Pillanatnyilag nem belátható, hogy az ehhez közvetlenül kapcsolódó munkaerő-szükséglet mekkora hányadát lehet magyar munkavállalókkal kielégíteni, emellett az ütemezés is bizonytalanná vált.

A megyén belül jelentős területi eltérések érhetők tetten a gazdasági fejlettség és a munkaerőpiaci helyzet tekintetében. A nyugati, hagyományosan inkább agrárjellegű térségek, a Tamási és Dombóvári járás helyzete lényegesen kedvezőtlenebb, mint az iparosodottabb Paksi és Bonyhádi járásoké.

A Szekszárdi és Tolnai járás mutatói a megyei átlagot közelítik, ezen belül viszont a megyeszékhely és közvetlen környéke sokkal jobb mutatókkal rendelkezik, mint a többi település. Mindezt megfelelően szemlélteti a Tolna megyei járások álláskeresői mutatói.

A SWOT elemzés a stratégiaalkotás folyamatának egyik lépése a helyzetértékeléshez használt legismertebb és legelterjedtebb eszköz. Az elemzés segítségével felmérhetjük a térség aktuális helyzetét, potenciális akadályozó tényezőit és lehetőségeit.

A SWOT angol mozaikszó, amely 4 szó kezdőbetűiből áll össze.

- Strengths – erősségek- belső tényezők, olyan pozitív dolgok, amik jól működnek, és van rá hatásunk, hogy még jobban működjenek.
- Weaknesses – gyengeségek- belső tényezők, olyan dolgok, amik nem jól működnek, de van rá hatásunk hogy jobb legyen
- Opportunities – lehetőségek- külső tényezők, olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
- Threats – veszélyek- külső tényezők, olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, akár kockázatot is jelenthetnek.

A SWOT elemzés során összegyűjtésre kerültek a Tolna megyére vonatkozó erőforrások, a külső környezet által kínált lehetőségek, illetve megfogalmazásra kerültek azok a hiányosságok, illetve kockázatok, amelyeket mindenképpen szükséges számba venni a stratégia tervezésekor.

A következőkben a korábban áttekintett fejezetek alapján kategorizáljuk a rendelkezésünkre álló eredményeket, információkat.

16. táblázat: SWOT analízis

Erősség	Gyengeség
• Van már hagyománya a megyében és néhány járásban a foglalkoztatási együttműködéseknek • Az oktatás, képzés intézményi háttere megfelelő, a középfokú oktatásnak is jelentős hagyománya van • A térség kiemelkedő természeti adottságai kedvezőek a mezőgazdasági ágazatnak a mezőgazdaság országos összetételében is kiemelt szereppel, jelentőséggel bír • Komoly hagyományok a mezőgazdasági ágazatot illetően (elsősorban: szőlőtermesztés, borászat)	• A megye az első három legnagyobb lakónépesség-fogyást elszenvedő megyék közé tartozik • Nagy az elvándorlás, erős Szekszárd és a szomszédos megyeszékhelyek, valamint Budapest elszívó hatása • Többen távoznak külföldre is, problémát jelent a diplomás munkavállalók térségben tartása • Az atipikus foglalkoztatási formák kevésbé elterjedtek • Az álláskereső körében magas az alacsony iskolai végzettségűek és a képzetlenek aránya

• A Paksi Atomerőműnek köszönhetően kiemelkedő a megye villamosenergia-termelés részesedése • A Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya színvonalasan látja el a munkáját • A megye a Duna menti helyzetéből adódó lehetőségeket jól használja • A térség településeinek infrastrukturális ellátottsága megfelelő, ipari parkok működnek több településen is • Több nagy települt a megyébe, új munkakultúrát hozva magával • A Paksi Atomerőmű a térség gazdaságára gyakorolt hatása jelentős, a beszállítói hálózat is folyamatosan nő • Vannak források a helyi vállalkozások fejlődéséhez, a munkaerő helyben tartásához, illetve a letelepedni vágyók elhelyezkedésének támogatásához	• Alacsony foglalkoztatottsági és magas munkanélküliségi adatok, magas inaktivitási ráta, egyenetlen a területi eloszlása • Az egy főre jutó SZJA megyei szinten alacsony • Javuló, de az országos és a megyei értékektől elmaradó képzettségi jellemzők • Közlekedési nehézségek (a megye számos kistépüléséről nagyon nehezen lehet eljutni még a járási székhelyig is) • Egészségügyi problémák (rossz általános egészségi állapot, munkaképesség csökkenés) a célcsoportot érintően • Motivációs és mentális problémák vannak a munkából kiesettek körében, a humán szolgáltatási kapacitásai szűkösek
Lehetőség	Veszély
• A megyén belüli szervezetek között (vállalkozók, önkormányzatok, civil szervezetek) – együttműködési szándék fellelhető • A mezőgazdasági ágazat országos szinten prioritást élvez • Az ipari parkokban, infrastruktúrával ellátott iparterületeken újabb munkahely-teremtő beruházások valósulnak meg • Az autópálya közelségéből adódó gazdasági-logisztikai fejlődés • A leghátrányosabb helyzetű járáások számára fenntartott fejlesztési források eredményes felhasználása • Az atipikus, rugalmas és részmunkaidős foglalkoztatás jelentőségének növekedése • A humán szolgáltatások és foglalkoztathatóságot javító szolgáltatások kapacitásainak megerősítése • A közfoglalkoztatottak visszavezetése a munkaerőpiacra, az inaktív keresők aránya magasabb, mint az országos átlag, aktivizálásukkal növelhető a foglalkoztatási ráta. • Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt., PAKS 2-es bővítése jelentősé munkaeerő és beszállító vállalkozói igényt vetít előre	• A megye demográfiai helyzete tovább romlik, mert az elvándorlás folytatódik • A munkába járást nehezítő közlekedési problémák tartósak maradnak • A képzési kapacitás és a munkaerő-piaci igények összehangoltsága alacsony, így a munkaerő kereslet és kínálat összetétele elválhat egymástól • Az esetlegesen tovább zsugorodó belső piac és a tőkehiány megfojtja a törekény vállalkozói szférát • Állandósul, és generációkon átívelően újratermelődik a munkanélküliség szubkultúrája • Hosszútávon fennálló bérkülönbségek vannak Budapest és az nyugat/középdunántúli régióhoz képest • A szektorális munkaerő hiányprobléma elsősorban az ács-állványozó, a vasbetonszerelő, a minősített hegesztő, a lakatos, a villamos ipari és irányítástechnikai szerelők tekintetében lesz domináns. • A munkaerő iránti kereslet egy része folyamatosan kielégítetlen, a megfelelő képzettséggel rendelkező, jó hozzáállású munkatársakból sok munkáltató nem talál elegendőt. • A kutatás-fejlesztésre fordított ráfordítás országos szinten Tolna megyében az egyik legalacsonyabb, a felsőoktatási kapacitás is szűkös.

Fontos az elvándorlás megakadályozása, a munkaerő helyben tartása, új foglalkoztatási lehetőségek teremtése, a szakképzett munkaerő biztosítására	- Ha nem sikerül az elvándorlást megállítani, akkor a jelenlegi foglalkoztatási szint sem tartható meg - Az iskolarendszer nem tudja kezelni az esélyegyenlőtlenséget, és nem sikerül elég programot kidolgozni a fogyatékkal élők számára sem
---	---

Forrás: Saját szerkesztés

2.5.2 Stakeholder elemzés

A megyei foglalkoztatási paktum projektben érintett személyek és szervezetek elemzésének célja, hogy információt szerezzünk az érdekeltek elvárásairól és szükségleteiről, valamint kideríteni azt, hogy milyen hatással lehetnek a projektre. Ez alapján lehet megtervezni a különböző érdekcsoportok részvételének mértékét, kipuhatolni az érdek csoportok között várható esetleges konfliktusokat, valamint megtalálni a projekt szempontjából legbefolyásosabb potenciális érdekelteket, valamint a bevonásukkal érdekeltté tenni őket a közösen kitűzött célok elérésében.

17. táblázat: Stakeholder elemzés összessége

Érintett szervezet, személy, csoport megnevezése	Lehetséges szerepe	Érdekei, elvárásai	Lehetséges közreműködése a projektben
A megyén belüli önkormányzatok és intézményeik, járási hivatalok	Paktum partnerség támogató, megvalósító szerep	A foglalkoztatási szint javulása, lakossági elégedettség, gazdasági fellendülés	Részvétel az előkészítésben, információ szolgáltatásban véleményalkotás, megvalósításban közreműködés, stratégia kialakításában, részvétel a partnerek közti koordinációban, kommunikációban.
Tolna megyei Kormányhivatal FFO és a járási foglalkoztatási osztályai	Projektpartner, finanszírozó, célcsoport támogató	A foglalkoztatás szint javulása, az álláskereső támogatása, a vállalkozások térségi munkaerőigényének biztosítása	Megyei szintű koordináló szerep, a képzést és foglalkoztatást, finanszírozó támogatások, szolgáltatások nyújtása
Érdekképviseltek (pl. KIK Kamara)	Paktum támogató partner	A helyben működő vállalkozások megerősödése, a vállalkozóvá válás segítése	Információnyújtás, adatbázis szolgáltatás, kommunikáció, finanszírozási lehetőségek promóciója
Képző intézmények (szakképzési centrum és tagintézményei, felnőttképzők)	Paktum partner szervezetek	A célirányos képzések indítása a célcsoport létszámnövekedése Információ tájékoztatás, szabályok betartásának ellenőrzése	Képzések szervezése, összhang, képzési programok regisztrálása
Egyéb hatóságok (pl. NGM, MÁK)			Hozzájárulások kiadása, ellenőrzés
Vállalkozások	Célcsoport	A szakképzett speciális munkaerő, motivált, mobil munkaerő elérése	Munkahelyek teremtése, megőrzése együttműködési igénye vállalkozói klubok a párbeszéd érdekében

Térségfejlesztő szervezetek	Projekt partner	A térségi életminőség javítása, a fiatalok és a lakosság helyben tartása	Rendezvényszervezés, promóció, munkaerő-piaci szolgáltatások
Lakosság, különösen a hátrányos helyzetű munkavállalók	Célcsoport	Az elhelyezkedés segítése új munkahelyeken, a meglévő munkakörülmények javulása, a helyben lévő munka érdekében a képzettség növelése	Igény megfogalmazása, képzési és álláskínálat bővítése, az eredmények időszakos értékelése
Civil szervezetek, kisebbségi önkormányzatok	Paktum partner	A célcsoportok foglalkoztatási helyzetének és életminőségének javítása	Közreműködés, helyzetfeltárás, információkövetítés

Forrás: Saját szerkesztés

A stakeholder elemzésben szereplő érdekelt szervezetek feladata annak a megoldása, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tagjai minél nagyobb számban igénybe tudják majd venni a megyei foglalkoztatási paktum projekt keretében nyújtott szolgáltatásokat. A projekt célcsoportjainak a munkaerő-piaci szolgáltatásokba történő bevonása, benntartása, majd a sikeres kimenet csak komplex szemléletmód alkalmazásával valósítható meg, melynek során a szakmai ismeretek mellett legalább annyira hangsúlyosak az un. soft skills-ekkel történő foglalkozás, ezek fejlesztése. A program megvalósítása során szintén hangsúlyosnak tartjuk a folyamatszemlélet alkalmazását is. Emiatt szükséges minél előbb közösen meghatározni az elérésüket és bevonásukat segítő módszertant. Erre azért van szükség, mert a foglalkoztatási paktumban nagyon fontos szakmai elem az adott csoportok azonosítása, elérhetősége és bevonásuk megvalósítása, továbbá a megkezdett, a program által felajánlott szolgáltatások sikeres lebonyolítása.

Több olyan foglalkoztatás-bővítő uniós finanszírozású program kezdődött korábban (de ebben a fejlesztési ciklusban is), illetve indul el hamarosan, amelyekben hasonló, vagy ugyanezen hátrányos helyzetű célcsoportok alkotják a kedvezményezett körét. Ezáltal az elmúlt években egyfajta sajátos helyzet (tulajdonképpen kvázi konkurencia) alakult ki az egyes programok és célcsoportjaikat illetően, amit végül a COVID 19 járvány felülírt. A sikeres paktum működés másik feltétele, a potenciális munkaadókkal való napi szintű kapcsolattartás volt, mert a gazdasági szféra szereplőivel folyamatos kommunikációra kell törekedni. A lehetséges ágazatokkal, az ezekben együttműködést mutató vállalkozásokkal szoros és folyamatos, a valós igényeikre reagáló szakmai segítséget nélkülözhetetlen kialakítani és fenntartani. Ez biztosíthatja a folyamatos információáramlást és a gazdasági szereplők dinamikus változó igényeinek a program által felkínált szolgáltatások nyújtását.

Nélkülözhetetlen feltétel az, hogy a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tagjainak az elsődleges munkapiacra történő integrálását folyamatként kezeljük, és a folyamatjelleggel végezzük az egyes feladatszakaszokat. Azaz, például amennyiben képzési szolgáltatás valósul meg, ne pusztán az új ismereteket adó képzési időszakra s tevékenységre koncentráljunk, de az ezt megelőző, valamint az ezt követő tevékenységekre, szolgáltatásokra is. A folyamat jelleg egyben megkívánja az egyes szakmai tevékenységek szoros és koherens kapcsolódását is.

3. INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA

3.1. Tevékenységek konzorciumi partnerenként

Tolna megye földrajzi-gazdasági-társadalmi környezetének értékelését és a célok meghatározását követően, valamint a releváns megyei szereplőkkel történő egyeztetéseket figyelembe véve a célok elérése érdekében az alábbi intézkedések végrehajtását határozták meg a stratégiát megvalósító konzorciumi partnerek.

3.1.1 Tolna Megyei Önkormányzat

I. Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek ellátása

I.1. Befogadó és megtartó vállalkozások Tolna megyében

A gyakorlat és a munkaerőpiaci statisztikák is azt mutatják, hogy a védett tulajdonságokkal rendelkező hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok alacsony foglalkoztatási mutatókkal rendelkeznek, ami arra enged következtetni, hogy a valóságban közel sem valósul meg az egyenlő bánásmód, illetve a diszkriminációmentes foglalkoztatási gyakorlat. A tanácsadási folyamat célja, hogy Tolna megye területén működő vállalkozások és szervezetek humánerőforrás ellátását támogassa azon módszerek átadásával, amivel mind nagyobb mértékben válik képessé a szervezet a hátrányos helyzetű munkavállalók toborzására, kiválasztására és a munkahelyi beilleszkedés támogatására, a munkaerő megtartására különös tekintettel a GYED, GYES ellátásban részesülő szülők foglalkoztatásának megkönnyítésére. Ezáltal javul a megyében a fenntartható foglalkoztatási helyzet és a tanácsadásban résztvevő szervezetek versenyképessége is. A tanácsadási folyamat során a résztvevő felsővezetői és HR munkatársak, munkavállalók érzékenyítése, szemléletformálása is megtörténik a hátrányos helyzetű rétegek attitűdjének, speciális igényeinek megismerésével és a foglalkoztatásukra irányuló jó gyakorlatok bemutatásával.

I.1.1. Szakértői tanácsadást megalapozó tevékenységek

Feltárást végzünk a hátrányos helyzetű munkavállalók álláskeresési attitűdjéről, elhelyezkedési jellemzőiről; a munkaerőpiacon való hatékony vállalati érvényesülés lehetőségeiről; a meglévő munkaerő-piaci kapcsolatrendszer működéséről, és a belépők orientációjának lehetőségeiről. Tanácsadási terv készül az új alapokon álló folyamatok bevezetésének támogatására; a vállalatoknál szakértői tanácsadás megvalósítására az egyes munkavállalói szinteknek megfelelően. Moduláris rendszerű mentorálási terv kerül kidolgozásra a vállalkozások számára, melyen belül külön program készül a toborzási, kiválasztási és megtartási tevékenységet végző szakmai munkatársak számára. A tanácsadási terv a kiemelt inaktív célcsoport számára mindinkább megfelelő atipikus foglalkoztatási formák bevezetésére helyezi a hangsúlyt: részmunkaidős foglalkoztatás, a távmunka, a home-office esetleg hibrid munkavégzés, valamint a családbarát munkahely kialakítása.

I.1.2 Vállalkozások mentorálása a befogadó munkahellyé válás érdekében

A diagnózis alapú tanácsadási terv alapján vállalkozások részére szakértői tanácsadást nyújtunk a cégek toborzási, kiválasztási és megtartási tevékenységet végző szakmai munkatársai számára. A tanácsadás részeként érzékenyítő program is megvalósul az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése érdekében. A Paktum számára új szakmai tevékenységek/munkaerő-piaci szolgáltatások bevezetésére vonatkozóan a cégeknél lebonyolított szakértői tanácsadás és a tanulmány készítés tapasztalatai alapján javaslatok kidolgozása, és a tapasztalatok, javaslatok disszeminálása zárja a tevékenységcsoportot.

I.2 Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek a célcsoport számára

A hazai támogatási rendszer megengedi, sőt, kapacitálja a szülők GYED, GYES melletti munkavégzésének lehetőségét. A szülők munkába állását segítő országos fejlesztési program valósult meg és van folyamatban új bölcsődék nyitására, meglévők korszerűsítésére, kapacitás-bővítésére. Ezzel párhuzamosan szükségesnek tartjuk és támogatjuk az ezen ellátási formába (a programba lépést megelőzően gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, vagy ápolási díjban részesültek) tartozó inaktív személyek munkaerő-piaci visszatérését. Jellemző akadályok ebben a célcsoportban a szakképzettség hiánya/elavulása, gyermekgondozási kötelezettségek, rugalmas, atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya, korlátozott mobilitás, munkáltatói ellenérdekeltség (kisgyermek gondozása a terhelhetőséget csökkenti, a túlórákat gátolja, a gyermek betegsége miatt a táppénzen töltött napok számát növeli). Tolna megyében egyetlen helyszínen, Tolnán működött Család- és Karrier Pont a család- és a munkahely összeegyeztethetőségének megsegítésére az ország további megyéiben működő 66 másik hasonló intézmény mellett.

Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek:

- Tájékoztató kiadványok szerkesztése és terjesztése a munkába állás lehetőségeiről
- Szemléletformáló workshopsorozat a célcsoport bevonásával a munkába állást nehezítő körülmények feltárásáról, a karrier-család összehangolását segítő módszerek átadásáról, állásinterjúra való felkészítés
- A workshopokat egyéni- és csoportos tanácsadás követi igény szerint
- A kisgyermekes szülők részére a programsorozat alatt gyermekellátás biztosítása.

I.3 Kereslet – kínálat összehangolását támogató tevékenységek

Lehetőség nyílik a megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya információs csatornáinak alkalmazása mellett

- állásbörzék és munkáltatói fórumok szervezésére a célcsoport bevonásával,
- egyéni és csoportos tájékoztató napok megrendezésére, valamint ezekhez kapcsolódóan
- hagyományos és on-line kommunikációs csatornák használatára (szórólapok és plakátok a rendezvényeken, sajtóhirdetések, honlap közlemények valamint a közösségi média megoldások, toborzó kampányok).

Ezek a megoldások, alkalmazható módszerek a bevonási folyamatban és a célcsoport szélesebb körű elérését segítik és lehetőséget adnak a munkaadók bemutatkozására és álláslehetőségeik, előmeneteli és belső képzési, munkavállalói juttatási rendszereik megismertetésére is. Ugyanakkor nagyon fontos a kiválasztási folyamatban történő segítség, támogatás nyújtása a résztvevő érdeklődők, álláskeresői számára.

Ennek során olyan programelemek alakíthatóak ki, és valósíthatóak meg, amelyek a munkára való felkészítést, illetve a programban való bent maradást segítik, továbbá a lemorzsolódás veszélyét is csökkentik. Ebbe a körbe tartoznak

- **a kiválasztást segítő tesztek, szituációs helyzetek,**
- **monotónia túrést, kommunikációs készségeket feltáró tréninggyakorlatok,**

amelyek nem csupán a kiválasztási folyamatot segítik, hanem az érintettek számára is fejlesztő hatást gyakorolnak. Továbbá segítik önismeretüket, ezáltal a saját egyéni lépéseiket és döntéseiket támogatják a munkakarrierjük alakítása során. Az ilyen tanácsadási alkalmak szervezésekor célszerű szorosan együttműködni a hasonló célcsoporttal foglalkozó civil szervezetekkel, szociális intézményekkel. Ennek az is előnye, hogy a civil szervezetek, szociális intézmények napi kapcsolatban állnak a projektbe bevonható

célcsoporttal, így elérésük gyors, és hatékony, továbbá célirányosan tudják irányítani a paktum partnerekhez a célcsoport tagokat.

I.4 Inaktív személyek elérésének módszertana

A megyében jelen van egy nem regisztrált inaktív és eltartott réteg, akiknek a munkába vonása a foglalkoztatási paktum fontos célkitűzése. Az elérésük, feltérképezésük, motivációik vizsgálata alapvető fontosságú a munkaerő-piaci szolgáltatások megtervezésénél is, valamint a munkáltatók számára is világossá válhat, hogy milyen foglalkoztatási keretek (bérek, munkaidő, foglalkoztatási forma stb.) mellett lennének hajlandók legális foglalkoztatást vállalni.

Ennek az inaktív csoportnak az elérésére több módszer is lehetséges, de mivel eltérő területi adottságok vannak, ezért első sorban a helyi önkormányzatokon, segítő, képző, karitatív, támogató szervezeteken, intézményeken keresztül, állásbörzék szervezésével, személyes és csoportos tanácsadásokkal, folyamatos interaktív on-line kommunikációval (például paktum honlap, Facebook stb.) valósulhat meg.

A részvételi motivációjukat növelheti olyan foglalkoztathatóságot javító felkészítések, tréningek, segítségnyújtás, tanácsadás biztosítása, amelynek hasznosságát értékelik. Nagyon fontos lenne az inaktívak személyiségével is foglalkozni, lehetőség szerint az egyéni erősségek, képességek alapján karrierterveket kidolgozni mielőtt egy álláskereső támogatott képzésen vesz részt, vagy munkát vállal. Ezek az elemek a különböző hátrányos helyzetű álláskereső célcsoportoknál is kiemelten fontosak. Látni kell a célt is, azaz a munkaadó kínálatát, hogy a fejlesztési folyamat végén milyen munkát, milyen feltételekkel kaphatnak, ha teljesítik a feltételeket és az egyéni programjukat.

I.5 Inaktív személyek diagnózis alapú segítése

Ennek érdekében a célcsoportba tartozók beazonosítását követően egy **állapotfelmérési interjú** (mentális szűrés, elbeszélgetés) készül. Az inaktív személyek **profilozását** (előképzettség, családi háttér, életkörülmények, motivációs háttér alapján) követően **indexálás** alapján kiválasztásra kerülnek a programokba bevonható személyek (együttműködési megállapodás aláírásával). A programba bevonás során lehetőség nyílik

- foglalkoztatást elősegítő tanácsadások és fejlesztő, informáló szolgáltatások igénybevételére,
- a regisztrált álláskeresővé váláshoz történő átirányításra Kormányhivatalhoz,
- a foglalkoztathatóság javítását szolgáló tréningeken, illetve szakmai képzéseken történő részvételle.

Ehhez kapcsolódik még kimentként a munkához jutás segítése, felkészítés az állásinterjúra és a munkába állásra, a munkaadóval történő együttműködésre. A foglalkoztatást elősegítő tevékenységek keretében beazonosított és a tanácsadásokat, szolgáltatásokat igénybe vevő célcsoport tagok részére a továbblépésüket követően egyszeri alkalommal **utánkövetési tanácsadás** igénybevételére is lehetőség nyílik, az igénybe vett szolgáltatások eredményességének áttekintése, illetve az egyéni életpályájuk további tervezésének segítése érdekében.

Ezeket a nyújtandó szolgáltatásokat a foglalkoztatási paktum partnerségébe tartozó szervezetek között lehet megosztani a szakmai kompetenciáik és a kapacitásaik rendelkezésre állása alapján a külső szolgáltató által elkészített módszertani dokumentumok alkalmazásával, illetve az azok használatára történő felkészítést követően.

3.1.2 Tolna Megyei Kormányhivatal

II. Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások (FESz):

A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet szabályozza a FESz-t. Ezt a támogatási formát pl. információnyújtás, tanácsadás, mentorálás stb., a Foglalkoztatási Törvényben meghatározott álláskereső, valamint szolgáltatást kérőként nyilvántartásba vett foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban nem álló személy kaphatja.

A célcsoporttag bevonását a kormányhivatal végzi az állami foglalkoztatási szervre vonatkozó szabályok szerint jogszabályi és eljárásrendi előírások alapján. Potenciális résztvevők felkutatása, ügyfelek programba vonása, információnyújtás, tanácsadás (egyéni és csoportos), egyéni cselekvési tervek készítése, állásfeltárás és munkaközvetítés, vállalati kapcsolattartás. A hátrányos helyzetű célcsoport segítése a munkaerőpiaci hátrányok leküzdése érdekében. A szolgáltatások keretében a projekt időszaka alatt vállalt indikátor szám 756 fő.

III. Foglalkoztatást elősegítő támogatások: foglalkoztatást elősegítő bértámogatás, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válást elősegítő támogatás.

A közvetlen támogatások folyósítása, vagyis az álláskereső és inaktív munkába állását motiváló források biztosítása kiterjed az egész megvalósítási periódusra; az e célkitűzések megvalósítását támogató lépések folyamatosak.

A munkaerő-piaci program hatékony megvalósítása érdekében a Kormányhivatal az alábbi támogatásokat nyújtja:

Bértámogatások: A célcsoport részére foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesítő foglalkoztatónak nyújtott bérjellegű támogatás. Bértámogatás (bruttó bér) a 100/2021. (II.27.) Korm. rendelet alapján. A bértámogatás átlagosan 6 hónap időtartamra, legfeljebb 100%-os mértékben nyújtandó, 530 fő részére

Mobilitás támogatás: A célcsoport által igénybe vett mobilitási támogatás (lakhatási és utazási támogatás a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II.27.) Korm. rendelet alapján. Munkahelyre való eljutáshoz mobilitási támogatás nyújtása, amennyiben a lakóhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye.

Vállalkozóvá válást elősegítő támogatások: A támogatás célja a vállalkozások kezdeti nehézségeinek, tőkeigényének, illetve jövedelem kiesésének kompenzálása. Legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér 100%-ának megfelelő mértékű támogatás és legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér tizenötszörösének megfelelő mértékben egyszeri visszatérítendő vagy vissza nem térítendő tőketámogatás.

Munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása: A célcsoport munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatása, képzése.

3.1.3 Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal

IV. Projekt-előkészítő Tanulmány elkészítése

A Projekt-előkészítő Tanulmány a támogatási kérelem megalapozó tanulmánya, amelyhez a foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiának illeszkednie szükséges. A dokumentum az elvégzett elemzések alapján releváns információt nyújt a támogatási kérelem megalapozottságáról, a finanszírozás és a megvalósíthatóság

elemeiről, a projektmegvalósítás során felmerülő kockázatokról.

V. Foglalkoztatási helyzetelemzés kidolgozása

Tolna megye foglalkoztatási helyzetelemzésének elkészítése kiterjed a földrajzi, természeti adottságok és demográfiai környezet elemzésére. A helyzetelemzés keretében részletesen bemutatásra kerül Tolna megye gazdasági és foglalkoztatási helyzete, valamint a TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt területi különbségek csökkentéséhez való hozzájárulása. A Helyzetelemzés eredményeire építkezve SWOT analízis és Stakeholder elemzés készült.

VI. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv és munkaprogram kidolgozása

A 2014-2020-as programozási időszakban elkészült Tolna Megyei Foglalkoztatási Stratégia, akcióterv és munkaprogram. Jelen 2021-2027 programozási ciklusban elkészül a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia a közreadott útmutató alapján, az alábbi tartalommal:

- Lehatárolások
- Helyzetelemzés
- Célcsoport bemutatása
- Stratégiai célok, jövőkép meghatározása
- Eszközök és intézkedések kijelölése
- Forrás és ütemterv meghatározás
- Végrehajtás, valamint a monitoring-értékelés rendszerének tervezése/kialakítása.

VII. Szakmai előkészítő tevékenységek ellátása saját teljesítésben

Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása (az adott területi szinten jelenlévő, foglalkoztatás, terület- és gazdaságfejlesztés területén releváns szereplők megkeresése és bevonása, a tagok kiválasztási módszertanának bemutatása, tagok közötti együttműködési megállapodás aláírásának koordinálása).

A tevékenység keretében ügyrend és munkaterv kidolgozása, aktualizálása is megtörténik.

VIII. Projekt menedzsment tevékenység ellátása

A Pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek megfelelő projektmenedzsment tevékenység biztosítása. Általános projekt- és szakmai monitoring: a jól meghatározott, folyamatos monitoring és értékelési tevékenység javítja a tervezési folyamat és az intézkedések végrehajtásának hatékonyságát, elősegíti az erőforrások optimális felhasználását, illetve tapasztalatokat biztosít a jövőbeli tervezéshez és az intézkedések értékeléséhez. A menedzsment szervezet bemutatása a Stratégia 4.2 fejezetében részletesen megtörténik.

IX. Paktumiroda működtetésének támogatása

A Paktumiroda működtetése a Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. feladata, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal támogató szerepet tölt be a működtetésében, 1 fő paktumirodai asszisztens heti 40 órában történő foglalkoztatásával.

X. Partnerség működtetése érdekében végzett szakmai megvalósítási tevékenységek ellátása saját teljesítésben

Az Irányító Csoport működtetése és a partneri együttműködések koordinálása:

- A foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség) működtetése,
- Irányító Csoport (partnerséget reprezentáló szűkebb testület) működtetése,
- Figyelemfelkeltés a minél szélesebb körű partnerség megteremtésére és a projekt tudatosítására az együttműködésben érintett partnerek, valamint a szélesebb nyilvánosság körében,
- A mindenkor foglalkoztatási célú kormányzati intézkedések megvalósulásának segítése, hatékonyabb projektmegvalósulásának támogatása. a támogatások munkaerőpiaci hatásának erősítése.

XI. Féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítése

A projekt előkészítési időszaka során kidolgozott foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiához kapcsolódó féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítése.

A dokumentálás célja, hogy a támogatást nyújtó meggyőződhessen arról, hogy a beszámolóban leírt tevékenységek és események megvalósultak, illetve képet kapjanak a megvalósulás módjáról, eredményességéről. A gazdasági-foglalkoztatási gyorsjelentések hozzájárulnak a célcsoport időszakos felülvizsgálatához, valamint támogatja a további munkaerő-piaci projektek intézkedéseinek megalapozását, a célcsoportok lehatárolását.

3.1.4 Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft.

XII. Paktumiroda működtetése

A Pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek megfelelő Paktumiroda biztosítása. A Paktumiroda feladatai a Stratégia 4.2 Projektmenedzsment bemutatása című fejezetben kerülnek részletesen bemutatásra.

XIII. Kötelező nyilvánosság biztosítása

A projekt végrehajtása során a disszeminációs és nyilvánosságot biztosító tevékenységek, szolgáltatások a stratégia 8. fejezetében kerülnek részletesen kifejtésre.

XIV. Munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerőigény felmérések elvégzése

A munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerőigény felmérések elvégzése érdekében a paktumirodai munkatársak rendszeresen felkeresik a partnerségben résztvevő és az egyéb releváns (témában érintett ill. kompetens) szervezeteket.

A felhívásban foglaltaknak megfelelően a foglalkoztatók feltérképezése és a képzési igényeik azonosítása érdekében részletes igényfelmérésnek kell megvalósulnia. A vállalati háttér felmérése és elemzése során azonosítani szükséges a munkaerőigényt, a munkakörök betöltéséhez szükséges végzettségeket, kompetenciákat, illetve a foglalkoztató által megadott kínálati csomagot. Erre alapozva történik a célcsoport toborzása, a célcsoport képzési szükségletének megállapítása és a munkakörök szempontjai szerinti elemzése (képzettség, kompetenciák) is.

3.2. Várható hatások

18. táblázat: Várható hatások

Érintett terület	A projekt közvetlen hatása	A projekt közvetett hatása
Foglalkoztatás és munkaerőpiac	Hátrányos helyzetű és inaktív munkavállalók támogatott foglalkoztatása, képzése, kompetenciafejlesztése, a foglalkoztatók munkaerő igényeinek kielégítése, vállalkozóvá válása támogatása. A partnerségi együttműködések minőségének és mennyiségének fejlesztése.	A kialakult partnerségi mechanizmusok további fejlesztéseket, újításokat, innovációkat, együttműködések generálhatnak a foglalkoztatás, vállalkozásfejlesztés, képzés, oktatás területén. A vállalkozói szemlélet a tudatos vállalkozásépítés módszereivel megerősödhet. A KKV-k humánerőforrásgazdálkodása magasabb szintre jut.
Munkakörülmények	A foglalkoztatók figyelmét a paktumban felhívjuk a biztonságos és egészséges munkakörülmények megteremtésének fontosságára, ennek hatására javulhatnak a körülmények. Pályázati lehetőségek feltárásával segítünk a hiányosságok pótlásában. A foglalkoztatók elsajátítják az átfogó munkavédelmi szolgáltatások fogalmát, ezáltal tudatosabbá válnak, és ez beépül a cégstratégiákba.	Előtérbe kerül a munkavállalók lelki, testi egészségének védelme, amely a munkáltatók hosszú távú érdeke is a reziliens működés kialakítása érdekében.
Társadalmi integráció és különleges társadalmi csoportok védelme	A hátrányos helyzetű emberekre való fókusz segíti a célcsoport társadalmi integrációját és leszakadásuk megakadályozását, kiemelten az 50 év feletti regisztrált álláskeresőket és az inaktívakat, akik a 30 év feletti korcsoportba tartoznak.	A paktum partnerségi tevékenysége révén erősödhet a humán szolgáltatásokkal foglalkozó szervezetek között együttműködést, amely elősegíti a társadalmi integrációt, a komplex megoldásokra irányuló szemlélet kialakulását.
Esélyegyenlőség	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló (2003. évi CXXV.) törvény 5. § (1) b) alapján a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése valósul meg közvetlen hatásként.	Az esélyegyenlőség szempontjából meghatározó körülmény, hogy a munkáltatónak milyen tapasztalatai vannak különböző sérülékeny, nehezebben foglalkoztatható csoportokkal. A bértámogatások mérséklék a munkáltatók kockázatait, és amennyiben beválik az együttműködés, ez hosszabb távon is kedvezően hat az érintett esélyegyenlőségi csoportok foglalkoztatására adott térségben.
Területi különbségek csökkentése	Tolna megye fejlettségi megosztottsága egyértelműen tetten érhető, stratégiai fontosságú, hogy a foglalkoztatási paktum keretében megvalósítandó tevékenységek a területi kiegyenlítődes célkitűzéseit fokozottan támogassák. Éppen ezért a tevékenységek tervezése és megvalósítása során a konzorcium kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a kedvező hatásokból a teljes paktum-terület részesüljön. A források teljesen kiegyensúlyozott eloszlása nem elvárható és nem	A területfejlesztési beavatkozások mindenkor térhez kötötten történnek, az egyedi térkategóriák speciális igényeire reagálva érik el legoptimálisabb módon hatásukat. A megyén belüli eltérő területi adottságok figyelembevétele más fejlesztési programoknál is magasabb szinten valósul meg.

	vállalható, mivel mind a potenciális munkaadók, mind a rendelkezésre álló munkavállalók területileg koncentráltan helyezkednek el, de biztosítani kell, hogy minden érintett szereplő – legyen szó akár munkavállalóról, akár munkaadóról – egyenlő eséllyel vegyen részt a programban, ami lehetőséget nyújt arra, hogy a különböző gazdasági, társadalmi és munkaerőpiaci mutatókban kirajzolódó területi különbségek csökkenjenek a következő relációkban: • járásokon belül a járásszékhelyek és az egyéb városok, települések között, • a paktum-területen belül az egyes járások, járásszékhelyek között, • a megyén belül a paktum-terület és a megyei jogú városok között, • az országon belül a megyei szinten.	
A fejlesztési elképzelés hogyan kapcsolódik más TOP Plusz vagy amennyiben releváns futó TOP fejlesztésekhez	A megyében figyelemmel kell kísérni az egyéb TOP Plusz projektek előkészítését és megvalósítását annak érdekében, hogy a paktum által nyújtott szolgáltatások hozzá tudjanak járulni a projektekhez jelentkező munkaerőigények kielégítéséhez.	A beruházások fenntarthatósága biztosítottabb lesz a megfelelő munkaerő foglalkoztatásával, és erősödik a projektek közötti koordinációs mechanizmus.

Forrás: Saját szerkesztés

4. TÁMOGATÁSI KÉRELEM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETE

4.1. Konzorcium bemutatása

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projektet egy négy tagú konzorcium valósítja meg a pályázati felhívásnak megfelelően. A konzorcium részletes bemutatása, a konzorcium összetétele az alábbiakban kerül bemutatásra.

A támogatást igénylő, konzorciumvezető:

Tolna Megyei Önkormányzat

Konzorciumi partnerek:

- Tolna Megyei Kormányhivatal
- Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal
- Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft.

4.1.1 Tolna Megyei Önkormányzat – Konzorciumvezető

A főkezdvezményezett (konzorciumvezető) a Tolna Megyei Önkormányzat.

19. táblázat: Tolna Megyei Önkormányzat adatai

Szervezet neve:	Tolna Megyei Önkormányzat
Székhely:	7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.
Postacím	7100 Szekszárd, Pf. 82.
Azonosítószám(törzsszám):	733283
Adószám:	15733287-1-17
Aláírássra jogosult:	Fehérvári Tamás, a Közgyűlés elnöke

Forrás: PET

A megyei önkormányzat jogi személy. Feladatait és hatáskörét a Közgyűlés látja el. A megyei önkormányzatot a megyei közgyűlés elnöke képviseli.

A Tolna Megyei Önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési és koordinációs feladatok lát el. A Közgyűlés döntései azokat az ügyeket hivatottak szolgálni, amelyek a megye gazdasági, kulturális és társadalmi épülését mozdítják elő.

Figyelemmel kíséri a megyében élők foglalkoztatási helyzetének alakulását, segíti a nemzeti-, etnikai kisebbségek életminőségének javítását, figyelemmel kíséri a megye határokon és régiókon átnyúló fejlesztési programokat.

A konzorcium vezetőjeként felelőssége és alapvető feladata a konzorcium létrehozása és a projekt teljes szakmai megvalósítása. A projekt megvalósítása érdekében külső szolgáltató bevonásával felkutatja és információhoz juttatja az aktív korú munkaképes lakosság körében a gazdasági inaktívakat a megyei inaktivitási arányt meghaladó inaktivitású rátájú járásokban.

4.1.2 Tolna Megyei Kormányhivatal – Konzorciumi tag

20. táblázat: Tolna Megyei Kormányhivatal adatai

Szervezet neve:	Tolna Megyei Kormányhivatal
Székhely:	7100 Szekszárd, Augusz Imre utca 7.
Postacím	7100 Szekszárd, Pf. 136.
Azonosítószám(törzsszám):	789390
Adószám:	15789398-2-17
Aláírásra jogosult:	Dr. Horváth Kálmán kormány megbízott

Forrás: PET

A Tolna Megyei Kormányhivatal a kormány általános hatáskörű területi kormányzati igazgatási szerve, amely a jogszabályoknak és a kormány döntéseinek megfelelően összehangolja és elősegíti a kormányzati feladatok területi végrehajtását.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályán keresztül vesz részt a partnerségben, melynek céljai között szerepel a foglalkoztatás növelése, a munkanélküliség csökkentése, a regisztrált álláskeresők minél magasabb színvonalú, ügyfélközpontú kiszolgálása, a számukra nyújtott szolgáltatási kör kiszélesítése, foglalkoztathatóságuk elősegítése érdekében. A tevékenységből és célokból adódóan a Kormányhivatal által elért és megcélzott partnereket a helyi lakosság, a vállalkozások és kapcsolódó érdekképviselői szervek jelentik.

A Tolna Megyei Kormányhivatal kapcsolatrendszere tevékenységi köréből adódóan kiterjed a helyi vállalkozásokra, helyi civil szervezetekre, egyéb közigazgatási szervezetekre, települési önkormányzatokra.

A szervezet által ellátott feladatok köre:

A kormányhivatal foglalkoztatáspolitikai feladatokat ellátó szervezeti egységeinek tevékenysége a munkaügyi szakigazgatás teljes területét felöleli (egyebek mellett):

- Ellátja az álláskereső nyilvántartásba vételét, számukra a jogszabályokban rögzített pénzbeli ellátások kifizetését.
- A regisztrált álláskereső számára képzési, átképzési támogatásokat biztosít, tanfolyamokat szervez és támogat.
- A nyilvántartásában szereplők számára humán szolgáltatásokat, foglalkozásokat, klubokat biztosít a mielőbbi munkába lépés érdekében.
- Folyamatosan kapcsolatot tart a térségi munkáltatókkal és számukra álláskeresőket közvetít.
- Az álláskereső elhelyezése érdekében kérelemre és pályázati úton támogatásokat biztosít a munkáltatók számára.
- A hátrányos helyzetűek támogatására közreműködik központi programok megvalósításában.
- Nyilvántartja a csoportos létszámleépítéseket és kezeli a bérgarancia alapot.
- Folyamatos kapcsolatban van a térségi önkormányzatokkal, civil és állami szervezetekkel, intézményekkel.

A Kormányhivatal a – kirendeltségeiként működő – Bonyhádi, Dombóvári, Paksi, Szekszárdi, Tamási, Tolnai Járási Hivatalok bevonásával látja el foglalkoztatáspolitikai feladatait.

A Tolna Megyei Kormányhivatal a pályázatot megvalósító konzorcium tagjaként a B. főtevékenységhez kapcsolódó feladatok megvalósítója, továbbá ezen túlmenően szakmai résztvevő valamennyi, az A. főtevékenységhez kapcsolódó olyan feladat ellátásában, mely érinti a B. Főtevékenységet is (például készülő stratégiai dokumentumok véleményezése, saját költségvetésének kezelése, rendezvényeken való megjelenés, szükség esetén tájékoztató, előadás tartása stb.)

Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály főosztályvezetője:
Némedi Ágnes

4.1.3 Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal – Konzorciumi tag

21. táblázat: Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal adatai

Szervezet neve:	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal
Székhely:	7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.
Postacím	7100 Szekszárd, Pf. 82.
Azonosítószám(törzsszám):	414005
Adószám:	15414007-1-17
Aláírásra jogosult:	Dr. Korossy Ildikó megyei főjegyző

Forrás: PET

A Tolna Megyei Önkormányzat közgyűlése hozta létre a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatalt, melynek feladata a döntések szakmai előkészítése, valamint végrehajtásának szervezése és ellenőrzése. A Hivatalt – a közgyűlés döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében – a közgyűlés elnöke irányítja. A Hivatal vezetője a közgyűlés által határozatlan időre kinevezett megyei főjegyző. A Hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal feladata:

- A Tolna Megyei Önkormányzat és szervei működésével, a Közgyűlés, a Közgyűlés elnöke vagy a megyei főjegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása.
- A Közgyűlés, a Bizottságok és a tisztségviselők döntéseinek szakmai előkészítése, valamint e döntések végrehajtásának szervezése és ellenőrzése.
- Közreműködés az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában, a helyi önkormányzat, a hivatal és a területi nemzetiségi önkormányzatok tervezéssel, gazdálkodással, finanszírozással, adatszolgáltatással, beszámolóval kapcsolatos feladatainak ellátása.
- Projekt előkészítés, projekt lebonyolítás, projektmenedzsmenti feladatok végrehajtása jogszabályban foglaltak szerint és megállapodás alapján.
- A Tolna Megyei Önkormányzat a Hivatal bevonásával látja el az európai uniós pályázatok benyújtásával és az elnyert támogatások felhasználásával kapcsolatos feladatait. E tárgykörben a Hivatal szervezeti egységei közötti feladatmegosztást és a felelősség rendjét a Közgyűlés elnöke és a megyei főjegyző együttes utasításban szabályozza.
- Más szervek részére végzett pénzügyi, gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások ellátása.

- A Tolna Megyei Önkormányzat és szervei feladat és hatáskörébe tartozó területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatok ellátása, döntés előkészítése és végrehajtása.
- A Tolna Megyei Önkormányzat és szervei zavartalan működésének biztosítása.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal szervezeti egységei közül a Terület- és Vidékfejlesztési Osztály vesz részt a projekt megvalósításában és működtetésében.

Osztályvezető: Naszvadi Balázs

Az osztály főbb általános feladatai:

- A Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság munkájának segítése, adminisztrációjának ellátása, közreműködés az előkészítő és végrehajtó tevékenységben.
- A megyei Önkormányzatot érintő európai uniós és egyéb pályázatok figyelése.
- Az önkormányzati pályázatokkal, beruházásokkal kapcsolatos feladatok ellátásának koordinálása.
- Közreműködés a Megyei Önkormányzat és a Hivatal beszerzéseivel és közbeszerzéseivel kapcsolatos szakmai feladatok ellátásában (műszaki leírás elkészítése).
- Projekt előkészítés, projekt lebonyolítás, projektmenedzsmenti feladatok végrehajtása az Önkormányzat saját projektjei vonatkozásában. (A települési önkormányzatok projektjei kapcsán az önkormányzatokkal kötött együttműködési megállapodásokban meghatározott feladatok ellátása.)
- A vélemény-nyilvánítás szakmai előkészítése települési önkormányzati környezetvédelmi programokról.
- A települési önkormányzatok környezetvédelmi rendelettervezeteire vonatkozó állásfoglalás előkészítése.
- A Tolna Megyei Foglalkoztatási Paktum és annak szervei munkájának segítése, a döntések előkészítése és a végrehajtási feladatok ellátása.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal koordinálja a projektet és működteti a projektmenedzsmentet, 1 fő projektmenedzser és 1 fő pénzügyi vezető teljes munkaidős alkalmazásával. A paktumiroda működtetéséhez 1 fő paktumirodai asszisztens heti 40 órában történő foglalkoztatásával járul hozzá.

4.1.4 Tolnáért NKKft. – Konzorciumi tag

22. táblázat: Tolnáért NKKft. adatai

Szervezet neve:	Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft.
Székhely:	7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.
Postacím	7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.
Azonosítószám(törzsszám):	1709010663
Adószám:	25331051-2-17
Aláírássra jogosult:	Varga-Stadler Gábor ügyvezető

Forrás: PET

A Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. (röviden: Tolnáért NKKft.) a Tolna Megyei Önkormányzat 100 százalékos tulajdonában áll.

A Tolnáért NKKft. tevékenysége szorosan összekapcsolódik a Megyei Önkormányzat pályázati tevékenységével, munkájukat összehangoltan végzik a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztállyal, illetve a megye településeinek önkormányzataival a közös célok megvalósítása érdekében.

Az elmúlt évben az egyik legjelentősebb feladatuk a TOP-5.1.1-15-TL1-2016-00001 azonosító számú Tolna Megyei Foglalkoztatási Paktum projekthez kapcsolódott.

A Tolna Megyei Foglalkoztatási Paktum projekt, a Foglalkoztatási Stratégiában megfogalmazott célokat egyrészt a munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javításával, illetve a munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, másrészt a megye fejlődési potenciálját biztosító munkaerő-minőség és tudás fejlesztésével valósította meg.

A Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. feladata a Paktum Iroda működtetése, 1 fő paktumiroda vezető és 1 fő paktumirodai munkatárs teljes munkaidős alkalmazásával. Fórumok, egyeztetések szervezése, együttműködések kialakítása, a projekt rész-tevékenységeinek végrehajtása, valamint a projekt nyilvánosságának biztosítása.

23. táblázat: Projekt megvalósításban résztvevők adatai

Munkakör	Képzettség	Szervezetnél eltöltött idő (év)	Foglalkoztatási jogviszony	Munkaórák száma/hét
projekt menedzser	felsőfokú	min. 2 év	köztisztviselő	40
pénzügyi vezető	felsőfokú	min. 3 év	köztisztviselő	40
paktumiroda vezető	felsőfokú	min. 3 év	munkaviszony / köztisztviselő	40
paktumirodai munkatárs	felsőfokú	min. 1 év	munkaviszony / köztisztviselő	40
paktumirodai asszisztens	felsőfokú	min. 1 év	munkaviszony / köztisztviselő	40
ügyintéző/tanácsadó	középfokú/felsőfokú	n.a	kormánytisztviselő	40
ügyintéző/tanácsadó	középfokú/felsőfokú	n.a	kormánytisztviselő	40
ügyintéző/tanácsadó	középfokú/felsőfokú	n.a	kormánytisztviselő	40
ügyintéző/tanácsadó	középfokú/felsőfokú	n.a	kormánytisztviselő	40
ügyintéző/tanácsadó	középfokú/felsőfokú	n.a	kormánytisztviselő	40
ügyintéző/tanácsadó	középfokú/felsőfokú	n.a	kormánytisztviselő	40

Forrás: Saját szerkesztés

4.2. Projektmenedzsment bemutatása

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt menedzsment tevékenységet a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatala látja el, koordinálja és működteti a projektmenedzsmentet 1 fő projektmenedzser és 1 fő pénzügyi vezető teljes munkaidős alkalmazásával. A szervezet releváns tapasztalata a 4.1.3 Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal c. alfejezetben került bemutatásra.

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projektet menedzselő, erre a célra létrehozott szervezet a Paktumiroda, amelyet Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft munkatársai látnak el a támogató által előzetesen jóváhagyott pályázati tartalomnak és a kiírás fenntartási követelményeinek megfelelően. A Paktumiroda működtetéséhez a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal 1 fő paktumirodai asszisztens heti 40 órában történő foglalkoztatásával járul hozzá. A Tolnáért NKKft. 1 fő (felsőfokú végzettséggel és legalább 3 éves szakmai tapasztalattal rendelkező) Paktumiroda vezető heti 40 órában, valamint 1 fő Paktumiroda munkatárs heti 40 órában történő alkalmazása biztosítja a Paktumiroda folyamatos működését a projekt

teljes megvalósítási időszaka folyamán.

A Paktumiroda feladatai a következőkben kerülnek bemutatásra:

- Irányító Csoport találkozók, Foglalkoztatási Fórumok szervezése és lebonyolítása,
- a pályázati kiírások tanulmányozása, a megpályázandókra való javaslattétel, a pályázatok elkészítésének elősegítése,
- a tanácsadói, kapcsolattartói tevékenység,
- a munkáltatók tájékoztatása, munkaerőigényük felvétele, a folyamatos vállalati kapcsolattartás, az igények, felmerült problémák összegyűjtése és továbbítása a megfelelő paktum partnerek számára,
- az álláslehetőségek feltárása, bemutatása álláskeresők számára,
- a Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának szolgáltatásairól, az álláskeresési támogatásokról tájékoztató, foglalkozást segítő támogatásokról tájékoztató nyújtása munkáltatók részére.

Monitoring és kontrolling feladatok:

Kiemelt fontosságú feladat a megfogalmazott céloknak megfelelő teljesítések, eredmények elérése, a rendelkezésre álló erőforrások optimális kihasználása, a vállalt határidők pontos betartása, és mindezek összhangjának megteremtése.

Projekt monitoring:

Elengedhetetlen, hogy projekt monitoring a projekt teljes időtartama alatt folyamatos tevékenység legyen. A projektmenedzsment egyik fontos feladata a projekttevékenységek előrehaladásának, felhasznált erőforrásoknak, költségvetésnek a folyamatos nyomon követése, elemzése, értékelése. A monitoring kiterjed annak vizsgálatára is, hogy a projekt megvalósítása megfelelt-e azoknak a célkitűzéseknek, amelyek a projekt megvalósítását szükségessé tették. A monitoring folyamatos adatgyűjtés, feldolgozás és továbbítás a döntések előkészítése érdekében. A projekt döntéshozóinak a projekt előrehaladásáról folyamatos tájékozódásra van szüksége, hogy az esetleg szükséges korrekciókról idejében tudjanak dönteni.

Projekt kontrolling:

Hasonlóan a monitoring feladatokhoz, a projekt kontrolling szintén a projekt teljes időtartama alatt végzett tevékenység és a projekt végrehajtására összpontosít, ennek megfigyeléséhez az indikátorrendszerre fókuszál. A menedzsment a projekt kontrolling eredményeiről, a projekt előrehaladásáról folyamatosan tájékoztatja a paktumszervezetet. A kontrolling keretében a projekt vezetés a definiált célok elérése érdekében folyamatosan figyeli a projekt tevékenységek határidőre való teljesítését, ellenőrzi az erőforrások és a költségek optimális felhasználását és az elvárt eredmények megvalósulását. A megvalósítás elemzésével döntés előkészítési információkat szolgáltat.

24. táblázat: Projektmenedzsmentben résztvevők adatai

Projektben tervezett feladat	Képzettség	Szakmai tapasztalat a projektben ellátandó feladat vonatkozásában (év)	Foglalkoztatási jogviszony	Munkaórák száma/hét	Tervezett bruttó bér (Ft/hó)
projekt menedzser	felsőfokú	minimum 2 év	köztisztviselő	40	381 200
pénzügyi vezető	felsőfokú	minimum 3 év	köztisztviselő	40	353 900

Forrás: Saját szerkesztés

4.3. Partnerség bemutatása

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt előkészítésekor a konzorciumi partnerek egyeztettek, valamint együttműködés keretében a Tolna megyei Partnerség tagjaival szándéknyilatkozat készült a megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködésben való részvételről.

25. táblázat: Partnerségben résztvevők

Ssz.	Partner megnevezése	Kiválasztásának oka	Tervezett hozzájárulása és az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei
1.	Tolna Megyei Önkormányzat	Főkezdvezményezett – A TOP_Plusz-3.1.1-21 kódszámú felhívás alapján	Konzorcium vezetői részvétel, együttműködés a projekt megvalósításában, a paktum szervezetének működtetésében.
2.	Tolna Megyei Kormányhivatal	A TOP_Plusz-3.1.1-21 kódszámú felhívás alapján konzorciumi tag	Konzorciumi tagi részvétel, együttműködés a projekt megvalósításában, a paktum szervezetének működtetésében. A pályázati felhívásban szereplő „2.1.1.1. B. Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész” teljes körű és kizárólagos megvalósítása.
3.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	A TOP_Plusz-3.1.1-21 kódszámú felhívás alapján konzorciumi tag	Konzorciumi tagi részvétel, együttműködés a projekt megvalósításában. Projektmenedzsment működtetése, személyi és infrastrukturális feltételek biztosítása. Paktumiroda működtetésének támogatása.
4.	Tolnáért Nonprofit Közhasznú Kft.	A TOP_Plusz-3.1.1-21 kódszámú felhívás alapján konzorciumi tag	Konzorciumi tagi részvétel, együttműködés a projekt megvalósításában, a paktum szervezetének működtetésében. Megyei paktumiroda működtetése, személyi és infrastrukturális feltételek biztosítása.
5.	Bonyhád Város Önkormányzata	Jelentős önkormányzati szereplők	Részvétel a Foglalkoztatási Fórum munkájában. Munkavállalói igények, problémák, szükségletek és elvárások közvetítése, javaslattétel a paktum szervezete és menedzsmentje felé. A helyi partnerséget aktivizálják, kapcsolatot tartanak foglalkoztatókkal, álláskeresőkkal, helyi partnerekkel. A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatást végző szervezet számára segíti a helyi csatornák megtalálását az inaktívakhoz A Tolna Megyei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat további együttműködési lehetőséget jelent a roma népességen belül az inaktívak aktivizálásában való intenzívebb közreműködés
6.	Dombóvár Város Önkormányzata		
7.	Tamási Város Önkormányzata		
8.	Paks Város Önkormányzata		
9.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata		
10.	Tolna Város Önkormányzata		
11.	Dunaföldvár Város Önkormányzata		
12.	Bátaszék Város Önkormányzata		

13.	Simontornya Város Önkormányzata		
14.	Gyöng Város Önkormányzata		
15.	Nagymányok Város Önkormányzata		
16.	Tolna Megyei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat		
17.	Tolna Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat		
18.	Tolna Megyei Szakképzési Centrum	Jelentős szakképző intézmény	Részvétel a Foglalkoztatási Fórum munkájában. A kereslet és a kínálat összehangolásában a képzésnek nagy szerepe van. A TOP_Plusz_3.1.1-21 projektből érkező információkat fel tudják használni a szereplők a képzéseik alakításában.
19.	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara - Tolna Megyei Szervezete	Jelentős partnerségi szereplők, agrárgazdasági, kereskedelmi és iparkamara	Részvétel a Foglalkoztatási Fórum munkájában. A kamarai oldalról kapcsolat a vállalkozások és a szakképzési centrumok között.
20.	Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara		
21.	KISOSZ Vállalkozók Tolna Megyei Szervezete	Jelentős partnerségi szereplő megyei munkaadói és munkavállalói érdekképviseltek	Részvétel a Foglalkoztatási Fórum munkájában. A munkaadói és munkavállalói érdekek becsatornázása a paktum projektbe.
22.	VOSZ-Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Tolna Megyei Szervezete		
23.	Tolna Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	Jelentős partnerségi szereplők, terület és vidékfejlesztési, kereskedelmi területen, innovációs ügynökségek, gazdaságfejlesztési szervezetek	Részvétel a Foglalkoztatási Fórum munkájában. Munkáltatói igények és elvárások közvetítése, javaslattevés a paktum szervezete és menedzsmentje felé a vállalkozói és munkáltatói szektorból. További együttműködési lehetőséget jelent a vállalkozásoktól érkező adatok, információk rendelkezésre bocsátása a paktum számára annak érdekében, hogy reagálni tudjanak a változásokra.
24.	Tamási és Térsége LEADER Egyesület		
25.	Közép- Duna Menti Fejlesztési Tanács		
26.	Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség Kft.		
27.	Kapos-menti Terület-és Vidékfejlesztési Társulás		
28.	Tolnai Hármas Összefogás Vidékfejlesztési Szövetség		

29.	TMFÜ- Tolna Megyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.		
30.	Kaposszekcsői Ipari Park és Logisztikai Központ NKft.		
31.	Megyei Felzárkózási Fórum	megyei civil és non- profit szféra	Részvétel a Foglalkoztatási Fórum munkájában. A civil szférából érkező munkavállalói és munkáltatói igények, problémák, szükségletek és elvárások becsatornázása, közvetítése, javaslattevés a paktum szervezete és menedzsmentje felé.
32.	Presidium Közhasznú Egyesület		
33.	"Emberekért" Közhasznú Nonprofit Kft.		
34.	Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete		
35..	Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület		

Forrás: Saját szerkesztés

5. HORIZONTÁLIS ELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projektet megvalósító konzorcium tagjai betartják a vonatkozó európai uniós és hazai esélyegyenlőségi és környezetvédelmi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó” elővigyázatosság elvét, illetve megőrzik a projekt által érintett területen a környezeti, természeti és kulturális értékeket.

Esélyegyenlőség:

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt végrehajtás során alkalmazza a Fogytékossággal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban. A fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával biztosítják. A nyilvános eseményeken, illetve kommunikációban a konzorciumi tagok esélytudatosságot fejeznek ki, nem közvetítenek szegregációt, csökkentik a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés követelményét a konzorciumi tagok a projektmegvalósítás során betartják. A Tolna Megyei Önkormányzat – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően – rendelkezik esélyegyenlőségi tervvel.

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt megvalósítás során különös odafigyelést igényelnek a célcsoportok, elsősorban a programba bevonható hátrányos helyzetű személyek (főként az 55 év felettiek, az inaktívak és a lakóhelyükből adódóan hátránnyal küzdő álláskereső). Mindebből következik, hogy a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához kapcsolódó programelemek önmagukban elősegítik egy-egy esélyegyenlőségi célcsoport helyzetének javítását, összhangban az uniós és nemzeti szintű stratégiákkal.

Az esélyteremtés biztosítása érdekében az TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt megvalósítása során a konzorcium tagjai az alábbiakra törekednek:

- Az esélyek kiegyenlítése a tartós szegénységben élők, a romák esélyegyenlőségére, különösen a foglalkoztatási és képzési fejlesztésekben;
- A fogyatékosággal élő személyeknek az épített környezethez, információhoz és kommunikációhoz, a fejlesztésekkel érintett szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek megteremtésére;
- A fogyatékosággal élő és megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási esélyeinek biztosítására; - A tartósan munkanélküliek újbóli foglalkoztathatósági esélyeinek biztosítására;
- A pályakezdekők esélyegyenlőségének biztosítására;
- A támogatási formákat a kedvezményezett célcsoportok eltérő lehetőségeinek és fejlesztési céljainak megfelelő, differenciált érvényesítésére;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, az esélytudatosságot közvetítésére.

A horizontális célrendszert a konzorcium összes szervezetének is képviselni szükséges, annak elemeit a szervezeti kultúra és intézményi működés szerves részét fogják képezni. A megvalósítás során a projekt

megvalósítói a beszámolási rendszer részévé teszik az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülésének aktuális helyzetét. A program megvalósítása során a rendezvényeket a szakmai megvalósítók akadálymentes környezetben tartják meg; a képzések alatt gyermekfelügyeletről is gondoskodnak; a megfelelő kapacitások érdekében információs napokat szerveznek a releváns szervezetek részére a program ütemezésekhez kapcsolódva, illetve célzott szakmai dokumentumokat, felméréseket, és jó gyakorlat leírásokat készítenek a bevonásukkal. A megváltozott munkaképességűeket nem csak az alacsony iskolázottság és a szakképzetlenség, hanem a családi, a szociális és egészségügyi hátrányok, illetve az ebből adódó életvezetési nehézségek is jellemzik. Mindezek indokolják, hogy számukra speciális képzési programokat álljanak rendelkezésre. A roma résztvevők integráltan vesznek részt a programban, felkutatásuk a roma szervezetek bevonásával történik. Mivel többségében gazdaságilag elmaradott területeken, peremkerületekben, szegregáltan élnek, felkutatásukra a konzorcium jelentős hangsúlyt fektet.

A munkaerőpiaci programok esetében gyakran megjelenik a „lefölözés” a célcsoportok kiválasztása során, ami azt jelenti, hogy a kiváló képességekkel, erős motivációval rendelkező személyek nagyobb eséllyel kerülnek be a programokba, mint azok, akik a foglalkoztathatósági készségek terén a leggyengébbek. A képzőknél is megjelenik egyfajta szelekció a jobb tanulási képességekkel rendelkezők kiszűrésére, de mivel várhatóan néhány képzésnél adódik lehetőség a túljelentkezés miatt válogatni, ez a „lefölözés” a program során elenyésző mértékű lehet. A mentorok a kiválasztási, toborzási szakaszban a résztvevőkkel folytatott feltáró beszélgetésen képet alkotnak az egyén motiváltságáról, előzetesen végzett tanulmányairól, családi körülményeiről. Folyamatos kapcsolatot tartanak az önkormányzatokkal, polgármesterekkel, családsegítőkkal, roma kisebbségi önkormányzatokkal és a nonprofit szervezetekkel, EU-s finanszírozású munkanélküliekkel foglalkozó programokkal. A megye kistépüléseiben, a zsáktelepüléseken lakossági fórumokat tartanak a program nyújtotta lehetőségekről, az ingázás nehézsége ugyanis sokakat visszatarthat a programba történő belépéstől. A mentorok szintén közreműködnek az egyéneknek problémát jelentő hivatali ügyintézésekben. Gyakoriak lehetnek a családi, párkapcsolati zavarokból adódó mentális problémák és az alkoholfogyasztásból eredő konfliktusok, így hangsúlyos az egészségügyi és szociális intézmények szerepe is. A különböző élethelyzeti zavarok gyakran társulnak a motiváció, a kitartás, az önfegyelem hiányával, ez megnövelheti a lemorzsolódást. A programból való kilépés megelőzésére a mentorok folyamatos segítő háttérmunkát biztosítanak.

Fenntarthatóság:

Fontos szempont, hogy középpontban ugyan a sikeres munkaerő-piaci elhelyezkedés elősegítése és a vállalkozások munkaerő igényének kielégítése áll a paktum partnerség tevékenységével, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a környezeti szempontokat, a táji adottságokat és a hagyományok messzemenő figyelembevételét sem. Remélhetőleg a megvalósításba partnerként bevont szervezetek jelenléte a projektben bizalmat kelt a megye lakóiban, foglalkoztatóiban, egyben lehetőséget biztosít arra, hogy olyan szereplők is részt vegyenek a megvalósításban, akik képesek a térség társadalmi, gazdasági, környezeti megújulásához hozzájárulni.

6. PÉNZÜGYI TERV

Az alábbiakban bemutatásra kerül az igényelt támogatás, az amortizáció kezelése, a költséghatékonyság, a forrásmegoszlás, valamint a projekt tételes költségvetése.

Az igényelt támogatás:

Az igényelt támogatás 1 232 641 926 Ft, azaz egymilliárd-kétszázharminckétfélmillió-hatszáznegyvenegyezer-kilencszázhuszonhat forint, mely a terület specifikus mellékletben szereplő összeget nem lépi túl. A támogatási intenzitás 100%, így önerőre nincs szükség.

A 1 232 641 926 Ft költségvetéshez összesen 71 hónapos időtáv társul, amely alatt a tervezett tevékenységek elvégezhetők, megvalósíthatók. A projekt kezdete: 2022. augusztus 01. A projekt tervezett befejezése: 2028. június 30.

A projekt során, annak megvalósításában 4 szervezet vesz rész konzorciumként: Tolna Megyei Önkormányzat konzorciumvezetőként, Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Tolna Megyei Kormányhivatal, Tolnáért - Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. konzorciumi tagként.

Az amortizáció kezelése:

Az amortizáció kezelése a beruházásban érintett négy szervezet számviteli elveinek megfelelően történik. A pályázati költségvetésben amortizációval kapcsolatos költségeket nem kívánunk elszámolni. Jelen projekthez kapcsolódóan olyan tevékenységet nem terveztünk, amelyet csak részben is más projekt terhére kívánunk elszámolni.

Költséghatékonyság:

A projekt költséghatékonysága két tényező együttes hatásából következik:

- A személyi jellegű költségek esetében hatékonyságot a közszférában ismert bértábla biztosítja, amelyet a költségvetés kialakításánál figyelembe vettünk,
- továbbá a költséghatékonyság elveit szolgálja a tevékenységek beszerzésénél a közbeszerzés alkalmazása, amely a legjobb ár érték arány elérését segíti elő.

Forrásmegoszlás:

A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt forrásmegoszlását konzorciumi tagonként és fő tevékenységek szerinti bontásban az alábbi táblázatok tartalmazzák.

26. táblázat: A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt forrásmegoszlása

Konzorciumi tagok	A projekt forrásmegoszlása	A projekt forrásmegoszlása
Tolna Megyei Önkormányzat KONZORCIUMVEZETŐ	18 923 000 Ft	1,5%
Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	103 467 676 Ft	8,4%
Tolna Megyei Kormányhivatal	1 031 742 244 Ft	83,7%
Tolnáért - Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft	78 509 006 Ft	6,4%
Összesen	1 232 641 926 Ft	100%

Forrás: Saját szerkesztés

27. táblázat: Fő tevékenységek szerinti forrásmegoszlás konzorciumi partnerek között

	Összeg / Elszámolható költség
Tolna Megyei Önkormányzat	18 923 000
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	18 923 000
Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	103 467 676
Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei	77 069 676
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	4 610 000
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	5 500 000
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	16 288 000
Tolnáért - Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft.	78 509 006
Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei	609 606
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	1 740 000
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	76 159 400
Tolna Megyei Kormányhivatal	1 031 742 244
Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei	2 960 844
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	5 684 592
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	304 229 252
Célcsoport támogatásának költségei	718 867 556
Összesen	1 232 641 926

Forrás: Saját szerkesztés

A projekt teljes, tételes költségvetése:

28. táblázat: A TOP_Plusz-3.1.1-21 projekt költségvetése

Költségkategória	Költségtípus	Tervezett bruttó ktv.	Belső korlát (%)	Tervezett belső korlát (%)	Tolna Megyei Önkormányzat	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	Tolnáért - Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft.	Tolna Megyei Kormányhivatal
Százalékos átalányalapú finanszírozás		80 640 126			0	77 069 676	609 606	2 960 844
	Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei	80 640 126	7,0000%	7,0000%	0	77 069 676	609 606	2 960 844
Beruházáshoz kapcsolódó költségek		12 034 592			0	4 610 000	1 740 000	5 684 592
	Eszközbeszerzés költségei	9 947 480	max. 2%	0,9763%	0	4 610 000	1 740 000	3 597 480
	Immateriális javak	2 087 112			0	0	0	2 087 112
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei		24 423 000			18 923 000	5 500 000	0	0
	Egyéb szakértői szolgáltatás költségei	24 423 000	max. 10%	1,9814%	18 923 000	5 500 000	0	0
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei		396 676 652			0	16 288 000	76 159 400	304 229 252
	Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás	396 131 652	max. 32,5%	32,1810%	0	16 288 000	75 614 400	304 229 252
	Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség	545 000			0	0	545 000	0
Célcsoport támogatásának költségei		718 867 556			0	0	0	718 867 556
	Bértámogatás (bruttó bér) a 100/2021. (II.27.) Korm. rendelet alapján	713 865 480	min. 50%	58,3193%	0	0	0	713 865 480
	Vállalkozóvá válást elősegítő támogatásának költsége (hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér összegéig terjedő támogatás és tőketámogatás) a 100/2021. (II.27.) Korm. rendelet alapján	3 380 000			0	0	0	3 380 000
	Célcsoport által igénybe vett mobilitási támogatás a 100/2021. (II.27.) Korm. rendelet alapján	966 000			0	0	0	966 000
	Célcsoport munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatása (képzési) költsége a 100/2021. (II.27.) Korm. rendelet alapján	656 076			0	0	0	656 076
Összesen		1 232 641 926			18 923 000	103 467 676	78 509 006	1 031 742 244

7. RÉSZLETES CSELEKVÉSI TERV

15. ábra: Tolna megye részletes cselekvési terve

Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
	2022				2023				2024				2025			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Előkészítő szakasz																
Projekt-előkészítő tanulmány elkészítése																
Partnerségi egyeztetések, célcsoport elemzése																
Foglalkoztatási helyzetelemzés kidolgozása																
Szakmai előkészítő tevékenységek ellátása saját teljesítésben A foglalkoztatási paktum együttműködés létrehozása, a paktum ügyrendjének és munkatervének elkészítése																
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása																
Megvalósítás																
Munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerőigény felmérések elvégzése																
Féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítése																
Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek ellátása (külső szolgáltató bevonásával)																
Célcsoport támogatás - bértámogatás, mobilitás, vállalkozóvá válás																
Célcsoport közvetlen támogatásához kapcsolódó megvalósítói tevékenységek																
Projekt menedzsment tevékenység ellátása																
Paktumiroda működtetése																

8. NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

A TOP_Plus-3.1.1-21 projekt eredményeinek minél szélesebb körben történő terjesztésének, disszeminálásának célja a foglalkoztatási partnerségi projekt, s az annak keretében megvalósuló tevékenységek láthatóságának és elfogadottságának növelése. Egyúttal az európai uniós források átlátható felhasználását is biztosítja a tevékenységekkel kapcsolatos, a programszabályok és a megvalósítás szempontjából is fontos, pályázati céloknak megfelelő tájékoztatás. A kommunikációs tervben lefektetett lépések a projekt kezdetétől, annak teljes életútja során folyamatosan valósulnak meg a hatékony kommunikáció érdekében.

A projekt előrehaladásának a szakmai nyilvánosság, a döntéshozók, a közvetlen és közvetett célcsoportok, valamint a szélesebb nyilvánosság felé történő kommunikálása hozzájárul, hogy a projekt által kiváltott hatás a lehető legnagyobb legyen, támogatva a projekt átfogó és specifikus céljainak megvalósítását. A tájékoztatási tevékenység célja a megyei foglalkoztatási paktum nyújtotta lehetőségek megismertetése, és a projekt megvalósítás által bekövetkező kedvező változások tudatosítása a célcsoportban, illetve a projekt pozitív fogadtatásának elősegítése. A projektmegvalósítás időszakában az esélyegyenlőség érdekében nagy hangsúlyt kap a helyi társadalom minél szélesebb körű tájékoztatása.

A tájékoztatás a központi nyilvánossági útmutatónak (a Széchenyi Terv Plusz Kedvezményezett Tájékoztatási Kötelezettségei a 2021-27-es fejlesztési ciklusban „KTK Plusz” és Arculati Kézikönyv előírásainak) megfelelően szövegesen és a logó elhelyezésével történik minden rendelkezésre álló nyomtatott és elektronikus kommunikációs felületen, figyelmet fordítva arra, hogy a fejlesztés európai uniós forrásból való társfinanszírozására vonatkozó tájékoztatás megtörténjen.

Kiemelt hangsúlyt kap a projekt céljaihoz leginkább illeszkedő kommunikációs eszközök alkalmazása: mind a nyilvános események – mint az információátadás közvetlen formája –, mind az online és nyomtatott tájékoztatás megfelelő módszer a projekttel kapcsolatos tudnivalók nyilvánosságra hozását illetően.

Az online eszközöket tekintve a Tolna Megyei Önkormányzat honlapja (www.tolnamegye.hu), illetve aloldala, facebook oldala (www.facebook.com/tolnamegyeionkormanyzat/), instagram oldala <https://www.instagram.com/tolnamegyeionkormanyzat/>, valamint youtube csatornája <https://www.youtube.com/channel/UCDZxF-WMntBgiNL8anpyl5g/featured>, továbbá a befektetési célú honlap kiválóan alkalmas a tájékoztatásra. A naprakész tájékoztatás érdekében a Tolna Megyei Önkormányzat hivatalos weblapján kialakításra kerülő aloldalon, valamint a közösségi média (Facebook) felületen rendszeres időközönként hírek, információk kerülnek közzétételre a projekt eseményeiről és eredményeiről, a projekt nyújtotta lehetőségekről (akár a foglalkoztatók munkaerőigényéről is) – az elkészült sajtóanyagok és általános tájékoztatók közzétételén túl tartalomszolgáltatás segítségével is hozzájárulva a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának egymásra találásához. E formák használata folyamatos, gyors és költséghatékony, továbbá megfelelőek a gazdag képi illusztráció megjelenítésére is. A célcsoportok figyelembevételével elmondható, hogy például a fiatalok, pályakezdők és vállalkozások számára nem idegen, sőt kifejezetten jellemző az online csatornák használata. Erre alapozva célzott megszólítás is lehetséges egyes esetekben.

A sajtónyilvános eseményeken a média közreműködésére is számítani lehet, másrészt a fizetett hirdetésekön keresztül is további megjelenések érhetőek el. A sajtó munkája különböző tájékoztató anyagokkal és információ biztosításával segíthető, s ezáltal a széleskörű megjelenések lehetősége is nő. A célcsoportok között szerepelnek mind az idősebb generációhoz tartozó, mind pedig hátrányos helyzetű emberek, akik számára szintén a hagyományos, nyomtatott formátumú tájékoztató anyagok, vagy rádiószpotok relevánsabbak.

A partnerség összejövetelein, rendezvényein ugyancsak élni kell a tájékoztatás lehetőségeivel, ennek lehetséges formái a konferenciákon, fórumokon előadások tartása, illetve prospektus, honlap, hírlevél

készítése és széles körben történő elérhetővé tétele.

A projekt során a célcsoportok igényeit figyelembe véve az egyik leghatásosabb kommunikációs eszköz vélhetően a személyes, folyamatos kapcsolattartás és együttműködés keretében végezhető közvetlen ügyfélszolgálati pontokon végzett munka, a személyes kapcsolattartás, egyéni tanácsadás lehet, mivel az infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés a hátrányos helyzetűek körében sok esetben korlátozott. Ezen a téren is fontos a szemléletváltás ösztönzése például a fokozott médiajelenlét, a fenntarthatósági értékek erőteljesebb megjelenítésének lehetősége, a továbbképzések és tudásfejlesztések által. Ennek megfelelően a projekt során nagy hangsúly kerül a valódi partnerség alapfeltételét jelentő két irányú információáramlásra, azaz a tényleges kommunikációra. A projekt sikeres megvalósítása és a fenntartási időszakban történő tovább működtetése érdekében szükség van egy intenzív és elektronikus úton is támogatott társadalmi szemléletformáló promócióra a vállalkozások és az érintett lakosság bevonása érdekében.

A tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos tevékenységek az alábbiak:

- **Kommunikációs terv készítése:** A projekt megvalósítási szakaszaiban alkalmazott kommunikációs tevékenységek, feladatok, csatornák kiválasztása és ütemezése. Az egyes kommunikációs tevékenységek célja a projekt ismertségének és elfogadottságának növelése, a források átlátható felhasználásának biztosítása, és a projekt eredményeiről történő folyamatos tájékoztatás, azok megismertetése minél szélesebb körben.
- **A kedvezményezett működő honlapján a projekthez kapcsolódó tájékoztató oldal megjelenítése:** Naprakész tartalmak készítése a projekt zárásáig. A projekt teljes megvalósítása alatt a Paktum iroda munkatársa végzi a frissítést, aktualizálást az információk tartalmakkal kapcsolatosan, az alábbi tartalmi elemek megjelenítésével:
 - a kedvezményezett neve
 - a fejlesztés tárgya, célja
 - a szerződött támogatás összege
 - a projekt tartalmának részletes bemutatása
 - a projekt tervezett befejezési dátuma (megvalósuláskor a tényleges befejezés)

Az alábbi arculati elemek kerülnek feltüntetésre a honlapon:

- kedvezményezetti infoblokk
 - Széchenyi Terv Plusz logó
 - Széchenyi Terv Plusz felirat
 - „Építsük együtt Magyarországot” szlogen
 - Magyarország Kormánya logó
 - EU logó (a zászló és „Az Európai Unió társfinanszírozásával” felirat együttese)
- **Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról, és a sajtómegjelenések összegyűjtése:** A projekt indításakor a legszélesebb körű tájékoztatás nyújtása a fejlesztés fő céljairól, illetve a várható eredményekről a közvélemény számára. Sajtóközlemény és sajtólista összeállítása és azon keresztül a médiumok tájékoztatása. A legfontosabb, hogy az információk eljussanak a helyi médiumokhoz, az illetékes szaksajtóhoz, minél szélesebb körben. A sajtómegjelenés mellékleteként jó minőségű fotó, mely amellet, hogy figyelemfelkeltő, később a projekthez kapcsolódó beszámolóval együtt a Támogató számára benyújtható.
 - **Sajtótájékoztató szervezése:** A projekt futamideje alatt – körülbelül a megvalósítási félidőben – kerül sor a megszervezésére, a helyszín a Vármegyeháza díszterme. Célja, hogy a média képviselői közvetlenül, első kézből kapnak információt a projekt előrehaladásáról, eredményeiről, ahol a sajtó munkatársainak lehetőségük van kérdezni, interjút készíteni. A projekteseményhez kapcsolódó sajtóközlemény a résztvevő újságíróknak a helyszínen átadásra, illetve az eseményt követően a

sajtólistára kiküldésre kerül. A lista tartalmazza a releváns médium nevét, az újságíró nevét, e-mail címét és telefonszámát.

- **A fejlesztés helyszínén tájékoztató tábla kihelyezése:** A tájékoztató táblák alapvető feladata a lakosság figyelmének felhívása az adott helyen megvalósuló EU-s fejlesztésről, és a források átlátható felhasználásáról. A „KTK Plusz” vonatkozó előírásainak megfelelően 4 db „A2” típusú tábla kerül kihelyezésre a projekt megvalósítási főhelyszínén, a Tolna Megyei Önkormányzat épületében (7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.) az 1. és 3. emeleten. A tábla mérete: 59,4 x 42 cm (A2) horganyzott vaslemez egy oldalon öntapadós vinnyel dekorálva, elkészítéséhez kötelezően használandó a táblagenerátor. Az „A2” típusú tábla esetén a helyszín befolyásolhatja, hogy milyen anyagból készüljön, illetve milyen rögzítés vagy váz szerkezet szükséges. Fő szempont a tartósság és költséghatékonyság együttes megvalósítása.

A táblák a projekt fizikai befejezését követően is, a projekt pénzügyi zárásáig (amennyiben releváns, a fenntartási időszakot is beleértve) kihelyezve maradnak, gondoskodva az állagmegóváról. Amennyiben szükséges, a táblán megjelölt adattartalom (pl. a támogatási forrás összege) a tény állapotnak megfelelően korrigálásra kerül, így a táblán mindig a legfrissebb, valóságnak megfelelő adatok lesznek feltüntetve (változások esetén egy hónapon belül átvezetve).

- **Sajtónyilvános projekt nyitó- és záró rendezvény:** A sajtónyilvános ünnepélyes projektnyitó- és záró rendezvények szervezésének célja a projekt nyitásának és sikeres befejezésének minél nagyobb nyilvánosságot biztosító bejelentése. A Konzorciumvezető a Tolna Megyei Önkormányzat a „KTK Plusz” iránymutatásainak megfelelően 10 naptári nappal korábban értesíti a KSZ-et, hogy a KSZ is képviseltetni tudja magát az eseményeken. A Konzorciumvezető a rendezvény szervezésénél a „KTK Plusz”-ban foglaltakat veszi alapul és felel meg az abban foglalt elvárásoknak. Projektrendezvény a fejlesztés megkezdésekor és zárásakor kerül megszervezésre max. 60 fő részvételével. A rendezvények tervezett helyszíne a Vármegyeháza díszterme (Szekszárd, Béla király tér), mely rendelkezik a megfelelő befogadói kapacitással, valamint hangtechnikai eszközökkel és projektorral. A rendezvényhez kapcsolódóan catering biztosítása is tervezett (kávé, pogácsa, ásványvíz és büfébéd). A feladat magában foglalja továbbá a „KTK Plusz” arculati előírásainak megfelelő meghívó kiküldését, jelenléti ív és emlékeztető, valamint fotódokumentáció készítését.
- **Sajtóközlemény kiküldése és sajtómegjelenések összegyűjtése a projekt zárásakor:** A projekt zárásakor sajtóközlemény kerül kiküldésre a sajtó, és azon keresztül a széles közvélemény számára a fejlesztés megvalósulásáról, eredményeiről. A kiküldött sajtóközlemény által generálódott, vagy bármely a projekthez kapcsolódó sajtómegjelenés összegyűjtésre és az előrehaladási jelentéssel együtt a KSZ számára beküldésre kerül.
- **Fotódokumentáció:** A fotódokumentáció célja, hogy a projekt a látványos fotók segítségével központi kiadványokban, szórólapokon szerepelhessen. A projekt keretében legalább 5 db jó minőségű, 300 dpi felbontású vagy minimum 1 MB méretű, nyomdai felhasználásra alkalmas fénykép készül, törekedve arra, hogy a fotókon a képzésben vagy tanácsadásban, illetve rendezvényeken részt vevők felismerhetősége ne legyen egyértelmű. Amennyiben ez nem lehetséges, abban az esetben az érintettek írásbeli hozzájárulása szükséges a fotó felhasználhatóságának biztosítása érdekében. A fényképek feltöltésre kerülnek a Térképtér-be is.
- **Térképtér:** A www.palyazat.gov.hu honlapon, a TÉRKÉPTÉR néven elérhető térinformatikai kereső-adatbázis – amely komplex szolgáltatásokkal áll az EU-s forrásokból megvalósuló projektek iránt érdeklődő nyilvánosság rendelkezésére – feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal, leírással, kommunikációs célú, nyomdai felhasználásra alkalmas minimum 5, a fejlesztési eredményt igényesen bemutató fotóval, a projektről készült videóval, egyéb, a projektet bemutató nyomdai kiadvánnyal.

29. táblázat: Kommunikációs ütemterv

Időpont	Feladat	Cél	Célcsoport	Eszköz	Szereplők
2022. augusztus - 2028. március	A foglalkoztatási és munkaerőpiaci tevékenységek és szolgáltatások kommunikálása az állás keresők felé az alábbi üzenettel: Sosem késő az átképzés, hiszen új lehetőségek nyílnak meg. A biztos munkahelyek létrehozása a paktum célja.	A munkapiacról kiszorult, de aktív korú lakosság lehető legszéleskörűbb elérése és tájékoztatása, a projekt megvalósítás által bekövetkező kedvező változások tudatosítása a célcsoportban, illetve a projekt pozitív fogadtatásának elősegítése.	55. életévüket betöltött állás keresők	Nyomtatott tájékoztatók, nyilvános események, rádiószpot, nem fizetett média megjelenések (TV tudósítás, nyomtatott sajtócikkek, rádió)	Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft
2022. augusztus - 2028. március	A foglalkoztatási és munkaerőpiaci tevékenységek és szolgáltatások kommunikálása az állás keresők felé az alábbi üzenettel: A paktum állásokat teremt. Számos munkaerőre várnak a megyei cégek. Átképzéssel, új szakma választásával több pozíció is elérhető. Új lehetőségek a továbbképzésekben. Több képesítéssel több álláshely érhető el.	A munkapiacról kiszorult, hátrányos helyzetű, de aktív korú lakosság lehető legszéleskörűbb elérése és tájékoztatása, a projekt megvalósítás által bekövetkező kedvező változások tudatosítása a célcsoportban, illetve a projekt pozitív fogadtatásának elősegítése.	Lakóhelyükből adódó hátránnyal küzdő állás keresők (a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett járás: Tamási és a Dombóvár járás)	Nyomtatott tájékoztatók, befektetési célú honlap, saját online felületek, nyilvános események, rádiószpot, nem fizetett média megjelenések (online sajtócikkek)	Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft
2022. augusztus - 2028. március	A kormányhivatal, paktum iroda felkeresésére és regisztrációra való ösztönzés az alábbi üzenettel: A munka által biztosabb jövedelmi helyzet teremthető	Az inaktív népesség lehető legszéleskörűbb elérése és tájékoztatása, a projekt megvalósítás által bekövetkező kedvező változások tudatosítása a célcsoportban, illetve a projekt pozitív fogadtatásának elősegítése.	Inaktívak	Saját online felületek, rádiószpot, nem fizetett média megjelenések (TV tudósítás, rádió)	Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft
2022. augusztus - 2028. március	Együttműködés kínálása a munkaerőpiaci szereplők	A munkáltatói oldal érdeklődésének felkeltése a	Mikro-, kis- és középvállalkozások	Nyomtatott tájékoztatók, befektetési célú honlap,	Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési

	részére az alábbi üzenettel: Partnerséggel kiszélesíthető a munkaerő-piac. Paktumiroda segíti az álláskeresőket munkát találni. A paktum programok összehozzák a munkaadókat és munkát keresőket.	paktum nyújtotta szolgáltatásokban rejlő lehetőségek iránt, a projekt megvalósítás által bekövetkező kedvező változások tudatosítása a célcsoportban, illetve a projekt pozitív fogadtatásának elősegítése.		saját online felületek, nyilvános események, rádiószpot, nem fizetett média megjelenések (TV tudósítás, online- és nyomtatott sajtócikkek, rádió)	Nonprofit Közhasznú Kft
2022. augusztus - 2028. március	A partnerség előnyeinek kommunikálása az alábbi üzenettel: A partnerség révén minden szereplő hasznosan képes hozzájárulni a közös célok eléréséhez. Szakértelemmel és összefogással javíthatóak a megye foglalkoztatási mutatói. Az eredmények közös sikernek számítanak, amelyben mindenkinek megvolt a része.	A megyei foglalkoztatási partnerség nyújtotta lehetőségek megismertetése, a projekt megvalósítás által bekövetkező kedvező változások tudatosítása a célcsoportban, illetve a projekt pozitív fogadtatásának elősegítése.	Paktumszervezet tagjai	Nyomtatott tájékoztatók, saját online felületek, nyilvános események, rádiószpot, nem fizetett média megjelenések (TV tudósítás, online- és nyomtatott sajtócikkek, rádió), belső csatornák.	Tolnáért – Tolna Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft

Forrás: Saját szerkesztés

